
EEN PODIUM VOOR PARA-VOETBAL

Een evaluatie van het beleid van de KNVB voor Oranje Para-voetbalteams in vergelijking met de Para Lions van de Engelse Football Association

Him de Looper

**Universiteit Utrecht | Bestuurs- en Organiseringswetenschap
Master Sportbeleid & Sportmanagement**

6982255

Januari 2024

Begeleiding: Dr. A.N.P. Geeraert

Tweede Lezer: Dr. I.E.C. Claringbould

*"This report is of an exploratory nature. Its purpose is to develop ideas and techniques.
Any resemblance between the figures in this report and in a real survey will be pure
coincidence."*

- Robert K. Merton (1943), uit 'The production of Knowledge/Exploratory Research', p.23
(Swedberg, 2020)

Voorwoord

Lectori Salutem,

Voor u ligt mijn masterscriptie 'Een podium voor Para-voetbal'. Hierin is onderzoek gedaan naar het beleid van de KNVB voor Oranje Para-voetbalteams in vergelijking met de Engelse Football Association. Als eindproduct van de masteropleiding Sportbeleid & Sportmanagement aan de Universiteit van Utrecht. Het onderzoek is uitgevoerd gedurende een periode van elf maanden (februari-januari 2024).

Het onderzoek is uitgevoerd in naam van KNVB Passend Voetbal. Onder begeleiding van de programmamanager, Marcel Geestman, en afstudeerbegeleider vanuit de Universiteit van Utrecht, Arnout Geeraert, ben ik tot onderstaand product gekomen. Ten tijde van het schrijven kon ik bij beide terecht voor vragen en advies. Mijn dank hiervoor is groot, zonder hun was dit product er nooit geweest.

Ik hoop met deze scriptie wetenschappelijk inzicht te kunnen bieden in hoe sportbeleid succesvoller ingestoken kan worden op het gebied van parasporten. Gedurende mijn stageperiode bij de KNVB hebben we mooie stappen kunnen zetten naar een bredere doorontwikkeling van de nationale para-voetbalteams, de eerste stap hierin is gezet! De laatste maanden van mijn stage heb ik de kans gekregen om te netwerken binnen het Europese voetbalnetwerk, iets wat mij een beetje studievertraging heeft opgeleverd, maar die ervaringen pakt niemand mij meer af!

Daarnaast wil ik de deelgenomen respondenten bedanken voor hun tijd en input. Zonder jullie had ik dit onderzoek niet uit kunnen voeren. Ik hoop dat de aanbevelingen hun weg in het werkveld mogen vinden.

Als laatste gaat mijn dank uit naar mijn familie en vriendin voor het steunen en meedenken gedurende het schrijven van deze scriptie.

Tijdens het schrijven van deze masterscriptie ben ik geïnspireerd geraakt door het boek 'Legacy', geschreven door James Kerr. Elk hoofdstuk zal daarom beginnen met een whakataukī (spreekwoord).

Veel leesplezier!

Him de Looper

Zeewolde, januari 2024

Samenvatting

*When you're on top of your game,
change your game.
- Charles Handy (Sigmoid Curve)*

De Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (KNVB) streeft ernaar om de prestaties van de nationale para-voetbalteams te verbeteren, door dit te doen ontstaat er media-aandacht, wat kan bijdragen aan het inspireren van de volgende generaties voetballers met een beperking. In vergelijking met andere landen waar inclusie hoog in het vaandel staat, blijft het prestatieniveau van de nationale para-voetbalteams in Nederland achter.

Het onderzoek heeft als doel om het huidige beleid van KNVB Passend voetbal te evalueren en te analyseren welke strategieën er te implementeren zijn om het succes van de nationale para-voetbalteams te vergroten. Hierbij wordt als referentiepunt gekeken naar nationale para-voetbalteams van de Engelse Football Association (FA). Er is gekozen voor de FA, omdat zij meer succes hebben bereikt op wereldkampioenschappen. Om inzicht te krijgen in succesvol sportbeleid wordt het SPLISS-model toegepast. Dit model brengt inzichtelijk welke verbeterpunten en best practices kunnen bijdragen aan het vergroten van het succes in para-voetbal.

Er is een kwalitatief exploratief benadering met casestudies gebruikt. Het onderzoek vond plaats onder medewerkers van zowel de KNVB als de FA om de factoren die van invloed zijn op het succes van para-voetbalteams in kaart te brengen, en aanbevelingen te doen voor de KNVB om haar prestaties op dit gebied te verbeteren. De onderzoeksvraag luidde:

Op welke manier kan de KNVB succesvol beleid ontwikkelen en implementeren om concurrentievoordeel in de Para-voetbalwereld te bewerkstelligen?

Het onderzoek omvatte diepte-interviews, enquêtes en een documentenanalyse binnen de KNVB en FA. De data-analyse werd uitgevoerd met behulp van Nvivo 14 en er werd gebruikgemaakt van het 'vier-ogen' principe voor betrouwbaarheid en validiteit.

Door middel van het SPLISS-model zijn er financiële, organisatorische, participatie- en ontwikkelingsaspecten van parasporten onderzocht. Nederland en Engeland tonen hierin verschillende benaderingen. Beide landen streven naar een inclusieve sportparticipatie met internationale competities. Hierin is er specifieke aandacht voor coaching en infrastructuur binnen beide landen. Buiten het SPLISS-model om was er ook bijvangst in de vorm van classificatie en het inzetten van (sociale) media.

Uit de resultaten blijkt dat de KNVB zich op één gebied onderscheidde, terwijl de FA op zes gebieden sterker scoorde. Op 2 pilaren scoorden beide gelijk. Aanbevelingen voor de KNVB zetten zich in op de gebieden: financiën; personeel; samenwerkingen zoeken met partners voor talentontwikkeling; ondersteuning para-voetballers; coachopleidingen en de inzet van wetenschappelijke ondersteuning op lange termijn, maar kunnen alleen gerealiseerd worden als er genoeg financiële middelen zijn.

Het onderzoek draagt bij aan de bredere discussie over inclusiviteit in de sport en het verder ondersteunen van parasporten buiten de Paralympische Agenda op (inter)nationaal niveau. Door het exploratieve karakter is een beginstap gezet voor het verder uitdiepen en toepassen van het SPLISS-model op de parasportwereld.

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	iii
Samenvatting	iv
Inhoudsopgave	5
Figuren- en tabellenlijst.....	6
1. Inleiding.....	7
1.1. Aanleiding	7
1.2. Probleemstelling.....	7
1.3. Doelstelling	8
1.4. Relevantie.....	10
1.4.1. Wetenschappelijke relevantie.....	10
1.4.2. Maatschappelijke relevantie	10
1.5. Leeswijzer.....	11
2. Literatuurstudie.....	12
3. Theoretisch Kader.....	15
3.1. SPLISS-model.....	15
3.1.1. Pilaar 1: Financiële support voor topsport.....	16
3.1.2. Pilaar 2: Bestuur, organisatie en structuur van topsportbeleid.....	17
3.1.3. Pilaar 3: Fundatie (cultuur) en participatie in parasporten.....	18
3.1.4. Pilaar 4: Talentindicatie en -ontwikkeling systemen in parasporten	19
3.1.5. Pilaar 5: Atletische - en post-carrière ondersteuning voor para-atleten....	20
3.1.6. Pilaar 6: Trainings- en wedstrijdfaciliteiten voor parasporten.....	21
3.1.7. Pilaar 7: Voorzieningen voor trainers/coaches voor para-atleten.....	22
3.1.8. Pilaar 8: (Inter)nationale competitie voor parasporten	22
3.1.9. Pilaar 9: Wetenschappelijke ondersteuning voor de paralympische sport .	23
3.1.10. Pilaar 10: Media	24
3.2. Theoretische samenvatting.....	25
4. Methodologie	30
4.1. Onderzoeksmethode.....	30
4.1.1. Cross-case analyse	30
4.2. Data verzameling	31
4.2.1. Interviews	31
4.2.2. Enquête	32
4.2.3. Documentenanalyse.....	33
4.3. Data-analyse	34
4.4. Betrouwbaarheid & Validiteit.....	35

5.	Onderzoeksresultaten	36
5.1.	SPLISS-model.....	36
5.1.1.	Pilaar 1: Financiële support voor topsport.....	36
5.1.2.	Pilaar 2: Bestuur, organisatie en structuur van topsportbeleid.....	38
5.1.3.	Pilaar 3: Fundatie (cultuur) en participatie in parasporten.....	40
5.1.4.	Pilaar 4: Talentindicatie en -ontwikkeling systemen in parasporten	42
5.1.5.	Pilaar 5: Atletische - en post-carrière ondersteuning voor para-atleten....	44
5.1.6.	Pilaar 6: Trainings- en wedstrijdfaciliteiten voor parasporten.....	45
5.1.7.	Pilaar 7: Voorzieningen voor trainers/coaches voor para-atleten.....	47
5.1.8.	Pilaar 8: (Inter)nationale competitie voor parasporten	48
5.1.9.	Pilaar 9: Wetenschappelijke ondersteuning voor de paralympische sport .	50
5.2.	Bijvangst.....	52
6.	Conclusie.....	53
7.	Discussie	54
7.1.	Theoretische relevantie	54
7.2.	Praktische relevantie	55
7.3.	Begrenzingsen.....	56
7.4.	Vervolgonderzoek.....	56
8.	Aanbevelingen	58
	Bibliografie	60
	Appendix 1: Topiclijst.....	65
	Appendix 2: Vragenlijst	66
	Appendix 3: Codeboom	67

Figuren- en tabellenlijst

Figuur 1	SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006)	15
Tabel 1	Samenvatting theoretisch kader.....	25
Tabel 2	De verschillende para-voetbalvormen met de bijbehorende prestatie op de huidige Wereld - of Europese ranglijst (dikgedrukt betere prestatie)	31
Tabel 3	Respondenten van het onderzoek.....	32
Tabel 4	Documenten voor de documentenanalyse.....	33

1. Inleiding

*Whāia te iti kahurangi;
ki te tuohu koe,
me he maunga teitei.*
- Aim for the highest cloud,
so that if you miss it,
you will hit a lofty mountain.

1.1. Aanleiding

Thijs heeft een droom: voetballer worden (in het Nederlands Elftal). Natuurlijk hebben meer jongens en meisjes deze droom, maar voor Thijs is het net even anders. Hij heeft een spierziekte en kan maar kleine stukjes lopen, hierdoor is hij aangewezen op een rolstoel. Zijn ziekte maakte het tot voor kort onmogelijk om te voetballen met andere kinderen. Maar zijn hoop op het beoefenen van voetbal werd nieuw leven ingeblazen toen Thijs kennismakte met elektrisch rolstoelvoetbal, een voetbalvorm die al geruime tijd in Engeland bestaat. Met ingang van afgelopen jaar heeft de Koninklijke Nederlandse Voetbal Bond (KNVB) er voor gezorgd dat het ook in Nederland beoefend kan worden (KNVB Media, 2022).

Passend voetbal is een afdeling binnen de KNVB, en richt zich op het faciliteren van voetbalaanbod voor mensen met een beperking. Het recentelijk uitrollen van elektrisch rolstoelvoetbal en blindenvoetbal past in de opmars die deze afdeling gemaakt heeft. Passend Voetbal heeft onlangs haar visie gepubliceerd voor de komende vier jaar, waarin de plannen uitgesplitst zijn in drie pijlers. Eén van deze pijlers is de ambitie om 'Oranje als inspiratie' te positioneren, hierin biedt de KNVB kinderen met een beperking ook de kans om in Oranje uit te komen. Zowel elektrisch rolstoelvoetbal als blindenvoetbal zijn twee van de vijf Passend Voetbalvormen die internationaal beoefend kunnen worden, ook wel para-voetbalteams genoemd. Prestaties zijn van belang voor media-aandacht. Een team dat met een medaille thuiskomt van een wereldkampioenschappen (WK) is een inspiratie voor volgende generaties (KNVB Passend Voetbal, 2022).

Om te waarborgen dat de nationale para-voetbalteams op een succesvolle manier worden ontwikkeld en geïmplementeerd binnen de KNVB, is het belangrijk dat er een goed beleid staat. In dit onderzoek wordt dieper ingegaan op de methoden en benaderingen die de KNVB hanteert om de groei en ontwikkeling van de nationale para-voetbalteams te stimuleren.

De term 'parasport', ook wel gehandicaptensport, wordt omschreven als sport die wordt beoefend door mensen met fysieke, visuele en intellectuele beperkingen (Vanlandewijck & Thompson, 2011). Parasport wordt tegelijkertijd gebruikt als synoniem voor Paralympische sport, waarbij de atleten deelnemen aan de Paralympische Spelen. Hierbij maken Paralympische sport en parasport deel uit van gehandicaptensport, maar niet alle parasporten zijn Paralympische sporten (Patatas et al., 2018). Wanneer er in deze scriptie gelinkt wordt aan nationale para-voetbalteams spreken we voor het grootste deel over voetbalteams die niet actief zijn op de Paralympische Spelen, met uitzondering van blindenvoetbal.

1.2. Probleemstelling

Op 23 juni 2022 lanceerde de KNVB (2022) de nieuwe strategische agenda '*Strategische doelen 2022-2026*', waarin de missie luidt: "*De KNVB brengt het voetbal in Nederland naar een steeds hoger niveau en zet de verbindende kracht van het voetbal in voor een positieve impact op de samenleving.*" Eén van de doelen is om een groot toernooi te winnen. Is dit alleen weggelegd voor de Oranjemannen en -vrouwen of is dat ook mogelijk voor de

nationale para-voetbalteams? Prestaties zijn immers van belang voor media-aandacht, en kunnen leiden tot het inspireren van de volgende (voetbal)generatie met een beperking (KNVB Passend Voetbal, 2022).

Eén van de meest belangrijke nationale para-voetbalteams was het Nederlands CP (Cerebrale Parese) -voetbalteam, dat tot en met de Paralympische Spelen van 2016 op de Paralympische Agenda stond. Echter vanwege het niet voldoen aan het wereldwijde bereikcriterium, zoals beschreven staat in het IPC Handbook, werd besloten om deze sport te schrappen van de Paralympische Agenda (Pavitt, 2015). Hierdoor verloor het CP-team in Nederland zijn aparte status en stopte NOC*NSF ook met de financiële steun. Tot op heden is de internationale status nog niet veranderd van het CP-voetbal, maar de KNVB heeft de afgelopen twee jaar stappen ondernomen om de nationale para-voetbalteams te ondersteunen en te investeren in hun ontwikkeling. Deze nationale para-voetbalteams omvatten naast het CP-voetbal ook amputatie-, blinden-, doven- en elektrisch rolstoelvoetbal, waarbij er nog geen nationaal team is gevormd voor elektrisch rolstoelvoetbal en blindenvoetbal (KNVB, 2020). Het prestatieniveau van onze nationale para-voetbalteams blijft achter bij dat van andere westerse landen waar inclusie hoog in het vaandel staat, en daarom heeft de KNVB een beleidsverbetering geïmplementeerd om ook deze teams te ondersteunen. Prestaties zijn van belang voor media-aandacht. Een team dat met een medaille thuiskomt van een WK is een inspiratie voor volgende generaties. Bovendien draagt het bij aan de ontwikkeling van de sport en geeft het een bevestiging dat je als voetballer/voetbalster met een beperking ook de top van de wereld kan bereiken (KNVB, 2020; KNVB Passend Voetbal, 2022). De KNVB heeft zich als doel gesteld om een groot toernooi te winnen. In de jaren '80-'90 van de vorige eeuw, was Nederland binnen het CP-voetbal het te kloppen land (3x Paralympisch kampioen; 2x Wereldkampioen). Anno 2023 is top-8 mondiaal het doel. De KNVB Passend Voetbal streeft ernaar om zowel het niveau van het CP-team naar een hoger plan te brengen als betekenisvolle prestaties neer te zetten met de overige nationale para-voetbalteams, die internationaal een bijrol spelen. Het probleem is echter dat nog onduidelijk is welke succesfactoren kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van de KNVB.

Het optimaliseren van topsport is een steeds belangrijker onderwerp binnen de beleidsvoering van sportorganisaties. De kerngedachte achter dit proces is dat het succes in topsport beïnvloedbaar en zelfs in zekere mate maakbaar is. In vergelijking met reguliere sport is de professionaliteit van parasport relatief beperkt, wat resulteert in een smallere kloof tussen prestaties van minder- en meer getalenteerde sporters. Hierdoor kan investeren in de parasport aanzienlijke verbeteringen teweegbrengen. Een treffend voorbeeld hiervan is te zien in de recente ontwikkeling en opkomst van Passend Voetbal, alsook de groei van nationale para-voetbalteams. Van oudsher is de topsport gekarakteriseerd door een intrinsiek streven naar 'citius, altius en fortius' (sneller, hoger, sterker). De laatste jaren neemt het netwerk van actoren rondom de topsportteams toe, deze actoren verbinden zich met eigen belangen en doelen aan de competitie, volgens Van Bottenburg (2008). Het aanbod van medailles blijft gelijk, maar de vraag en daarmee de concurrentie neemt toe. Om het topsportsucces te vergroten dient er daardoor meer geïnvesteerd wordt over de hele wereld (De Bosscher et al., 2006, 2009). Van Bottenburg (2008) spreekt van een 'mondiale medaillewedloop': hierin is de gedachte dat strategisch topsportbeleid het topsportsucces beïnvloedt en zelfs maakbaar maakt. Het SPLISS-model (Sports Policy factors Leading to International Sporting Success) geeft dit beeld ook weer (De Bosscher et al., 2006, 2009).

1.3. Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om een analyse uit te voeren naar de strategieën die de KNVB kan implementeren om meer succes te bereiken binnen de Oranje para-

voetbalteams. Om deze doelstelling te realiseren, is er niet alleen een evaluatie uitgevoerd van de Oranje para-voetbalteams die onder de auspiciën van de KNVB opereren, maar er is ook onderzoek gedaan naar nationale para-voetbalteams die al meer succes hebben bereikt dan die van de KNVB. In dit verband zijn de para-voetbalteams van de Engelse Football Association (FA) uitgekozen als referentiepunt voor vergelijking, om zowel de verschillen als overeenkomsten te identificeren in hun benadering. De FA is uitgekozen omdat deze organisatie heel vooruitstrevend in Europa is, vanwege de integratie van para-voetbalteams binnen de organisatie. De FA heeft in de afgelopen jaren ook meer succes bereikt op wereldkampioenschappen. De KNVB streeft, zoals uit hun doelstelling blijkt, eveneens naar mondiale successen. Naar aanleiding van deze doelstelling is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

Op welke manier kan de KNVB succesvol beleid ontwikkelen en implementeren om concurrentievoordeel in de para-voetbalwereld te bewerkstelligen?

Om te kijken of het huidige beleid wat de KNVB voert op para-voetbalteams succesvol is en om deze verder te ontwikkelen aan de hand van de vergelijkingen met de FA, is het SPLISS-model toegepast. Deze vergelijking is van cruciaal belang om inzicht te krijgen in mogelijke verbeterpunten en best practices die kunnen bijdragen aan het vergroten van het succes van de KNVB binnen het para-voetbal. Door het toepassen van het SPLISS-model met aanvullingen en kritieken die samengevat staan in het artikel van Dowling et al. (2018) en het uitvoeren van kwalitatief exploratief onderzoek onder medewerkers van zowel de KNVB als de FA, werd beoogd om de factoren die van invloed kunnen zijn op het succes van para-voetbalteams in kaart te brengen en om aanbevelingen te formuleren voor de KNVB om haar prestaties op dit gebied te verbeteren.

Deelvragen:

- 1) Wat zijn de verschillen en overeenkomsten tussen de nationale para-voetbalteams bij de Nederlandse en Engelse voetbalbond op basis van de verschillende pilaren van het SPLISS-model?*
- 2) Wat zijn de ervaringen van de medewerkers van de voetbalbond over de verschillen en overeenkomsten tussen de nationale para-voetbalteams bij de Nederlandse en Engelse voetbalbond op basis van de verschillende pilaren van het SPLISS-model?*

Om een antwoord te formuleren op de onderzoeksvraag is deze onderverdeeld in een theoretische en analytische vraag.

Theoretische hoofdvraag:

Wat is er op basis van het theoretisch onderzoek van Dowling et al. (2018) en anderen bekend over hoe SPLISS-model van prestaties van nationale para-voetbalteams beïnvloedt?

Empirische hoofdvraag:

Welke betekenis worden er door betrokken medewerkers van de verschillende voetbalbonden gegeven aan de huidige invulling van het topsportbeleid voor para-voetbalteams?

Analytische hoofdvraag:

Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de betekenis van de betrokken medewerkers van de verschillende voetbalbonden over de gewenste en huidige situatie van het topsportbeleid voor para-voetbalteams?

1.4. Relevantie

1.4.1. Wetenschappelijke relevantie

Dit onderzoek richt zich op de analyse van de bijdrage van de KNVB aan de nationale para-voetbalteams. Er is in Nederland nog weinig onderzoek verricht naar de nationale para-teamsporten, helemaal de sporten die niet op de Paralympische agenda staan. Ook internationaal is er weinig onderzoek gedaan op dit gebied. Hoewel het onderzoek van Patatas et al. (2018) verschillen tussen parasporten en reguliere sporten analyseert vanuit een beleidsperspectief, komt voetbal hier niet aan bod. Bestaand onderzoek heeft zich voornamelijk gefocust op de inclusiviteit van sportverenigingen (Elling et al., 2001) en de maatschappelijke waarde van parasporten / Paralympische Spelen (De Bosscher et al., 2006) of naar het topsportklimaat (Van Der Roest et al., 2020).

Dit onderzoek draagt bij aan het opvullen van het kennishiaat met betrekking tot niet-Paralympische (team)sporten en hun ontwikkelingen in Nederland en wereldwijd. Bovendien is er beperkte kennis over het beleid binnen de topsport voor mensen met een beperking, hoewel er de laatste jaren meer onderzoek wordt gedaan naar parasport, getuige de werken van Patatas et al. (2018, 2020, 2021), Mclean et al. (2021) en Misener & Darcy (2014). Dit onderzoek zal deze aspecten in kaart brengen door middel van kwalitatief exploratief onderzoek.

1.4.2. Maatschappelijke relevantie

De uitkomsten van dit onderzoek hebben aanzienlijke maatschappelijke relevantie voor de KNVB. De KNVB streeft ernaar om zowel het niveau van het CP-team naar een hoger plan te brengen als prestaties neer te zetten met de overige nationale para-voetbalteams. Om zo te laten zien dat het hebben van een beperking geen belemmering vormt voor het bereiken van doelen. De resultaten bieden een gedetailleerd inzicht in de pilaren voor succesvol beleid van de nationale para-voetbalteams, waardoor de KNVB de mogelijkheid heeft om bestaande sterke punten en gebieden voor verbetering te identificeren. Door zich te richten op deze verbeterpunten, kan de KNVB stappen ondernemen om internationaal succesvoller te zijn met de nationale para-voetbalteams. Bovendien draagt dit onderzoek bij aan de verdere ontwikkeling van de factoren die van cruciaal belang zijn voor het presteren op topniveau in niet-Paralympische disciplines. Deze bevindingen kunnen mogelijk het NOC*NSF inzichten bieden om niet alleen te investeren in Paralympische sporten, maar ook in een breder scala aan para-(team)sporten.

Het belang van prestaties op topsportniveau reikt verder dan alleen sportieve aspecten. Dergelijke prestaties hebben ook grote invloed op media-aandacht. Een team dat terugkeert van een WK met een medaille is een bron van inspiratie voor toekomstige generaties. Het bevordert tevens de ontwikkeling van de sport en bevestigt dat voetballers/voetbalsters met een beperking ook de wereldtop kunnen bereiken. Dit draagt bij aan de inclusiviteit en diversiteit binnen de sportwereld, waarbij iedereen ongeacht een beperking de mogelijkheid krijgt om zijn/haar talenten te ontwikkelen en te streven naar het hoogst haalbare.

In het licht van deze maatschappelijke relevantie is het cruciaal dat de KNVB de uitkomsten van dit onderzoek benut om haar beleid voor de nationale para-voetbalteams verder vorm te geven en de nodige stappen te ondernemen om de para-voetbalteams in Nederland naar nieuwe hoogten te brengen. Daarnaast kunnen de bevindingen bijdragen aan bredere discussies over inclusiviteit in de sport en de ondersteuning van parasporten op nationaal en internationaal niveau.

1.5. Leeswijzer

Na de inleiding volgt een literatuurstudie, hierin is de bestaande kennis over het onderwerp verzameld. Hierna volgt het theoretisch kader (hoofdstuk drie), hierin zijn de concepten van het onderzoek beschreven. De theorie is verworven via de literatuurstudie. In hoofdstuk vier staat een beschrijving van hoe het onderzoek is opgezet en uitgevoerd. Hierna volgen de resultaten (hoofdstuk vijf), hier komt deskresearch als kwalitatief onderzoek aan te pas. Uit de resultaten volgen conclusies, deze staan beschreven in hoofdstuk zes. De discussie, hoofdstuk zeven, volgt hierna en het onderzoek sluit af met aanbevelingen (hoofdstuk acht).

2. Literatuurstudie

He tangata ki tahi.

- A person who can be taken at his word.

De literatuurstudie biedt een raamwerk voor de uitvoering van het onderzoek. Het geeft inzichtelijk weer wat de belangrijkste begrippen, theorieën en modellen zijn die van invloed zijn op het onderwerp.

Binnen dit onderzoek zal de bijdrage van de KNVB op het gebied van nationale para-voetbalteams onderzocht worden. Zoals in de relevantie hierboven beschreven is er nog weinig onderzoek gedaan naar nationale para-teamsporten en hoe ze succesvol beleid kunnen implementeren om op internationaal vlak beter te presteren. Patatas et al. (2018) hebben in kaart gebracht wat de verschillen zijn tussen parasporten en valide sporten vanuit een beleidsperspectief. Ze onderzochten aan de hand van het SPLISS-model de noodzaak om organisatorische structuren te ontwikkelen voor de ontwikkeling van topsportmogelijkheden voor paralympische atleten, al hebben ze hier niet gekeken naar niet-Paralympische sporten en hebben ze niet specifiek gekeken naar landen onderling. De uitkomsten geven aan dat er geen universele aanpak is voor het ontwikkelen van een effectief parasportsysteem, en dat er grote verschillen bestaan tussen valide - en parasport. Hiernaast heeft De Bosscher et al. (2006) de maatschappelijke waarde van Paralympische sporten in kaart gebracht.

Het optimaliseren van topsport is een onderwerp dat steeds belangrijker wordt in de beleidsvoering van sportorganisaties. De laatste jaren neemt het netwerk van actoren rondom de topsportteams toe volgens Van Bottenburg (2008). Om het topsportsucces te vergroten dient er daardoor meer geïnvesteerd wordt over de hele wereld (De Bosscher et al., 2006, 2009). Van Bottenburg (2008) spreekt van een 'mondiale medaillewedloop': hierin is de gedachte dat strategisch topsportbeleid het topsportsucces beïnvloedt en zelf maakbaar maakt. Het SPLISS-model geeft dit beeld ook weer (De Bosscher et al., 2006, 2009).

Het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) is ontwikkeld met als gedachte dat er op dat moment nog geen empirisch onderbouwde theorie ontstond over factoren die bepalend zijn voor internationaal sportsucces. Het is ontwikkeld om de kennis te vergroten over de optimale strategie voor het leveren van internationaal succes en de belangrijkste prestatie-indicatoren die aantonen dat efficiënt en effectief beheer van sportieve uitmuntendheid nodig is. Het model is opgebouwd uit negen, later tien, pilaren die tot doel hebben om een grondig overzicht te geven van de belangrijkste sportbeleidsbepalende factoren voor internationaal succes. Volgens De Bosscher et al. (2006) zijn er drie niveaus in bepaalde mate met elkaar verbonden zijn en die het sportieve succes beïnvloeden: micro (betrekking op de atleet), meso (betrekking op het sportsysteem) en macro (sociaal-culturele omgeving), De Bosscher et al. (2006) stellen dat beleidsmakers echter invloed hebben op één van deze drie pijlers (meso) hier is dan ook het SPLISS-model op gebaseerd. Het SPLISS-model heeft hiernaast in kaart gebracht dat er geen homogeniteit is tussen topsportsystemen, maar dat deze wel ontstaat over de wereld ook al is er ruimte voor diversiteit en ontwikkeling: "*Hence, although we are witnessing an increasing uniformity of high-performance sport systems globally there still remains considerable room for the diversity in the development and management of these systems* (M. Green & Oakley, 2001)."

De KNVB heeft de ambitie om binnen de verschillende nationale para-voetbalteams mee te doen met de Europese top en daarmee een inspiratie te zijn voor de kinderen met een beperking (KNVB, 2020). Het SPLISS-model zoals hierboven beschreven is om succesfactoren voor valide sporten te toetsen. Dit wil niet zeggen dat dit ook geldt voor de

parasporten, erkenning vanuit de bevolking en financiën zijn wel belangrijke determinanten, maar echt onderzoek hiernaar is er nog niet gedaan. Op de VUB is er momenteel iemand een proefschrift aan het schrijven over de ontwikkeling van een Para-SPLISS model (Pankowiak et al., 2015).

Hiernaast is er een theoretische analyse gedaan door Dowling et al. (2018) waarin ze vergelijkende sportbeleidsliteratuur op de Paralympische sportcontext toepassen met behulp van het SPLISS-model. In dit artikel vullen ze zowel het SPLISS-model aan als dat ze er wat kritische kanttekeningen bijplaatsen. Dit artikel is een overzichtsstudie en bundelt verschillende auteurs, binnen dit onderzoek is er ook rekening gehouden met deze auteurs en zal er verwezen worden naar de originele literatuur. Om een voorbeeld te geven bij pilaar één, zal er naast Dowling et al. (2018) ook verwezen worden naar Novak (2014), Wong et al. (2013), Misener & Darcy (2014) en Pankowiak et al. (2015).

Volgens Dowling et al. (2018) gaat het SPLISS-model niet in op de unieke kenmerken van de Paralympische sporten, zoals het inzoomen op de macro kenmerken (breed maatschappelijk draagvlak/ geschiedenis van de parasporten), en op meso kenmerken als: classificatie, communicatie barrières, vervoer en uitrusting (Legg & Higgs, 2016). Macro kenmerken zijn voor de valide sport niet meegenomen in het SPLISS-model. Voor de valide sport geeft het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) op deze manier dus een goed beeld waarop de beleidsmedewerkers verder kunnen bouwen. Het is interessant om te zien of dit ook zo zou gelden voor de para topsport: dit zal dan ook in dit onderzoek worden meegenomen. Dowling et al. (2018) hebben een theoretische studie gedaan, en het is vervolgens niet getoetst in het veld. Helemaal niet op Para-voetbalteams die geen deel uitmaken van de Paralympische Agenda, Dowling et al. (2018) staan in hun theoretische studie ook niet stil bij topsport buiten de Paralympische Agenda.

Het SPLISS-model verschaft dus inzicht in de relatie tussen sportbeleid, -structuur en -prestaties. Er is gekozen voor dit model omdat het gebaseerd is op uitgebreide empirische gegevens met een sterke wetenschappelijke basis. Hiernaast gaat het uit van een holistische benadering; hierdoor worden veel verschillende beleidsfactoren belicht en geïdentificeerd die verbeterd kunnen worden. Andere modellen gericht op topsport zoals het 'Long Term Athlete Development' (LTAD) (Balyi et al., 2016), 'Foundation Talent Elite Mastery' (FTEM) (Gulbin et al., 2013, 2014) of het 'Athletic Skills Model' (ASM) (Wormhoudt et al., 2013) richten zich meer op de ontwikkeling van talent en kijken niet naar bijv. trainingsfaciliteiten en/of coaches. Hiernaast is er ook het 'Athletic Talent Development Environment' (ATDE)-model wat op een descriptieve wijze weer geeft hoe de omgeving eruit ziet, desalniettemin zegt het niets over de mate van succes. Het Environment Success Factors (ESF) model maakt de koppeling tussen de factoren die van invloed zijn op de omgeving (ATDE) en de mate van succes. Beide modellen richten zich voornamelijk op macro- en micro-factoren en dus niet zozeer naar de factoren die de beleidsmedewerker kan beïnvloeden (Henriksen, 2010; Henriksen et al., 2010).

Het SPLISS-model dat hieronder verder is uitgewerkt, is een bruikbaar middel om verschillende beleidsaspecten van internationaal topsportbeleid onder de loep te nemen. Het SPLISS-model heeft echter ook haar beperkingen.

Eén van de beperkingen van het SPLISS-model is dat het model uitgaat van een causaal verband tussen de input en throughput en de outcome. Het is moeilijk te vertalen hoe de input (financiële investering) precies van invloed is op de (al dan niet) behaalde successen van één van de throughput pilaren. De Bosscher et al. (2009) geven ook aan dat het onmogelijk is om één variabele te meten in een experiment. Beleid is inherent geschreven vanuit aannames en wetenschappelijk onderzoek en zet aan tot het herontdekken en herformuleren van beleid en haar aannames (Hoogerwerf, 1984).

Een andere beperking van het SPLISS-model is dat het weinig rekening houdt met de kloof tussen beleidstheorie en beleidspraktijk. Cook & Yanow (1993) stellen dat betrokken beleidsactoren invloed uitoefenen en dat maar zelden de voorgestelde doelen werkelijkheid worden. Bovens et al. (2007) stelt ook dat verschillende actoren betrokken zijn in de beleidspraktijk en zo het besluitvormingsproces zoveel mogelijk in hun voordeel willen bepalen.

Een derde beperking van het SPLISS-model is dat het gebaseerd is op kwantitatieve gegevens, en met deze gegevens worden er dan interventies verricht. Kwalitatieve gegevens zoals ervaringen van betrokkenen van betrokken actoren komen minder aan de orde (De Bruijn, 2001). Het topsportklimaat staat hierin meer centraal. In dit onderzoek zal er met een kwalitatieve blik worden ingezoomd op de ervaringen van beleidsmakers binnen de parasport.

Boterenbrood (2013) stelt dat het SPLISS-model vanuit een rationalistisch en functionalistisch perspectief is ingestoken. Het gaat er namelijk vanuit dat investeringen en een effectieve en efficiënte throughput, de kansen op topsportsucces doen toenemen. Door deze insteek bestaat de kans dat er weinig aandacht uitgaat naar (onbedoelde) neveneffecten die zich kunnen voortdoen in de jacht naar medailles. Een voorbeeld hiervan is bijvoorbeeld blessures of andere redenen waardoor atleten (tijdelijk) aan de kant staan (Ingham et al., 2002; Luijt et al., 2009). Hiernaast is er vanuit gegaan dat de wetenschap geen eenduidig antwoord geeft op de vraag wat bijdraagt aan een optimaal topsportklimaat (Berndt, 2014).

Het optimaliseren van het topsportklimaat laat zich in de praktijk moeilijk sturen (Bogerd, 2010). Bogerd (2010) omschrijft het als: "*Handelingen om het topsportklimaat te optimaliseren kunnen tezamen onbedoelde effecten teweegbrengen*". De verschillende actoren binnen het topsportklimaat zijn op elkaar aangewezen, maar ze hebben ook allemaal hun eigen belangen, perspectieven, visies en machtsposities. Daarnaast benoemt Bogerd (2010) dat al deze belangen en perspectieven continu in ontwikkeling zijn; hierbij hebben brede maatschappelijke ontwikkelingen ook invloed op het topsportklimaat, terwijl deze nauwelijks stuurbaar zijn.

3. Theoretisch Kader

*Waiho kia pātai ana,
he kaha ui te kaha.*

- Let the questioning continue;
the ability of the person is in asking questions.

Het theoretisch kader gaat in om de meest bruikbare literatuur voor dit onderzoek. Het onderzoek is gespitst op wat het Nederlands top para-voetbalbeleid kan leren van de Engelse FA, dit is gedaan aan de hand van het SPLISS-model. De FA is uitgekozen omdat deze organisatie heel vooruitstrevend in Europa is vanwege de integratie van para-voetbalteams binnen de organisatie. De FA heeft recent ook meer successen bereikt op wereldkampioenschappen.

Doordat het SPLISS-model alleen nog op valide sport is gebruikt, zullen er ook theoretische aanvullingen en kritieken worden meegenomen. Deze aanvullingen en kritieken komen voort uit een artikel van Dowling et al. (2018) waarin ze vergelijkende sportbeleidsliteratuur op de Paralympische sportcontext toepassen met behulp van het SPLISS-model.

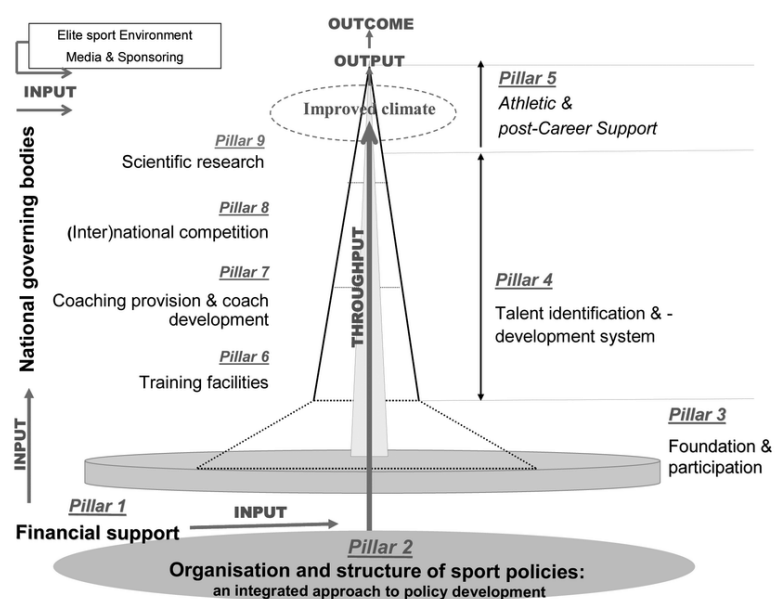
3.1. SPLISS-model

Het SPLISS-model is van invloed op de omkadering van topsportprestaties, zie figuur 1 hieronder. Uit onderzoek is eerder gebleken dat erop beleid meer dan honderd invloedrijke factoren zijn. Vanuit deze honderd factoren zijn er negen prestatiebepalende pilaren ontwikkeld, later is hier een tiende aan toegevoegd deze zijn hieronder uitgewerkt (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012). Deze tiende bestaat uit media & sponsoring, eerst was deze als omgevingsvariabele weggezet, met de veronderstelling dat het indirect invloed uitoefent op de langere termijn, maar uit onderzoek is gebleken dat het een directe rol speelt (De Bosscher et al., 2006, 2009; Van Bottenburg, 2008).

Binnen de uitwerking van deze pilaren binnen het SPLISS-model is meegenomen waarom het leidt tot meer medailles en zijn ook de aanvullingen en kritieken uit een artikel van

Dowling et al. (2018) waarin ze vergelijkende sportbeleidsliteratuur op de Paralympische sportcontext toepassen met behulp van het SPLISS-model. Deze aanvullingen en kritieken zijn meegenomen om nog beter inzichtelijk te krijgen waar de verschillen tussen de KNVB en FA liggen op het gebied van para-voetbalteams. Elke pilaar betreft een afzonderlijk beleidsaspect die medebepalend is voor de kans van internationaal topsportsucces van een land volgens De Bosscher et al. (2006). Door deze pilaren te beïnvloeden proberen organisaties in landen (bonden/overheden/andere relevante partijen) het topsportklimaat positief te beïnvloeden

Figuur 1
SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006)

om succes te vergroten. Deze verschillende beleidsaspecten vormen samen een holistische benadering van topsportontwikkeling. Elk van deze pilaren draagt op verschillende manieren bij aan succes en moet goed worden gemanaged om de kans op internationaal topsportsucces te vergroten, maar dit leidt echter niet vanzelfsprekend tot succes. Hoe de pilaren bijdragen aan succes zal per pilaar onderstaand worden uitgewerkt (De Bosscher et al., 2006; M. Green & Oakley, 2001). Het SPLISS-model is opgebouwd in een modelbenadering van input, throughput en output, waarvan pilaar twee tot en met negen als throughput gezien moeten worden. Onder input valt de (financiële) middelen die gebruikt worden voor de beleidsactiviteiten, ook wel de throughput. Hierin vormen de input en throughput de onafhankelijke en de output (en eventuele outcome) de afhankelijke variabelen. Binnen deze acht throughput pilaren is er geen van geïdentificeerd als belangrijker ten opzichte van de andere. In plaats daarvan suggereert het model dat de ontwikkeling op internationaal succes een holistische, flexibele en context specifieke aanpak vereist. Organisaties in landen vergroten hun kansen op succes niet door slechts in een paar pilaren te investeren maar louter een combinatie van de verschillende pilaren en zelfs dan is er geen garantie op succes (De Bosscher et al., 2006; Dowling et al., 2018). Het doel van dit model is van de input en throughput om het topsportklimaat in kaart te brengen en daarmee de topsportprestaties van de para-voetbalteams te verbeteren (output). De outcome staat hier los van, hier zijn meer factoren afhankelijk dan alleen topsportbeleid (Van Bottenburg, 2008).

Hieronder zijn de verschillende pillaren uitgewerkt: eerst volgt er een korte omschrijving vanuit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006), en hoe deze pilaar bijdraagt aan het medaillesucces. Vervolgens volgen de aanvullingen en/of kritieken uit het artikel van Dowling et al. (2018), dit is per pilaar verschillend. Tot slot zijn indicatoren uitgewerkt, deze volgen uit de literatuur die bij de pilaar is verzameld, hierop is het onderzoek uitgevoerd.

3.1.1. Pilaar 1: Financiële support voor topsport

Pilaar 1 focust zich op de input ofwel financiering van topsport. Het SPLISS-model gaat ervanuit dat landen die meer investeren dan de andere landen om hun heen de kans op succes vergroten. En dat ze deze investeringen op een effectieve manier inzetten (bijv. niet investeren in materiaal als daar al genoeg van is). Van Bottenburg et al. (2012) geven aan dat financiering voornamelijk vanuit de overheid, private partners en de loterij komen.

Financiële vergelijkingen via de SPLISS-benadering zijn ook voor het Paralympische domein van toepassing, hierbij kan via de economische benadering van koopkrachtpariteit gebruik gemaakt worden om inzicht te krijgen in de relatieve waarde van verschillende valuta (De Bosscher et al., 2017).

Uit het artikel van Dowling et al. (2018) blijkt dat naties die financieel sterk zijn ook de meeste Paralympische medaillewinnaars voortbrengen, op enkele uitschieters na (Misener & Darcy, 2014; Pankowiak et al., 2015; Wong et al., 2013). Wong et al. (2013), benadrukten in hun studie dat de financiële effecten op Paralympisch succes het bruto binnenlands product en de omvang van de bevolking bij het behalen van Paralympisch succes. Hiernaast brachten ze in kaart dat de top tien van de medaillespiegel op de Paralympische Zomerspelen in Beijing, 2008, ook de meeste deelnemers afvaardigden in de meest uiteenlopende sporten, waaronder grote aantallen in teamsporten.

Novak (2014) stelde vast dat belemmeringen voor toegang, of volwaardigere deelname, in de internationale gehandicaptensport voortkomen uit wereldwijde financiële ongelijkheid (Dowling et al., 2018). Volgens Wong et al. (2013), konden succesvolle landen de meeste atleten sturen en laten deelnemen aan diverse individuele en teamsporten, waaronder die met technisch veeleisende uitrusting. Aangenomen kan worden dat deze landen, om veel Paralympische successen te boeken, moeten worden ondersteund door een breder sport-

en lichamelijke opvoedingssysteem, een inclusief sterk bewustzijn van de rechten en mogelijkheden van mensen met een beperking, hoogwaardige gezondheidszorg en onderwijsmogelijkheden, en een hoger niveau van besteedbaar inkomen voor investeringen in vrijetijdsactiviteiten. Verder onderzoek zou nodig zijn om deze invloeden en hun relaties te begrijpen (Wong et al., 2013). Al is het overigens niet zo dat financiële steun direct leidt tot succes, of zoals Johan Crujff ooit zei: "Ik heb nog nooit een zak geld een goal zien scoren."

Macrofactoren zijn duidelijk van grote betekenis voor Paralympisch succes. Wong et al. (2013) benadrukten dat landen met een midden- tot laag inkomen niet deelnemen aan teamsporten op de Paralympische Spelen vanwege de kosten die gepaard gaan met de opleiding en ondersteuning van meerdere atleten, en dat sommige teamsporten onbetaalbaar zijn omdat ze dure gespecialiseerde uitrusting vereisen.

Binnen deze pilaar zullen de volgende indicatoren onder de loep worden genomen. Ten eerste is er gekeken naar 'uitgave bonden voor de parasport' deze is direct uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) overgenomen en gespist op het thema van dit onderzoek. Ten tweede is er gekeken naar de 'Ontwikkelingen in budget over de afgelopen vijf jaar' deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006), hierbij is in het achterhoofd de uitkomsten van Wong et al. (2013) meegenomen. De laatste indicator is gericht op de financiële support die de voetbalbond krijgt vanuit de overheid/andere bestuursorganen 'financiële support voor nationale bonden'. Deze indicator is een compilatie van indicatoren vanuit het SPLISS-model gericht op (financiële) support en de literatuur van Wong et al. (2013), dat (succesvolle) landen een hoger besteedbaar inkomen hebben voor investeringen.

3.1.2. Pilaar 2: Bestuur, organisatie en structuur van topsportbeleid

Pilaar 2 focust zich op de organisatiestructuur en de taakverdeling binnen de topsport van de organisatie. Centraal staat een goede afstemming van instrumenten en interne communicatie, ook is taakverdeling tussen de verschillende actoren in de topsport van belang (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012). Uit uitgevoerde SPLISS-studies binnen de valide sportwereld kwam naar voren dat de landen die efficiënt opereren (in verhouding met minder budget meer medailles winnen) ook het beste scoren op deze pilaar. Dit komt doordat ze een geïntegreerde beleidsontwikkelingsaanpak hebben (De Bosscher et al., 2017).

Dowling et al. (2018) geeft als kritiek dat de organisaties binnen de Paralympische sporten klein en over de jaren heen veel geëvolueerd zijn. Het is daarmee de vraag of deze pilaar dezelfde uitkomst kan genereren als binnen de valide sportwereld. De organisatiestructuren van het Internationaal Paralympisch Comité (IPC) en de Nationale Paralympische Comités (NPC's) zijn minder ver ontwikkeld dan de valide Olympische organisaties, mede ook omdat ze nog niet zolang bestaan als de valide sporten (Beacom, 2013; Brittian & Beacom, 2016). Het IPC erkende in 2010 dat de organisatorische capaciteitsproblemen van de Paralympische sport in het algemeen, en zeker binnen haar eigen organisatie, een uitdaging vormen. Dit komt omdat binnen deze wereld voornamelijk een afhankelijkheid is van vrijwilligers, binnen de IPC hebben ze 40FTE ten opzichte van IOC met 500 werknemers. Hiernaast geeft de IPC (2010) aan dat er een groeiende ongelijkheid is in infrastructuur, middelen en personeel en wees op de toename van betaald personeel van de NPC's om de organisatorische capaciteitsproblemen op te lossen. In een poging om deze problemen aan te pakken voerde het IPC in de periode 2006-2009 het 'Organizational Development Initiative' als een programma ter ondersteuning van duurzame ontwikkelingen bij NPC's (Internationaal Paralympisch Comité, 2010). Tegenwoordig zit dit in de Agitos Foundation, deze organisatie geeft subsidie en strategische ondersteuning aan IPC-leden (Internationaal Paralympisch Comité, 2016).

Binnen deze pilaar zullen de volgende indicatoren onder de loep worden genomen. Ten eerste is er gekeken naar 'organisatie van sport en beleid' deze is direct uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) overgenomen. Ten tweede is er gekeken naar de 'Een afdeling binnen de bond met specifieke verantwoordelijkheden voor para-topsport als kerntaak' deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model en gespist op het thema (De Bosscher et al., 2006), hierbij is in het achterhoofd de kritieken van Dowling et al. (2018) meegenomen. Tot slot blijkt uit stukken van de IPC dat ze proberen duurzame ontwikkeling proberen te ondersteunen in combinatie met indicatoren vanuit het SPLISS-model gericht op support is de laatste indicator gericht op de 'Dienstverlening aan bonden om hun managementcapaciteit te ontwikkelen'.

3.1.3. Pilaar 3: Fundatie (cultuur) en participatie in parasporten

Pilaar 3 focust zich op de belangstelling van topsport binnen de verschillende lagen van de bevolking. Hiernaast ook in het bedrijfsleven en bij de media, hierdoor ontstaat een breed draagvlak onder de bevolking wat kan leiden tot extra ondersteuning van topsport (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012).

De onderliggende veronderstelling is dat om succesvolle atleten aan de top van de piramide te hebben er een brede fundatie moet zijn aan amateursporters. De 'double pyramid' theorie omschrijft deze veronderstelling het best, hierin spelen zowel het trickle-down als trickle-up effect een rol. Bij het trickle-down effect heeft topsport een positieve invloed op breedtesport. Bij het trickle-up effect heeft breedtesport een stimulerende werking op topsport (Van Bottenburg, 2002, 2003; Van Bottenburg, Elling, et al., 2012). Zoals Pierre de Coubertin stelde: 'uit iedere duizend sportbeoefenaars honderd uitblinkers voortkomen, waaruit weer één topsporter resulteert' (Lenk, 1974).

Kritiek vanuit Dowling et al. (2018) is dat de poule met atleten met een beperking klein is en dat er ook sprake is van zijnstroom, hierdoor zal er naast de sportparticipatie gekeken worden naar de zijnstroom binnen deze pilaar. Uit onderzoek blijkt dat volgens de British Paralympic Association het grootste obstakel voor toekomstig Paralympisch succes een relatief klein aantal mensen is die parasporten beoefenen (Peake, 2015). Doordat er doorgaans weinig atleten zijn in elke handicap categorie, kan in tegenstelling tot valide sporten bij een kleine toename in para-deelname voldoende zijn om uitblinkers te spotten. Parasporters kunnen via verschillende wegen de sporten vinden, dit kan door beperking vanaf geboorte, dit kan door een ongeluk of door een ziekte op latere leeftijd. Bekende voorbeelden hiervan zijn bijvoorbeeld de fysieke en sociale revalidatie van militairen, hiernaast is uit onderzoek gebleken dat Paralympische atleten vaak een handicap hebben opgelopen nadat ze als valide atleet al aan het sporten waren (Smith & Thomas, 2012). Binnen het IPC is er sprake van een paradoxale spanning: het heeft aan de ene kant een bredere piramide nodig, maar aan de andere kant ook financiële middelen om de groei van de Paralympische beweging te financieren. Deze groei is afhankelijk van commerciële activiteiten en 'strijd'. Howe (2008) beschrijft dat de Paralympische Spelen over de afgelopen jaren meer geïntegreerd is binnen de Olympische Spelen, hierdoor is er meer media aandacht en dat leidt tot meer commerciële investeringen. Dit heeft als resultaat dat de Paralympische Spelen meer voor de elite atleten zijn. Volgens Novak (2014) kan deze exclusieve en elitaire oriëntatie, en daarbij de bijgaande institutionalisering en regelgeving van de parasporten, gevolgen hebben voor de breedtesport.

Binnen deze pilaar zullen de volgende indicatoren onder de loep worden genomen. Ten eerste is er gekeken naar 'Lichamelijke opvoeding op school ook toegankelijk voor beperkte mensen', deze is direct uit het SPLISS-model overgenomen gespist op het thema (De Bosscher et al., 2006). Ten tweede is er gekeken naar de 'Sportparticipatie (para)' deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model en gespist op het thema (De Bosscher et al., 2006), hierbij is in het achterhoofd de kritieken van Dowling et al. (2018) en Peake (2015)

meegenomen. Tot slot stellen Smith & Thomas (2012) dat Paralympische atleten vaak al valide sporters waren die een handicap opgelopen hebben (zijinstroom), hierdoor is de laatste indicator gericht op 'Zijinstroom in beeld'.

3.1.4. Pilaar 4: Talentindicatie en -ontwikkeling systemen in parasporten

Pilaar 4 focust zich op de identificatie van talenten en de ontwikkeling van talenten in hen doorstroom naar de top (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012). De onderliggende veronderstelling is dat om succesvolle atleten te creëren in de topsportcarrière alle ontwikkelingsdomeinen (academisch, sportief en psychologisch) te ontwikkelen om zijn/haar volledige potentieel te realiseren. Door dit te ontwikkelen kunnen atleten focussen op de sport en hebben ze een goede verhouding tussen sport en andere zaken, waardoor doorontwikkeling binnen de sport zich doorzet (Wylleman et al., 2004).

Dowling et al. (2018) stelt dat wanneer deze pilaar binnen het para-domein geanalyseerd wordt, er extra complexiteit optreedt omdat er rekening gehouden moet worden met atleten die met een handicap zijn geboren en atleten die op latere leeftijd een handicap oplopen, wat in de valide sporten niet het geval is. Binnen deze pilaar in de parasport is er sprake van talentindicatie en -ontwikkeling zowel op jonge leeftijd (zoals valide; voor kinderen geboren met een handicap) als op oudere leeftijd (zijinstroom).

Uit onderzoek van Legg & Higgs (2016) blijkt dat veel verschillende landen evenementen organiseren waarbij mensen met een handicap verschillende sporten kunnen proberen, bijv. in Nederland hebben ze ieder jaar de Paralympische Talentendag (NOC*NSF, 2023b), maar dat het maar de vraag is of deze mensen met een handicap systematisch geholpen worden om een sport te beoefenen die het beste bij hun capaciteiten past. Talentidentificatie is binnen Paralympische sporten anders dan bij de valide sporten, aangezien bij paralympische atleten vaker op oudere leeftijd geïdentificeerd worden, of dat ze op een latere leeftijd een handicap (via ziekte/ongeluk) hebben opgelopen en zo zijinstromen (Legg & Higgs, 2016). Talentoverdracht van valide sporters naar parasporters, door bijv. sociale revalidatie kan mogelijk een rol spelen bij de talentidentificatie van parasporters. Sport kan motiverend werken bij het herstel van traumatische ongevallen. Sport als onderdeel van een revalidatieprogramma kan dan veranderen naar wedstrijd sport wanneer iemand talent blijkt te hebben.

Voorbeelden kunnen gehaald worden uit de militaire cultuur. De ontwikkeling van sportprogramma's voor militairen is een belangrijk onderdeel van de nazorg- en revalidatieprogramma's. Zoals 'Wounded Warrior Project' in de Verenigde Staten, of het 'Battle Back'-programma in Engeland (Brittain & Green, 2012). Tegenwoordig is dit verder ontwikkeld in de Invictus Games (Invictus Games Foundation, 2016), waar militairen in verschillende sportdisciplines het tegen elkaar opnemen.

Deze ontwikkelingen leiden tot een poule van getalenteerde atleten die potentie hebben om mee te draaien in de top van de verschillende parasporten. Het 'Battle Back'-programma van het Britse Leger had een initiatief 'Front Line to Start Line', waarbij zes voormalig militairen op de Paralympische Spelen in Londen uitkwamen (Brittain & Green, 2012; S. Green, 2013).

Radtke & Doll-Tepper (2014) hebben ook een benchmark geleverd met hun review 'A cross cultural comparison of talent identification and development in Paralympic sports'. Hierin stellen ze dat bij het identificeren en ontwikkelen van talent in de parasport rekening gehouden moet worden met de kleinere talentenpoule, de oudere leeftijd (zie bovenstaand) en de uitdagingen rondom samenwerking tussen scholen en sportclubs (Het verkrijgen van informatie over de scholing van leerlingen met een beperking is vaak moeilijk vanwege privacywetgeving. Hoewel integratie van talentvolle jongeren met een

beperking in reguliere sportclubs en sportscholen wordt nagestreefd, blijkt dit in de praktijk nog lastig te realiseren).

Het classificatieproces en het waarborgen van sporttechnologie (zie pilaar 9) is een sportspecifiek proces en is van groot belang om 'eerlijke competitie' te waarborgen. Hilvoorde en Landeweerd (2010) omschrijven het als "*Categories within disability sports are much fuzzier and more variation in the quality of technology (such as prosthetic limbs) is accepted within disability sports, which provides unfair advantages for some of the athletes*". Classificatiecategorieën zijn vaak vaag geformuleerd en omdat niet iedereen dezelfde materialen gebruikt (bijv. door de hoge kosten) is er veel variatie in technologie mogelijk.

Binnen deze pilaar zijn de volgende indicatoren onder de loep genomen. Ten eerste is er gekeken naar 'systeem gerelateerde talentselectie beschikbaar' deze is uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) overgenomen, de aanvullingen van Legg & Higgs (2016) over evenementen in de parasporten om talenten te identificeren. Ten tweede beschrijven Radtke & Doll-Tepper (2014) de uitdagingen rondom samenwerking tussen scholen en sportclubs, vanuit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) is er een indicator gericht op studeren en topsport, binnen dit onderzoek is deze indicator gericht op 'Nationaal gecoördineerd systeem en financiële steun voor de combinatie van para-topsport en studies'. Tot slot beschrijft het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) een indicator met betrekking tot informatie-uitwisseling uit de Paralympische literatuur blijkt dat over het algemeen lastig is om aan talentontwikkeling te doen, de laatste indicator is dan ook gespist op het onderwerp 'Verstrekking van informatie en ondersteunende diensten aan nationale sportbonden om talent te ontwikkelen'.

3.1.5. Pilaar 5: Atletische - en post-carrière ondersteuning voor para-atleten

Pilaar 5 focust zich op welke carrière opties er zijn voor atleten (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012). De onderliggende veronderstelling is dat om succesvolle atleten te creëren in de topsportcarrière alle ontwikkelingsdomeinen (academisch, sportief en psychologisch) te ontwikkelen om zijn/haar volledige potentieel te realiseren. Door dit te ontwikkelen kunnen atleten focussen op de sport en hebben ze een goede verhouding tussen sport en andere zaken, waardoor doorontwikkeling binnen de sport zich doorzet (Wylleman et al., 2004).

Para-atleten ontvangen vaak overheidssteun en sport is een integrale factor binnen het revalidatieproces (Dowling et al., 2018). Door de integrale factor in het revalidatieproces is loopbaanbegeleiding belangrijker voor de ontwikkeling van parasporten, nog meer dan voor valide sport. Er zijn nog weinig studies gedaan naar de carrière opties van parasporters na hun actieve sportloopbaan (Wheeler et al., 1999). De Paralympische sport is een uithangbord voor de sportieve successen voor mensen met een beperking, maar de sportieve successen zeggen niks over de uitdagingen in de huidige maatschappij (Peers, 2009). Smith en Thomas (2012) zeggen hierover "*casts some doubt on the assumed benefits of inclusion and the promotion of more favourable attitudes and experiences among disabled people and other members of the wider society*". Dit onderzoek gaat in op hoe de focus van prestaties van parasporters vertekend met het beeld van de bredere beperkte doelgroep waarvan zij ook omstandigheden van hun handicap overwinnen en minder afhankelijk worden van overheidssteun zoals uitkeringen en kosten voor vervoer.

Uit onderzoek van Smith en Thomas (2012) in Groot-Brittannië blijkt dat één op drie mensen met een beperking in armoede leeft, en dat beperkte volwassen twee keer zoveel kans hebben om in een huishouden met een laag inkomen te wonen t.o.v. valide volwassenen. Hiernaast hebben ze in Groot-Brittannië de overheidssteun voor individuele afhankelijkheid van mensen met een beperking verminderd (Beacom, 2013). Dat mensen met een beperking onder de armoedegrens leven is een wereldwijd erkend probleem (Brittian, 2013), hiernaast zorgt een brede maatschappelijke discriminatie ervoor dat

mensen met een beperking minder kans hebben op werk. Deze macrofactoren spelen mee in de keuze om in sport te investeren.

Als er een zijstap genomen wordt naar de post-sportcarrières van militairen die gewond zijn geraakt en hierdoor een beperking hebben beschouwd Green (2013) sport als een wedergeboorte van de identiteit voor deze militairen. Brittain & Green (2012) geven aan dat vergelijkend onderzoek gedaan kan worden naar deze doelgroep omdat sport een rol heeft bij het ontwikkelen van zelfvertrouwen en een positief zelfbeeld, wat ook helpt in een latere maatschappelijke carrière. Volgens Dowling et al. (2018) is het belangrijk dat wanneer parasporters de actieve sportperiode achter de rug hebben dat de bredere maatschappij een impact kan hebben van het opgedane zelfbeeld. Dowling et al. (2018) geven aan dat deze pilaar lastig te beoordelen is met vergelijkend onderzoek, dit komt mede door het bredere maatschappelijke plaatje en hoe zij worden omarmd buiten de ondersteunde systemen van de parasporten.

Binnen deze pilaar zullen de volgende indicatoren onder de loep worden genomen. Ten eerste is er gekeken naar 'het aantal para-voetballers in de top 8 van de wereld', deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) gespitt op de doelgroep. Ten tweede spreekt Dowling et al. (2018) over het belang van loopbaanbegeleiding, in combinatie met indicatoren uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) is de volgende indicator ontwikkeld 'Gecoördineerd steunprogramma voor paratopsporters (afgezien van financiële steun)'. Tot slot spreken Wheeler et al. (1999) & Peers (2009) over de uitdagingen na het sporten, vanuit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) is er een indicator die zich ook richt op de periode na het sporten, de laatste indicator is dan ook 'Ondersteuning van para-atleten aan het einde van hun loopbaan'.

3.1.6. Pilaar 6: Trainings- en wedstrijdfaciliteiten voor parasporten

Pilaar 6 focust zich op of er voldoende trainingsfaciliteiten, geschikte accommodaties en geschikt materiaal aanwezig is. Hebben Paralympische atleten ook prioritaire toegang tot deze faciliteiten en hoe kunnen ze zich ontwikkelen met gespecialiseerde apparatuur (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012).

Volgens Dowling et al. (2018) is hier nog weinig onderzoek naar gedaan. Zoals hierboven besproken zijn er minder middelen beschikbaar voor parasporten, waardoor er verschillen ontstaan tussen trainingsfaciliteiten van valide en Paralympische sporten.

Misener & Darcy (2014) en Pankowiak et al. (2015) benadrukken dat toegankelijkheid van trainingsaanbod een belangrijke impact heeft binnen de parasporten. Pate et al. (2014) hebben onderzoek gedaan naar de ervaringen van Paralympische atleten en coaches binnen de Verenigde Staten. Echter hebben zij geen inzicht gebracht in de kwaliteit van dienstverlening met betrekking tot de toegankelijkheid van de opleidingsfaciliteiten en kantines.

China heeft in aanloop naar de Paralympische Spelen van 2008 (in eigen land) een opleidingscentrum voor parasporten gebouwd. Vijf jaar later trainde de helft van het Chinese Paralympische team in dit centrum. Volgens Pate et al. (2014) heeft dit een effect op de successen van China bij de Paralympische Spelen van 2012 en later.

Binnen deze pilaar zullen de volgende indicatoren onder de loep worden genomen. Ten eerste benadrukken Misener & Darcy (2014), Pankowiak et al. (2015) en Pate et al. (2014) dat toegankelijkheid van trainingsaanbod een belangrijke impact heeft op parasport, in combinatie met bestaande indicatoren van het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) is er tot de volgende indicator gekomen 'bestaan van topsportfaciliteiten'. Ten tweede is er gekeken naar 'reistijd atleet & coaches', deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006), in het achterhoofd zijn de kritieken van Pate et al. (2014)

met betrekking tot de toegankelijkheid van de faciliteiten en kantines meegenomen. Tot slot is er gekeken of 'dezelfde faciliteiten beschikbaar zijn voor valide en para-atleten', deze indicator volgt uit de kritieken van Dowling et al. (2018) om te kijken of middelen van invloed zijn op de trainingsfaciliteiten.

3.1.7. Pilaar 7: Voorzieningen voor trainers/coaches voor para-atleten

Pilaar 7 focust zich op de kwaliteit en kwantiteit van de trainers/coaches in het parasportsegment. Deze pilaar gaat ervanuit dat de kans op succes groter wordt als er topcoaches zijn, met voldoende opleidingsmogelijkheden, werkomstandigheden, toekomstperspectieven en directe inzet op atleten/ talenten (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012). De onderliggende veronderstelling is dat wanneer er genoeg kwaliteit en kwantiteit is van trainers/coaches dat deze met specifieke kennis bijdragen aan het om succesvolle atleten te creëren en om hun volledige potentie te bereiken.

Volgens Dowling et al. (2018) rijzen er veel vragen op binnen deze pilaar. Zoals hebben deze coaches die aangesteld zijn bij de nationale sportbonden specifieke kennis van de voetbalvorm en de handicap of hebben ze specifieke kennis van de voetbalvorm en interesse in inclusie (of andersom)? Is er een verschil tussen een breedtesportcoach en een topsportcoach op het gebied van parasporten?

Pankowiak et al. (2015) en Misener & Darcy (2014) beschrijven het belang van coaching voor para-atleten. Hiernaast neemt het aantal wetenschappelijke publicaties met betrekking tot het coachen van para-atleten toe (Kohe & Peters, 2016; Vanlandewijck & Thompson, 2011).

Binnen deze pilaar zullen de volgende indicatoren onder de loep worden genomen. Binnen deze pilaar zijn veelal de hoofdindicatoren van het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) overgenomen, omdat de literatuur (Pankowiak et al. (2015) en Misener & Darcy (2014)) ook het belang aangeeft van coaching en er geen aanvullende voorwaarden aan verbindt. De eerste hoofdindicator vanuit het SPLISS-model is 'Aantal gekwalificeerde trainers/coaches', hierin is rekening gehouden met de kritieken van Dowling et al. (2018) of ze specifieke kennis hebben van de voetbalvorm of interesse hebben in inclusie/kennis van de handicap. Ten tweede is er gekeken naar de 'diensten/middelen ter ondersteuning van de ontwikkeling van coaches', deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006). Tot slot is er gekeken naar 'Percentage coaches met een schriftelijke arbeidsovereenkomst', deze is ook direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006).

3.1.8. Pilaar 8: (Inter)nationale competitie voor parasporten

Pilaar 8 focust zich op de kwaliteit van de nationale competitie en de mogelijkheid tot internationale wedstrijden en/of toernooien en de mogelijkheid vanuit de organisatie om daar als sporter aan mee te doen (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012). De onderliggende veronderstelling is dat wanneer er genoeg verschillende wedstrijden zijn dat de sporter kan leren omgaan met hoe het er op wedstrijd aan toegaat en om kan gaan met andere kanten van wedstrijden (bijv. wedstrijddruk, etc.). Om dit zo op grote wedstrijden minder te ervaren en echt volledig te focussen op de wedstrijd.

Binnen de parasporten zijn er verschillende mogelijkheden om internationale (trainings-)wedstrijden te spelen, maar de mogelijkheden variëren sterk in diepte/breedte en in hoe sterk ze de classificatieregels volgen.

Het Paralympisch systeem wordt ook gehinderd door reiskosten, veel NPC's moeten belasting betalen om teams te sturen. Het is voor veel landen dus moeilijk om meerdere teams naar WK's te sturen. Hiernaast kan je je afvragen of de ontwikkeling van de Paralympische competitie eerder een gevolg is van de toenemende acceptatie van beperkte

atleten in de samenleving dan van de ontwikkeling van de competitie op zich, aldus Dowling et al. (2018).

Binnen deze pilaar zullen de volgende indicatoren onder de loep genomen worden. Binnen deze pilaar zijn veelal de hoofdindicatoren van het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) overgenomen, omdat de literatuur Dowling et al. (2018), geen redenen geeft om af te wijken. Wel is het punt meegenomen met betrekking tot 'toenemende acceptatie of professie van de parasport'(Dowling et al., 2018), dit is dan ook de eerste indicator. De tweede en derde indicator zijn overgenomen vanuit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) en gaat over de 'Beschikbaarheid van financiële middelen voor het bieden op en organiseren van grote internationale sportevenementen' bij deze indicator is in het achterhoofd wel de kritiek van Dowling et al. (2018) meegenomen met betrekking tot de kosten. Tot slot wordt er gekeken naar 'Advies aan bestuursorganen bij de organisatie van grote internationale sportevenementen', deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006).

3.1.9. Pilaar 9: Wetenschappelijke ondersteuning voor de paralympische sport

Pilaar 9 focust zich op de wetenschappelijke ondersteuning die er is voor de sport (Van Bottenburg, Dijk, et al., 2012). De onderliggende veronderstelling is dat wanneer er geïnvesteerd kan worden in de wetenschap je een totaal plaatje krijgt van de atleet in kwestie om zo nog meer uit deze potentiële atleet te kunnen halen en deze op zo'n hoog mogelijk niveau van zijn/haar kunnen af te leveren.

Uit de analyse van Pate et al. (2014) blijkt dat zelfs in de Verenigde Staten, een van de grootste economieën in de wereld weinig wordt geïnvesteerd in wetenschappelijke steun voor Paralympische atleten. Iets wat de Verenigde Staten ook zelf erkent.

Dowling et al. (2018) geven als kritiek dat er sprake is van oneerlijkheid in de wereld op het gebied van hulpbronnen (zie pilaar 1) en dat dit in het voordeel is voor landen die veel middelen hebben. Bij de Paralympische Spelen maken sommige sporten meer gebruik van technologie om prestaties faciliteren en mogelijk te verbeteren, het 'technologisch debat' voor wetenschappelijk onderzoek binnen de mondiale wapenwedloop is dan ook belangrijker voor de Paralympische Spelen dan bij de Olympische Spelen. Burkett (2010) geeft als aanbeveling om sporten met een hoog technologieniveau, die zowel prestaties faciliteren als mogelijk verbeteren (zoals elektrisch rolstoel voetbal) te vergelijken met sport waar geen technologische aanpassing nodig is (andere voetbalvormen).

Uit onderzoek van Hilvoorde & Landeweerd (2010) blijkt dat er ook filosofische en culturele vraagstukken over wetenschappelijke ontwikkelingen zijn. Zij noemen dat "*transhumanist ideologies that promote the use of technology to extend human capabilities*" en omschrijven parasport als "*dis-ability, super-ability, enhancement and a fair competition.*" De technische ontwikkelingen die door wetenschappelijk onderzoek worden ontwikkeld benadrukken alleen maar meer de asymmetrische verhoudingen binnen de Paralympische sport. Smith & Thomas (2012) beschrijven de discussie die ontstaan is over de prestatie verhogende aspecten van de blades van Oscar Pistorius. Dit bracht vragen aan het licht over dat beperkte atleten 'profiteren' van technologische verbeteringen, die gefinancierd worden door nationale bonden of commerciële partijen, en zij dit dat niet doen/kunnen. Vergelijkend onderzoek naar de Paralympische sport zou de tweedeling tussen 'Tech rich & Tech poor' kunnen blootleggen (Novak, 2014; Van Hilvoorde & Landeweerd, 2010), maar door toenemende focus op succes in sport zullen deze verschillen mogelijk toenemen (Peers, 2009). Er is hier sprake van een spanningsveld, Hilvoorde & Landeweerd (2010) omschrijven het als: "*sport is a competitive practice, whose internal logic consists of the display of an unequal distribution of abilities and talents.*" Hiermee beschrijven ze dat sport op zich al een tentoonstelling is van ongelijke talenten & vaardigheden. Ze omschrijven als mogelijke oplossing een vrijere definitie van categorieën, die niet zijn gebaseerd op

tegenstellingen maar eerder op gelijkheid en toegankelijkheid van nieuwe technologie (bijv. prothesen).

Zoals in pilaar één beschreven zijn de medailletabellen op de Paralympische Spelen gedomineerd door landen die over veel middelen beschikken. Wetenschappelijke ontwikkelingen en technische hoogstandjes liggen buiten het bereik van landen behalve de rijkste (Howe, 2008). De 'handicapkloof' tussen het Noorden en het Zuiden van de wereld is veroorzaakt door de economische kloof tussen de verschillende landen (Novak, 2014). Echter het 'technologisch debat' gaat veel meer over landen met veel hulpbronnen die elkaar concurreren dan over Noord en Zuid (Burkett et al., 2011). Deze oneerlijkheid ondersteunt het voordeel van landen met veel hulpbronnen en is volgens Dowling et al. (2018) een belangrijk punt voor onderzoek.

Binnen deze pilaar zullen de volgende indicatoren onder de loep worden genomen. Ten eerste is er gekeken naar 'Nationale coördinatie: er is een netwerk van wetenschappelijke informatie en communicatie gericht op coaches/ bonden', deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006). Ten tweede is er gekeken naar 'subsidies voor wetenschappelijk onderzoek in top parasport', deze is direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) en gespits op het thema. Tot slot is er gekeken naar 'coaches ontvangen wetenschappelijke informatie vanuit de bond', deze is ook direct overgenomen uit het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006). In het achterhoofd is meegenomen dat technische ontwikkelingen sterk ontwikkelen (Novak, 2014; Van Hilvoorde & Landeweerd, 2010). Dit kan van invloed zijn op Elektrisch rolstoelvoetbal, de andere vormen hebben minder deze hulpmiddelen nodig.

3.1.10. Pilaar 10: Media

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat media & sponsoring een rol spelen in topsportontwikkeling. In het eerste SPLISS-model van De Bosscher et al. (De Bosscher et al., 2006) is media & sponsoring niet als pilaar opgenomen, maar als een omgevingsvariabele weggezet (zoals op figuur 1 te zien is). De veronderstelling was dat topsportbeleid indirect invloed uitoefent en op lange termijn (De Bosscher et al., 2006). Van Bottenburg (2008; De Bosscher et al., 2009) heeft deze later als tiende pilaar aan het SPLISS-model toegevoegd.

Dowling et al. (2018) heeft deze pilaar niet verder uitgewerkt. Deze zal ook niet meegenomen worden in het onderzoek.

Zoals hierboven beschreven is het SPLISS-model tot nu toe gebruikt om internationaal het nationale topsportbeleid van valide sporten te analyseren. Dit betekent dat er vaak kwantitatief onderzoek aan de pas komt om de prestaties van een land in kaart te brengen en te kunnen analyseren. Kwalitatieve informatie wordt vaak niet in ogenschouw genomen, terwijl dit ook van waarde kan zijn.

3.2. Theoretische samenvatting

In de onderstaande tabel is het theoretisch kader samengevat

Tabel 1

Samenvatting theoretisch kader

Pilaar	Definities SPLISS	Impact	Aanvulling(en) en/of kritiek(en) vanuit Dowling et al. (2018)	Indicatoren
Financiële support	Hoeveelheid geld dat in sport wordt geïnvesteerd.	De naties die financieel sterk zijn brengen ook de meeste Paralympische medaillewinnaars voort, omdat ze deze investeringen op een effectieve manier inzetten.	Landen die financieel sterk zijn leveren de meeste medaillewinnaars af, landen met minder financiën ontwikkelen zich daarin dan ook minder. De kosten voor teamsporten zijn vaak aan de hoge kant (Wong et al., 2013).	<ol style="list-style-type: none"> Uitgave bonden voor de parasport Op basis van het SPLISS-model & gespitst op het thema van dit onderzoek. Ontwikkelingen in budget over de afgelopen vijf jaar Op basis van het SPLISS-model & uitkomsten van Wong et al. (2013). Financiële support voor nationale bonden Op basis van uitkomsten van Wong et al. (2013) in combinatie met indicatoren vanuit het SPLISS-model.
Bestuur& Organisatie& Structuur	Organisatiestructuur en taakverdeling binnen de organisatie van de topsport.	Landen die het meest efficiënt (meer medailles winnen gezien de middelen kunnen worden) zijn presteren het beste op deze pilaar. Doordat ze een geïntegreerde beleidsaanpak hebben.	Organisaties binnen de Paralympische sporten zijn klein en over de jaren heen geëvolueerd. Ook zijn de organisatiestructuren van het Internationaal Paralympisch Comité (IPC) en de Nationale Paralympische Comités (NPC's) minder ver	<ol style="list-style-type: none"> Organisatie van sport en beleid Op basis van het SPLISS-model. Een afdeling binnen de bond met specifieke verantwoordelijkheden voor para-topsport als kerntaak Op basis van het SPLISS-model & kritieken van Dowling et al. (2018). Dienstverlening aan bonden om hun managementcapaciteit te ontwikkelen

			ontwikkeld dan de valide Olympische organisaties.	Op basis van IPC (2016) in combinatie met indicatoren vanuit het SPLISS-model.
Fundatie& Participatie	Belangstelling van topsport binnen de verschillende lagen van de bevolking. Ook in het bedrijfsleven en bij de media.	Om succesvolle atleten aan de top van de piramide te hebben moet er een brede fundatie zijn aan amateursporters. Met name door het 'trickle-up' effect.	Doordat de poule met atleten met een beperking klein is en er sprake is van zijnstroom. Zal er naast de sportparticipatie gekeken worden naar zijnstromers binnen deze pilaar.	7. Lichamelijke opvoeding op school ook toegankelijk voor beperkte mensen Op basis van het SPLISS-model en gespitst op het thema van dit onderzoek. 8. Sportparticipatie (para) Op basis van het SPLISS-model & kritieken van Dowling et al. (2018) en Peake (2015). 9. Zijnstroom in beeld Op basis van de uitkomsten van Smith & Thomas (2012).
Talent indicatie& ontwikkeling	De identificatie/ontwikkeling van talenten in hen doorstromen naar de top.	De onderliggende veronderstelling is dat om succesvolle atleten te creëren alle ontwikkelingsdomeinen te ontwikkelen om zijn/haar volledige potentieel te realiseren in de topsportcarrière. Door dit te ontwikkelen kunnen atleten focussen op de sport en hebben ze een goede afwisseling tussen sport en andere zaken, waardoor doorontwikkeling binnen de sport zich doorzet.	Complex, er dient extra rekening gehouden te worden met atleten die met een handicap zijn geboren en atleten die op latere leeftijd een handicap oplopen, wat in de valide sporten niet het geval is.	10. Systeem gerelateerde talenteselectie beschikbaar Op basis van het SPLISS-model & Legg & Higgs (2016). 11. Nationaal gecoördineerd systeem en financiële steun voor de combinatie van para topsport en studies Op basis van het SPLISS-model & Radtke & Doll-Tepper (2014). 12. Verstrekking van informatie en ondersteunende diensten aan nationale sportbonden om talent te ontwikkelen Op basis van het SPLISS-model & Paralympische literatuur.
Carrière opties	Welke carrière opties er zijn voor atleten, ook	De onderliggende veronderstelling is dat	Para-atleten ontvangen vaak overheidssteun.	13. Het aantal para-voetballers in de top 8

	met name na de actieve carrière.	om succesvolle atleten te creëren alle ontwikkelingsdomeinen te ontwikkelen om zijn/haar volledige potentieel te realiseren in de topsportcarrière. Door dit te ontwikkelen kunnen atleten focussen op de sport en hebben ze een goede afwisseling tussen sport en andere zaken, waardoor doorontwikkeling binnen de sport zich doorzet.	Hiernaast is sport een integrale factor binnen het revalidatieproces. Door de integrale factor in het revalidatieproces is loopbaanbegeleiding belangrijker voor de ontwikkeling van parasporters. Er zijn nog weinig studies gedaan naar de carrière opties van Parasporters na hun actieve sportloopbaan.	Op basis van het SPLISS-model. 14. Gecoördineerd steunprogramma voor paratopsporters (afgezien van financiële steun) Op basis van het SPLISS-model & kritieken van Dowling et al. (2018). 15. Ondersteuning van para-atleten aan het einde van hun loopbaan Op basis van het SPLISS-model & kritieken van Dowling et al. (2018).
Faciliteiten	Trainings-/Wedstrijdfaciliteiten die aanwezig zijn voor de sporter, en welke coördinatie er vanuit de overkoepelende nationale organisatie komt.	Een optimaal trainingsschema bestaat ook uit voldoende trainingsfaciliteiten, geschikte accommodaties en aanwezigheid van geschikt materiaal.	Hebben Paralympische atleten ook prioritaire toegang tot deze faciliteiten en hoe kunnen ze zich ontwikkelen met gespecialiseerde apparatuur.	16. Bestaan van topsportfaciliteiten Op basis van het SPLISS-model & Misener & Darcy (2014), Pankowiak et al. (2015) en Pate et al. (2014). 17. Reistijd atleet & coaches Op basis van het SPLISS-model & Pate et al. (2014). 18. Dezelfde faciliteiten beschikbaar zijn voor valide als para-atleten Op basis van de kritieken van Dowling et al. (2018).
Trainers/Coaches	Kwaliteit/kwantiteit van de trainers/coaches in het parasportsegment.	Wanneer er genoeg kwaliteit en kwantiteit is van trainers/coaches dat deze met specifieke kennis bijdragen aan het om succesvolle atleten te creëren en om hun	Hebben deze coaches die aangesteld zijn bij de nationale organisaties specifieke kennis van de voetbalvorm en de handicap of hebben ze specifieke kennis van de voetbalvorm en interesse in inclusie (of	19. Aantal gekwalificeerde trainers/coaches Op basis van het SPLISS-model & Dowling et al. (2018). 20. Diensten/middelen ter ondersteuning van de ontwikkeling van coaches Op basis van het SPLISS-model .

		volledige potentie te bereiken.	andersom)? Is er verschil tussen een breedtesport- en topsportcoach op het gebied van parasporten?	21. Percentage coaches met een schriftelijke arbeidsovereenkomst Op basis van het SPLISS-model.
Competitie	Kwaliteit van de nationale competitie en de mogelijkheid tot deelname aan internationale wedstrijden en/of toernooien.	Wanneer er genoeg verschillende wedstrijden zijn dan kan de sporter leren omgaan hoe het eraan toegaat op wedstrijden (wedstrijddruk etc.). Om dit op grote wedstrijden minder te ervaren en volledig te focussen op de wedstrijd.	Het is voor veel landen moeilijk om meerdere teams naar wereld- en Europese kampioenschappen te sturen. Hiernaast kan je je afvragen of de ontwikkeling van de Paralympische competitie eerder een gevolg is van de toenemende acceptatie van beperkte atleten in de samenleving dan van een ontwikkeling van de competitie op zich.	22. Toenemende acceptatie of professie van de parasport Op basis van Dowling et al. (2018). 23. Beschikbaarheid van financiële middelen voor het bieden op en organiseren van grote internationale sportevenementen Op basis van het SPLISS-model & Dowling et al. (2018). 24. Advies aan bestuursorganen bij de organisatie van grote internationale sportevenementen Op basis van het SPLISS-model.
Wetenschappelijke ondersteuning & onderzoek	Op welke manier er geïnvesteerd wordt door de organisatie op het gebied van de wetenschap.	Wanneer er geïnvesteerd kan worden in de wetenschap krijgt men een totaal plaatje van de atleet in kwestie. Hiermee kunnen ze nog meer uit deze potentiële atleet halen en deze op zo'n hoog mogelijk niveau van zijn/haar kunnen af te leveren.	Er is sprake van oneerlijkheid in de wereld op het gebied van hulpbronnen (zie pilaar 1) en dit is in het voordeel voor landen die veel middelen hebben. Bij de Paralympische Spelen maken sommige sporten meer gebruik van technologie om prestaties faciliteren en mogelijk te verbeteren.	25. Nationale coördinatie: er is een netwerk van wetenschappelijke informatie en communicatie gericht op coaches/ bonden Op basis van het SPLISS-model. 26. Subsidies voor wetenschappelijk onderzoek in top parasport Op basis van het SPLISS-model en gespitst op het thema van dit onderzoek. 27. Coaches ontvangen wetenschappelijke informatie vanuit de bond Op basis van het SPLISS-model & kritieken van Hilvoorde &

				Landeweerd (2010) en Novak (2014).
Media	Media & Sponsoring spelen een belangrijke rol in topsportontwikkeling.		Dowling et al. (2016) heeft deze pilaar niet verder uitgewerkt, onduidelijk is waarom ze dat niet gedaan hebben.	Doordat het niet is uitgewerkt, zal het verder niet meegenomen worden in het onderzoek.

4. Methodologie

*Mā te rongō, ka mōhio;
Mā te mōhio, ka mārama;
Mā te mārama, ka mātau;
Mā te mātau, ka ora.
- From listening comes knowledge;
From knowledge comes understanding;
From understanding comes wisdom;
From wisdom comes well-being.*

Het methodologisch hoofdstuk gaat in op hoe het onderzoek is uitgevoerd. De eerste paragraaf omschrijft de methodiek van het onderzoek, gevolgd door het verloop van het onderzoek. Hierna volgt hoe de data-analyse heeft plaatsgevonden. Tot slot beschrijft dit hoofdstuk in welke mate het onderzoek betrouwbaar en valide is.

4.1. Onderzoeksmethode

Het doel van dit onderzoek is om een analyse uit te voeren naar de strategieën die de KNVB kan implementeren om meer succes te bereiken binnen de Oranje Para-voetbalteams. Om deze doelstelling te realiseren, is er niet alleen een evaluatie uitgevoerd van de Oranje Para-voetbalteams die onder de auspiciën van de KNVB opereren, maar er is ook onderzoek gedaan naar nationale para-voetbalteams die al meer succes hebben bereikt dan die van de KNVB. In dit verband zijn de para-voetbalteams van de Engelse Football Association (FA) uitgekozen als referentiepunt voor vergelijking, om zowel de verschillen als overeenkomsten te identificeren in hun benadering. Naar aanleiding van de doelstelling is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

Op welke manier kan de KNVB succesvol beleid ontwikkelen en implementeren om concurrentievoordeel in de Para-voetbalwereld te bewerkstelligen?

Om te kijken of het huidige beleid wat de KNVB voert op para-voetbalteams succesvol is en om deze verder te ontwikkelen aan de hand van de vergelijkingen met de FA, is het SPLISS-model toegepast. Deze vergelijking is van cruciaal belang om inzicht te krijgen in mogelijke verbeterpunten en best practices die kunnen bijdragen aan het vergroten van het succes van de KNVB binnen het para-voetbal. Door het toepassen van het SPLISS-model met aanvullingen en kritieken die samengevat staan in het artikel van Dowling et al. (2018) en het uitvoeren van kwalitatief exploratief onderzoek onder medewerkers van zowel de KNVB als de FA, werd beoogd om de factoren die van invloed kunnen zijn op het succes van para-voetbalteams in kaart te brengen en om aanbevelingen te formuleren voor de KNVB om haar prestaties op dit gebied te verbeteren.

4.1.1. Cross-case analyse

Binnen het kwalitatief exploratieve onderzoek is er gekeken in welke mate het huidige beleid wat de KNVB voert op para-voetbalteams succesvol is. Om inzicht te krijgen in dit relatief onbekende onderwerp en nieuwe hypothesen te genereren, is gekozen voor een kwalitatief exploratieve benadering met behulp van casestudies (Swedberg, 2020). Binnen deze casestudy is er gekozen voor 'cross-case analyse'. Cross-case analyse is een onderzoeksmethode waarbij overeenkomsten en verschillen tussen activiteiten en processen binnen verschillende cases worden vergeleken. Hierdoor kunnen onderzoekers de factoren identificeren die hebben bijgedragen aan de uitkomsten van een case, hiernaast kunnen ze verklaringen zoeken en begrijpen hoe relaties bestaan tussen verschillende cases en de omgeving. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van concepten, hypothesen en theorieën, en kan dienen als kritisch bewijs om beleid aan te passen (Khan

& VanWynsberghe, 2008; Yin, 1994). Case 1 is binnen de Nederlandse voetbalbond: KNVB; Case 2 is binnen de Engelse voetbalbond: FA.

Naast de KNVB is de FA heel vooruitstrevend in Europa met de integratie van para-voetbalteams binnen de organisatie. De FA is ook succesvol als er gekeken wordt naar de wereld-/ Europese ranglijst van de verschillende takken van para-voetbalvormen (zie tabel 1 hieronder). Nederland scoort daarop met één team beter dan de Engelse teams, dit komt mede doordat Engeland voor dit team (vrouwen CP) al wel nationale activiteiten organiseert maar op internationaal niveau nog geen wedstrijden speelt. Nederland heeft nu één para-voetbalteam (mannen CP) geïntegreerd in de organisatie en doet nog niet op alle fronten mee. Nederland is daarmee nog niet succesvol als het gaat om de integratie van para-voetbalteams en op basis van de wereldranglijst. De verwachting is dan ook dat Engeland op de verschillende pilaren beter zal scoren dan Nederland.

Tabel 2

De verschillende para-voetbalvormen met de bijbehorende prestatie op de huidige Wereld - of Europese ranglijst (dikgedrukt betere prestatie)

Voetbalvorm	Nederland	Engeland
Amputatievoetbal (Europa) (European Amputee Football Federation, 2023)	Mannen: D-divisie	Mannen: A-divisie
Blindenvoetbal (Wereld) (International Blind Sports Association Football, 2023)	Nog geen nationaal team	Mannen: 12^{de}
		Vrouwen: 2^{de}
		Slechtziend: 2^{de}
CP-voetbal (Wereld) (International Federation of CP Football, 2023a, 2023b)	Mannen: 6 ^{de}	Mannen: 4^{de}
	Vrouwen: 4^{de}	Vrouwen: nog geen nationaal team
Dovenvoetbal (Europa) (European Deaf Sport Organization, 2023)	Mannen veld: 10 ^{de}	Mannen veld: 9^{de}
	Mannen zaal: 5 ^{de}	Mannen zaal: 4^{de}
	Vrouwen zaal: 9 ^{de}	Vrouwen zaal: 2^{de}
Elektrisch Rolstoelvoetbal (wereld) (Federation Internationale de Powerchair Football Association, 2023)	Nog geen nationaal team	Gemixt: 3^{de}

4.2. Data verzameling

De data verzameling is in drie delen opgedeeld. Deel één gaat over de interviews, deel twee over enquêtes en deel drie over de documentenanalyse.

4.2.1. Interviews

Om te onderzoeken in hoeverre de strategieën die de KNVB kan implementeren om meer succes te bereiken binnen de Oranje Para-voetbalteams, zijn er vijf respondenten geïnterviewd. De respondentengroep bestond uit twee respondenten van de KNVB en drie respondenten van de FA. Bij de FA was er sprake van één dubbelinterview, er zijn dus in totaal twee interviews afgenomen bij de KNVB en twee bij de FA. Alle gesproken respondenten houden zich binnen de verschillende bonden bezig met de nationale para-voetbalteams ofwel de ontwikkeling daarvan en weten daarom als geen ander welk beleid er gevoerd wordt binnen de bond, en wat er nodig is voor nationale para-voetbalteams. Buiten deze respondenten zijn er binnen de KNVB en FA geen medewerkers die zich specifiek met deze materie bezig houden. Het onderzoek was gecentreerd, omdat het bondmedewerkers zijn in dezelfde sportvorm. De lengte van het interview varieerde van 10-80 min. In tabel 3.1 is te zien wie er geïnterviewd is, en de lengte van het interview.

De respondenten zijn via e-mail benaderd met het verzoek of zij wilden deelnemen aan het onderzoek. Hierin was kort weergegeven waar het onderzoek overging. Wanneer de respondent bereid is om deel te nemen aan het onderzoek, is er via een e-mail een afspraakbevestiging gestuurd. Deze afspraakbevestiging verschaft informatie over de datum en tijd van het interview en bevatte de vragenlijst. Voorafgaand aan de interviews is er expliciet gevraagd door de onderzoeker of het interview opgenomen mag worden. Hiernaast is ook de anonimiteit van de respondenten gewaarborgd. Het transcript is naar de respondent per e-mail opgestuurd, wanneer de respondent nog aanmerkingen op het transcript had dan werden deze aangepast. Zo heeft de respondent de mogelijkheid om bepaalde uitspraken terug te nemen.

De respondenten zijn voortgekomen uit de theoretische steekproeftrekking, en zijn gekozen vanwege hun potentiële bijdrage aan het onderwerp. De respondenten zijn afkomstig uit eigen netwerk, dan wel netwerk van collega's binnen KNVB Passend Voetbal. Hiernaast is er aan de respondenten gevraagd of zij nog mensen kennen die kunnen bijdragen, zo treedt er snowball-sampling op (Boeije & Bleijenbergh, 2019a; Matthews, 2005).

Tabel 3

Respondenten van het onderzoek

	Functie		Contact	Lengte van het interview
1	Medewerker KNVB		28-06-2023	25 min
2	Medewerker KNVB		06-07-2023	26 min
3	Medewerker FA		19-07-2023	10 min
4	Duo-interview	Medewerker FA	03-08-2023	79 min
5		Medewerker FA	03-08-2023	79 min

De semigestructureerde diepte-interviews zijn individueel afgenomen. Er is gekozen voor semigestructureerde diepte-interviews, om redelijk gericht vragen te stellen, maar daarin ook de openheid te laten om aanvullende informatie te krijgen. Hiervoor is een topiclijst opgesteld, zie hiervoor bijlage 1 (Boeije & Bleijenbergh, 2019b). De respondenten wisten de vragen niet op voorhand, waardoor de kans op sociaal wenselijke antwoorden afnam. De interviews zijn oftewel via Microsoft Teams afgenomen, oftewel face-to-face. Microsoft Teams is gekozen als medium voor de interviews met medewerkers van de Engelse FA. De respondenten zijn in hun vertrouwde omgeving geïnterviewd. Tijdens de analyse is er gebruik gemaakt van een overeenkomsten- en verschillenanalyse.

De grote lijnen van het interview zijn vastgelegd in de topiclijst, desalniettemin was er ruimte om dieper door te vragen en het persoonlijk verhaal van de respondenten te horen. Interviews worden gebruikt om ervaringen en de verhalen van de respondenten de vrije loop te laten gaan. Interviews zijn dus geschikt voor een kleinschalig onderzoek, waarin er opzoek gegaan wordt naar specifieke informatie. De onderzoekspopulatie is daarom niet groter dan vijftien man, en bestaat in dit onderzoek uit vijf personen. Er zat geen vaste volgorde in en alle interviews zijn willekeurig ingepland. Er is doorgedaan totdat er saturatie plaatsvond, dit was al redelijk snel omdat het zo een specifiek thema betreft (Boeije & Bleijenbergh, 2019a; Doorewaard et al., 2015; Jones et al., 2011).

4.2.2. Enquête

Naast de uitgevoerde interviews, werden er ook enquêtes afgenomen bij de eerder genoemde respondenten. Deze enquêtes hadden als doel om aanvullende, feitelijke informatie te verkrijgen, omdat dit voor bepaalde indicatoren nodig was. Feitelijke informatie bevatte statistische gegevens zoals participatiecijfers, cijfers rondom financiën, etc. De enquêtes zijn ook gebruikt om de interviewgegevens te verifiëren. Dit proces, ook

wel cross-referencing genoemd, hield in dat de antwoorden op enquêtevragen werden vergeleken met de response die tijdens de interviews werden verkregen. Deze methode diende als een middel om de betrouwbaarheid en consistentie van de verzamelde gegevens te waarborgen.

De enquête fungeerde als additionele onderzoeksmethode om specifieke informatie te vergaren die niet volledig kon worden verkregen via de interviews. Dit was essentieel om een diepgaander inzicht te krijgen en om een analyse van de indicatoren mogelijk te maken. Het invullen van deze enquêtes vereiste soms aanvullend onderzoek van de respondenten, met name bij het verkrijgen van statistische gegevens, zoals cijfers van sportparticipatie of financiële gegevens (Landsheer & 't Hart, 2003).

Deze enquête is in een (open)vragenlijst vormgegeven, deze is weergegeven in bijlage 2, de respondenten konden deze voor het interview beantwoorden. Zodoende kon er in het interview nog op teruggekomen worden. Binnen de KNVB hebben twee respondenten de enquête ingevuld, binnen de FA heeft één iemand de enquête ingevuld. De andere respondenten gingen liever in gesprek. Er is getracht meer respondenten te werven, echter zoals hierboven beschreven is de groep van respondenten die daadwerkelijk inhoudelijk iets over dit onderwerp kan zeggen binnen beide bonden (zeer) klein.

4.2.3. Documentenanalyse

Hiernaast is er een documentenanalyse uitgevoerd om een nog beter beeld te krijgen hoe de verschillende bonden (KNVB & FA) scoren op de verschillende pilaren van het SPLISS-model. De documenten die hiervoor gebruikt zijn, zijn openbare bronnen van de KNVB-/FA-website. Deze documenten zijn de beleidsdocumenten voor de komende jaren gericht op het para-voetbal. Hiernaast zijn er ook andere documenten gebruikt, zoals overheidsdocumenten. Binnen deze documenten is de onderzoeker op zoek gegaan naar de indicatoren die vanuit het SPLISS-model zijn gedefinieerd. In deze documenten worden de SPLISS indicatoren niet bij naam genoemd. De documenten zijn daarom onderzocht naar (andere) helpende factoren. Tabel 4 geeft een overzicht welke documenten zijn gebruikt.

Tabel 4

Documenten voor de documentenanalyse

Documentvorm	Nederland	Engeland
Financiële documenten	<p>Toekenningen programma 's bonden en TeamNL centra 2022 (NOC*NSF)</p> <p>https://nocnsf.nl/media/3723/nocnsf-lijst-topsporttoekenningen-2021.pdf</p> <p>Toekenningen programma's bonden en TeamNL centra 2023 (NOC*NSF)</p> <p>https://nocnsf.nl/topsport/nederland-in-de-top-10/topsportfinanciering</p>	<p>Report and Financial Statements 2022 (Football Association)</p> <p>https://www.thefa.com/-/media/thefacom-new/files/about-the-fa/2023/the-fa-financial-report-2022.ashx?la=en</p>
Visiedocument	<p>KNVB Visie 2022</p> <p>https://knvb.h5mag.com/visie_passend_voetbal/cover</p>	<p>FOOTBALL YOUR WAY - The FA's gameplan for disability football 2021-24 (Football Association)</p>

		https://www.thefacom.com/-/media/thefacom-new/files/about-the-fa/2021/football-your-way---fa-disability-football-plan-2021-24.ashx
Overheidsdocumenten	Overzicht meest beoefende sporten in 2001-2021 (RIVM)	Annual disability and activity survey: 2022-23
	Wekelijkse sportdeelname uitgesplitst naar achtergrondkenmerken 2001 – 2022 (RIVM)	https://www.activityalliance.org.uk/assets/000/004/569/Activity Alliance Annual Survey 2022-23 Full Report original.pdf?1686310868
Onderzoeksdocument (Nederland)	Gelijkwaardig en inclusief - advies over de doorontwikkeling (NL Sportraad)	https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/documenten/publicaties/2022/03/31/gelijkwaardig-en-inclusief---advies-over-de-doorontwikkeling-van-paralympische-topsport
Overige informatie (Nederland)	TeamNL Talentendag voor paralympische sporters (NOC*NSF)	
	Paralympische Sportwijzer (NOC*NSF)	https://nocnsf.nl/media/1955/paralympische-sportwijzer-teamnl.pdf

4.3. Data-analyse

Voordat de data-analyse van start is gegaan, zijn eerst de interviews getranscribeerd. De interviews waren opgenomen met de opnamefunctie binnen Microsoft Teams. De interviews zijn handmatig getranscribeerd met behulp van de opnames. De opnames waren verschillende keren afgespeeld en tussendoor op pauze gezet.

Aan de hand van de transcripties, vragenlijsten en de documenten is er begonnen met de analyse met basis van Nvivo 14. Doordat de enquête op een open manier is bevraagd is het op dezelfde manier als de transcripties geanalyseerd. Beide vormden de basis voor de analyse, hierbij is verder de verdieping gezocht in de documenten waar specifieke informatie is opgehaald in de analyse fase (zie hierboven). Binnen de analyse is er onderzoek gegaan naar verschillende fragmenten die antwoord geven op de verschillende pilaren van het SPLISS-model. De eerste stap was het open coderen, binnen deze fase ontstond er van de transcripties een lijst met codes met behulp van Nvivo 14. Deze codes vormde de basis van het onderzoek en komen overeen met de indicatoren die zijn gesteld binnen elke pilaar. Hiernaast is er 'bijvangst' geanalyseerd en is er binnen elke pilaar gekeken naar de mate van succes. Hiervan is een codeboom gemaakt, zie bijlage 3. Toen dit gebeurd was

werden de verschillende codes door middel van axiaal coderen geïntegreerd rondom centrale thema's. Vanuit deze thema's werd door middel van selectief coderen, ofwel de integratie van de centrale thema's, verbanden gelegd tussen de verschillende thema's en de literatuur (Boeije & Bleijenbergh, 2019b). Deze fragmenten zijn via Nvivo 14 met elkaar vergeleken en zo kan er gekeken worden waar er overeenkomsten en verschillen zitten tussen de respondenten. Aan de hand van de geselecteerde fragmenten uit Nvivo 14 is het analyse hoofdstuk geschreven. De analyse is vormgegeven aan de hand van de pilaren die zijn uitgewerkt in het theoretisch kader, de indicatoren die uit de verschillende pilaren voortvloeien zijn bevraagd en vormen de leidraad van de analyse, hoe kijken de respondenten naar de verschillende indicatoren?

4.4. Betrouwbaarheid & Validiteit

De reproduceerbaarheid van het onderzoek kan niet gegarandeerd worden, ondanks het gebruik van een topiclijst was ieder onderzoek uniek van aard. De onderzoeker heeft doorgevraagd wanneer hij het relevant achtte. Doordat er geen afgebakende setting is gedurende het interview, en de para-voetbalwereld volop in ontwikkeling is, kunnen dezelfde resultaten niet gegarandeerd worden. Hiernaast betreft het een kleine onderzoeksgroep, waardoor de betrouwbaarheid van het onderzoek moeilijker te bepalen is, dit maakt het onderzoek ook moeilijk generaliseerbaar. Wel is het voor beide partijen interessant om te zien waar ze ten opzichte van elkaar staan (Eisner & Guba, 1979; Jones et al., 2011; Verhoeven, 2014).

Om de betrouwbaarheid wel te voldoende te kunnen waarborgen is er gebruik gemaakt van het 'vier-ogen' principe, hierin zijn de interviews nagekeken door een tweede persoon. De interviews zijn opgenomen en zo kon de woordkeuze van de respondent nauwkeurig worden vastgelegd. Tot slot zijn de transcripten verstuurd naar de respondenten om een hogere geloofwaardigheid tot stand te brengen, omdat ze zo zich kunnen vinden in de toegekende betekenissen en de gemaakte interpretaties (Jones et al., 2011; Patton, 1990).

Om de begripsvaliditeit van het onderzoek te waarborgen was de juiste gesprekstof gewenst. Binnen begripsvaliditeit meet het onderzoeksinstrument het concept wat het moet meten. De pilaren zijn op zichzelf niet te meten, maar door gebruik te maken van verschillende indicatoren worden de verschillende constructen getoetst. Door het toepassen van de 'waar blijkt dit uit?'-techniek konden oppervlakkige antwoorden zoveel mogelijk getackeld worden en was er meer diepgang gedurende het interview. Om de interne validiteit zoveel mogelijk te kunnen waarborgen is er gebruik gemaakt van het 'coding down' principe, dit principe werkt via een topiclijst. Zo kon de onderzoeker objectieve vragen stellen. Hiernaast is er ook rekening gehouden met de inhoudsvaliditeit door de verschillende pilaren in het onderzoek allemaal evenveel aan bod te laten komen (Jones et al., 2011; Kirk & Miller, 1986; Verhoeven, 2014).

5. Onderzoeksresultaten

*Ko te piko te māhuri,
tērā te tupu o te rākau.
- The way the sapling is shaped
determines how the tree grows.*

In dit hoofdstuk zijn de afgenomen interviews beschreven en geanalyseerd. De analyse is uitgevoerd aan de hand van de in het methodehoofdstuk beschreven analyse. De vraag die centraal stond tijdens dit onderzoek is:

Op welke manier kan de KNVB succesvol beleid ontwikkelen en implementeren om concurrentievoordeel in de para-voetbalwereld te waarborgen?

Om tot een antwoord te komen zijn de interviews, vragenlijsten en documenten aan de hand van de verschillende pilaren van het SPLISS-model beantwoordt.

Het hoofdstuk is als volgt opgebouwd, binnen elke pilaar zal eerst de verschillende indicatoren uit de literatuur herhaald worden. Vervolgens zal case 1 beschreven worden, wat de situatie beschrijft vanuit de KNVB. Vervolgens volgt de beschrijving van case 2, wat de situatie beschrijft vanuit de FA. Tot slot eindigt de pilaar met een korte deelconclusie. Nadat alle pilaren beschreven staan, wordt er kort ingegaan op de bijvangst van het onderzoek.

5.1. SPLISS-model

5.1.1. Pilaar 1: Financiële support voor topsport

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Nationale uitgaven voor paralympische sport; Positieve budgettaire ontwikkelingen in de laatste 5 jaar; Financiële support voor nationale bonden.

Case 1:

Binnen Nederland is er sprake van een ongelijke verdeling tussen de uitgaven van de verschillende para-voetbalteams, CP-voetbal staat hierin hoger aangeschreven dan de andere vormen (amputatie, blinden, doven, elektrisch rolstoel). Eén van de medewerkers zegt hierover het volgende:

"Grotendeels gaat hiervan (budget) naar CP-voetbal voor mannen. Dit heeft met de organisatorische integratie te maken in 2005... De andere voetbalvormen waren toen ook nog niet aanwezig of nog niet ontwikkeld in NL."

(Respondent 1, persoonlijke communicatie, 28 juni 2023)

Het beschikbare budget bedraagt ongeveer 130K incl. deelname eindtoernooi voor alle vijf de vormen (opgedeeld in 8 teams), op basis van de uitgaven van NOC*NSF voor de Paralympische sport is dit een gering bedrag. Zij kende dit jaar (2023) gemiddeld €240K per paralympische sport toe, terwijl dit vorig jaar nog 220K was (NOC*NSF, 2022, 2023c). Hiernaast is er volgens beide respondenten een positieve ontwikkeling te zien in het budget van de paravoetbaltakken, helemaal in de support van de andere vormen (buiten CP-voetbal om) want hiervoor was dit amper het geval.

Financiële ondersteuning vanuit de overheid/NOC*NSF is er niet voor de verschillende takken van para-voetbal. Financiële ondersteuning vanuit NOC*NSF was er voor CP-voetbal wel tot en met de Paralympische Spelen van 2016, door het kwijtraken van de Paralympische status vervloog ook de ondersteuning.

Financiële ondersteuning vanuit de UEFA is er sinds dit jaar op het gebied van het organiseren van (internationale) evenementen voor de para-voetbalvormen. De UEFA betaalt daarin een deel van de organisatie. Hiernaast is de UEFA bezig met het ontwikkelen van een subsidie voor de breedtesport van het para-voetbal. Maar voor het door ontwikkelen van de paravoetbalvormen op het gebied van topsport is er tot op heden geen ondersteuning.

Volgens de respondenten leiden financiële middelen niet direct tot meer succes, echter vinden ze het wel een voorwaarde om succes te behalen. Zo kunnen ze met een verruiming van de financiën het kader rondom de teams professionaliseren en de programma's die ze uitvoeren verder verbeteren. Er kan daarnaast ook meer aandacht/ bekendheid gegenereerd worden via PR/ campagnes.

Case 2:

Binnen Engeland krijgen de verschillende teams die onder de vlag van de FA vallen dezelfde hoeveelheid financiën en toegang tot middelen. Uitzondering is het vrouwen blindenvoetbal, deze is recentelijk opgericht en zijn ze langzaam aan het groeien binnen de organisatie. Deze is dus nog vol in ontwikkeling. De FA betaalt daarnaast de toernooikosten van het amputatieteam, maar omdat deze onder een eigen organisatie vallen hebben zij minder toegang tot financiën. De respondenten willen geen harde cijfers geven hoeveel geld ze investeren in de para-voetbal, wel blijkt uit de financiële jaargegevens dat de FA 7 miljoen pond investeerde in 2022 in de financiële component: 'Disability, Equality and Child Protection'. In vergelijking met 2021 was dit een stijging van 2 miljoen pond (Football Association Limited, 2023).

Financiële ondersteuning is er niet vanuit British Paralympic Association (BPA). BPA is er alleen voor Paralympische sporten. Mogelijk als het blindenvoetbal zich plaatst voor de Paralympische Spelen van Parijs (2024) gaat de FA met de BPA in gesprek welke ondersteuning ze vanuit BPA kunnen krijgen, ze zien dat wel als een soort bonus. Paralympische Spelen is een minder groot doel dan Europese en Wereldkampioenschappen, dit komt ook omdat alleen blindenvoetbal dit heeft (1/7 teams). De FA krijgt wel een financiële ondersteuning vanuit Sporting Engeland, deze partij ondersteunt de hele talententak van het para-voetbal. Beide respondenten geven aan dat er vanuit de UEFA nog weinig (financiële) ondersteuningsmogelijkheden zijn.

Beide respondenten geven aan dat er over de afgelopen jaren elk jaar het budget verhoogd is, maar niet met significante stappen. Met die verhogingen zijn ze ook blij, al resulteert dat niet gelijk ook in een netto stijging van het budget. Eén van de respondenten zegt hierover:

"To run the programme, we want, with the costs escalating, especially around international travel, money doesn't go as far. So, you know, you can have these increases in budget which we do acknowledge and thank the FA for but sometimes it's not translating into significant changes in what you can deliver."

(Respondent 4, persoonlijke communicatie, 3 augustus 2023)

Een verhoging van de financiën leidt niet altijd tot een netto stijging van het budget omdat de kosten ook stijgen ten opzichte van het jaar ervoor. Hierdoor zal verhoging van de financiële middelen niet direct leiden tot meer succes. Wel geven de respondenten aan dat het een voorwaarde is om tot succes te komen. De respondenten geven bijvoorbeeld aan dat ze met meer budget de spelers beter kunnen ondersteunen, waardoor deze minder afhankelijk zijn van neveninkomsten (werk, etc.).

Deelconclusie:

Samengevat is er bij de KNVB sprake van een ongelijke verdeling tussen de uitgaven voor verschillende para-voetbalvormen, waarbij CP-voetbal prioriteit heeft en de andere vormen minder ondersteuning ontvangen. In tegenstelling tot bij de FA, waar alle verschillende teams gelijke toegang tot financiële middelen hebben, met een uitzondering van het net opgestarte vrouwen blindenvoetbal. Beide landen zien een ontwikkeling in het budget voor paravoetbal, echter leiden deze verhogingen niet altijd tot een netto stijging van het budget. Binnen Nederland is er geen financiële ondersteuning vanuit de overheid/NOC*NSF, hierdoor is de KNVB op zichzelf aangewezen. De FA ontvangt ondersteuning vanuit Sporting Engeland voor de talentontwikkeling binnen het para-voetbal. De UEFA biedt tot op heden beperkte financiële ondersteuningsmogelijkheden, wanneer we het hebben over nationale teams.

Beide landen geven aan dat (extra) financiën niet direct leidt tot meer succes, wel zien ze het als voorwaarde om hun succes binnen de para-voetbalwereld te vergroten.

5.1.2. Pilaar 2: Bestuur, organisatie en structuur van topsportbeleid

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Organisatie van sport en beleid op het gebied van parasporten; Eén organisatie met als kerntaak top parasport; Dienstverlening aan bonden om hun managementcapaciteit te ontwikkelen.

Case 1:

Zoals in de aanleiding al genoemd heeft de KNVB recentelijk beleid en een visieontwikkeling gemaakt voor het para-voetbal. De gedachtegang hierachter is om een duurzaam sportaanbod te creëren voor mensen met een beperking. Het motto 'normaal wat normaal kan, speciaal wat speciaal moet'. Soms kunnen deelnemers gewoon mee in het reguliere voetbal, soms spelen ze in het aangepast voetbal en soms heb je ook doelgroep specifiek voetbal (bijv. CP, doven, blinden of amputatie).

Binnen de parasportwereld is de scheidslijn tussen breedte- en topsport klein. Hierdoor heeft de KNVB momenteel twee mensen in dienst die zich inzetten voor zowel de breedte- als de topsport. Het CP-team mannen is voor nu het enige para-voetbalteam dat onder de governance valt van de KNVB, de andere vallen onder stichtingen waarmee de KNVB samenwerkt. Binnen amputatievoetbal is dit de 'Stichting Amputatievoetbal', bij het CP-vrouwen team is dit CPVV (CP-Voetbalvrouwen). De overige vormen hebben (nog) geen nationaal team. In de breedtesport is de KNVB wel leidend.

Vanuit de UEFA worden alle landen in Europa meer en meer gestimuleerd om meer de verbreding in te zetten als het gaat om de ontwikkeling van para-voetbal. Waar het vroeger louter om g-voetbal (verstandelijke beperking) ging spreken we nu over het hele spectrum van lichamelijke beperkingen, verder wordt er door de overheid/NOC*NSF en de UEFA geen bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van para-voetbal in Nederland.

De respondenten geven aan dat wanneer er meer draagvlak is voor het topsportbeleid van para-voetbalteams de kans op de creatie van een geschikte topsportomgeving toeneemt. Hierin is ook belangrijk dat vanuit de top van de organisatie (de directie) deze initiatieven worden omarmd en dit ook uitdraagt binnen en buiten de organisatie.

De respondenten geven tevens aan dat dit misschien wel de belangrijkste pilaar is om succes te boeken.

Case 2:

De FA heeft in 2021 hun plannen bekend gemaakt voor de komende vier jaar ('21-'24), gameplan 'Football your way', waarin zeven pijlers beschreven staan. Deze pijlers omvatten het hele spectrum van para-voetbal, met ambities voor het verhogen van de deelname voor amateursport of topsport. Door het ontwikkelen van een meer inclusief en divers talenttraject, het bieden van coaching- en ondersteuningsdiensten van wereldklasse voor onze para elitespelers, het verhogen van het aantal en de kwaliteit van coaches die met para-voetballers werken en ervoor zorgen dat we het voetbal in alle formats beter profileren (The Football Association, 2021).

Binnen de FA hebben ze op dit moment dertien mensen voltijds en twee mensen parttime in dienst, die zich inzetten voor de talentontwikkeling of bezig zijn met de nationale teams, hiernaast hebben ze binnen de verschillende teams 50-60 mensen met een tijdelijk contract:

"Fifteen employed staff and then, 50 to 60 on casual contracts. Just working a across camps and tournaments."

(Respondent 5, persoonlijke communicatie, 3 augustus 2023)

Naast de verschillende mensen die bezig zijn met de inhoud, hebben ze ook veel verborgen kosten. Denkend aan de HR/IT/Communicatie en Academie afdelingen die ook zich inzetten op deze verschillende thema's. De verschillende teams hebben de beschikking over dezelfde dekking van de bond, al hebben ze voor elke vorm een andere aanpak. Dit heeft te maken met het niveau waar ze op presteren, maar ook hoe groot de doelgroep en doorstroom is.

Op amputatie en vrouwen CP na vallen alle nationale para-voetbalteams onder de governance van de FA. Amputatie koos een paar jaar geleden voor een splitsing en zijn nu onderdeel van een stichting, de FA ondersteunt ze hierin op financieel vlak (zie bovenstaand). Het vrouwen CP is nog niet ontwikkeld in Engeland. Qua breedtesport is de FA ook leidend voor alle takken op het amputatievoetbal na.

Vanuit de UEFA worden alle landen in Europa meer en meer gestimuleerd om meer de verbreding in te zetten als het gaat om de ontwikkeling van para-voetbal. Ze zetten hier Engeland neer als een voorbeeld, maar de Engelsen kunnen hierin ook gebruik maken van de middelen die ze bij de UEFA hebben. Hiernaast is Sport Engeland een belangrijke partner die ze ook helpt door ontwikkelen.

De respondenten geven aan dat het gameplan (beleidsplan) 'Football your way' deuren geopend heeft. Hiernaast heeft het volgens de respondenten meer draagvlak opgeleverd binnen de organisatie, waardoor ze nu meer kunnen dan vijf jaar geleden. Ze zijn hierin ook kritisch, het kan nog een stuk beter en er is nog een lange weg te gaan. Ze zitten momenteel al wel om tafel met de directie om para-voetbal nog meer te omarmen binnen de organisatie. Hiernaast geven ze aan dat ze in het volgende beleidsplan zich nog verder willen ontwikkelen en nog meer willen richten op partnerschappen, het ondersteunen van de atleten en het creëren van een positief en veilig sportklimaat. De respondenten geven aan dat het hebben van een beleidsplan de belangrijkste stap is naar het halen van lange termijnsucces. Ze vinden deze pijler eveneens de belangrijkste.

Deelconclusie:

Samengevat is binnen de KNVB het beleid gericht op het creëren van een duurzaam sportaanbod voor mensen met verschillende beperkingen, met nadruk op breedte- als topsport. Dit staat in schril contrast met de beleidsplannen van de FA. Hierin pakken ze het hele spectrum van para-voetbal aan, waarin ze zich vooral focussen op inclusie,

talentontwikkeling en coaching. De KNVB heeft twee medewerkers in dienst die het hele domein bestrijken (zowel breedte- als topsport), hierin hebben ze een specifieke focus op CP-voetbal en samenwerkingen met stichtingen die de andere vormen aanbieden. Binnen de FA hebben ze aanzienlijk meer personele bezetting op het gebied van talentontwikkeling en nationale teams (alleen topsporttak). Vanuit de UEFA wordt er recent middelen aangeboden om het paravoetbal verder te ontwikkelen in Europa, hierin is de FA vaak het voorbeeld. Maar ook de FA kan gebruik maken van de middelen van de UEFA om zichzelf verder door te ontwikkelen.

Beide landen erkennen de noodzaak van een goed uitgewerkt plan als fundament voor lange termijnsucces. Het lijkt erop dat de sleutel tot succes ligt in een combinatie van breed draagvlak en doelgerichte strategische planning, met steun van de hoogste niveaus van de organisatie.

5.1.3. Pilaar 3: Fundatie (cultuur) en participatie in parasporten

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Lichamelijke opvoeding op school ook toegankelijk voor beperkte mensen; Sportparticipatie (para); Zijinstroom in beeld.

Case 1:

In Nederland zijn scholen wettelijk verplicht lichamelijke opvoeding aan te bieden tot het voortgezet onderwijs/ middelbaar beroepsonderwijs, ook voor kinderen met een beperking. Dit kan zowel op een reguliere school als op het speciaal onderwijs. Mogelijk zijn hier en daar een paar aanpassingen in de les aanwezig om het mede mogelijk te maken dat deze kinderen aan het sporten zijn, maar alles draait om de kennis en kunde van de leraar. Als de leraar deze kennis en kunde niet heeft, dan is er geen les voor kinderen met een beperking, ook al is het verplicht.

De sportparticipatie van mensen met een beperking blijft achter ten opzichte van mensen zonder een beperking. Van mensen zonder beperking sport 59% wekelijks, bij mensen met een visuele/auditieve beperking is dit 26% (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2023). Bij mensen met een beperking scoren alleen fitness, hardlopen en fietsen hoger dan (veld)voetbal. 5.3% van mensen met een beperking voetbalt wekelijks, ten opzichte van 6.3% bij mensen zonder beperking (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2022).

Bij de KNVB maken ze geen verschil tussen aangeboren en zijinstromers als het gaat over het in kaart brengen van de populatie die de sport kan beoefenen. Het enige verschil tussen deze twee groepen is dat de ene groep vanuit de valide sport door kan groeien en daarmee meer 'voetbalinzicht' heeft. De KNVB heeft van beide groepen nog niet een goed beeld en proberen dit in kaart te brengen met het organiseren van talentendagen op de KNVB Campus. De KNVB wil laten zien hoe leuk voetballen kan zijn, en ze dit ook laten ervaren om vanuit hier de groep met voetballers met een beperking groter te maken.

De voetbalpiramide is belangrijk voor het succes van de nationale para-voetbalteams. Hoe breder de piramide aan de onderkant, hoe meer doorstroom er is naar boven, naar de nationale teams. Meer doorstroom leidt tot een grotere poule van atleten. Wanneer er uit meer atleten gekozen kan worden gaat het niveau van het team omhoog wat kan leiden tot (meer) succes, aldus de respondenten.

Case 2:

In Engeland gaat 90% van de kinderen met een beperking naar het reguliere onderwijs. Vanuit de overheid zijn er geen wettelijke verplichtingen om lichamelijke opvoeding aan te

bieden op scholen. De overheid probeert dit te stimuleren door het aanbieden van extra gelden specifiek voor lichamelijk opvoeding. Net als in Nederland geeft de respondent aan:

"The intention is that all children are included however the effectiveness is often varied and dependent upon whether individual PE teachers are able to adapt their sessions to appropriately."

(Respondent 3, persoonlijke communicatie, 19 juli 2023)

Om de kennis en kunde van gymleraren verder te ontwikkelen heeft de FA verschillende handleidingen en trainingen ontwikkeld om inclusiever les te geven aan kinderen met een beperking. Hiernaast hebben ze in Engeland organisaties als 'Youth Sport Trust' (voornamelijk gefinancierd vanuit Sport Engeland) waarin ze sport breed middelen/trainingen, handleidingen, etc. aanbieden voor een inclusiever gymaanbod op scholen.

Eén op de vijf mensen in Engeland heeft een vorm van een beperking. Twee op de vijf mensen met een beperking is inactief als het gaat om bewegen, ten opzichte van één op de vijf mensen zonder een beperking. Uit onderzoek blijkt dat vier op de vijf mensen met een beperking meer willen bewegen en sporten. Mensen met een beperking voelen zich vaak niet gesteund om lid te worden van een lokale amateurvoetbalclub (zeven op tien). Mensen met een beperking doen veel aan zwemmen, rennen of golf. Hierna volgt voetbal waar 4.5% van de mensen met een beperking in participeert (Activity Alliance & IFF Research, 2022; The Football Association, 2021).

Om zij-instromers in beeld te krijgen werken ze bij de FA samen met verschillende partners om de boodschap (kom voetballen als je een beperking hebt) verder in het land te brengen. Partners vanuit verschillende sectoren, zoals gezondheid -, sociale zorg, fysiotherapie, etc. zitten in het netwerk van de FA. Ze hopen met deze partners de relevante mensen te bereiken om te laten zien dat er verschillende mogelijkheden zijn om te voetballen na het hebben van een ongeluk/ziekte.

Bekendheid en toegang tot de sport leidt volgens de respondenten tot een groter bereik in het land, zodat er nog meer potentiële voetbal(st)ers (binnen de verschillende para-voetbalvormen) bereikt kunnen worden, ook sporters vanuit verschillende culturele achtergronden. Doordat er meer voetbal(st)ers worden bereikt is er volgens de respondenten een sterkere concurrentiestrijd, waardoor het niveau van het team omhooggaat. Als uiteindelijk het niveau binnen het team omhoog gaat kan dit leiden tot meer succes internationaal.

Deelconclusie:

Samengevat is er in Nederland een wettelijke verplichting om lichamelijke opvoeding aan te bieden op scholen, waar in Engeland alleen een advies ligt. Wel hebben ze in Engeland initiatieven genomen om inclusie in gymlessen te bevorderen. Qua sportparticipatie doen beide landen niet echt voor elkaar onder. Doordat het twee verschillende landen betreft is het niet te achterhalen of beide onderzoeken naar sportparticipatie precies hetzelfde hebben onderzocht (bijv. doelgroep).

Wat betreft zijinstroom hebben de landen een verschillende aanpak, in Nederland wordt het vooral gepromoot, waarin de FA gericht met partners samenwerkt om zij-instromers te bereiken en informeren.

Beide landen geven aan dat het belangrijk is om de participatie onder in de keten te versterken/vergroten. Hierdoor wordt de poule van atleten waaruit gekozen kan worden vergroot waardoor de kans dat er een uitblinker tussen zit ook groter is. Uitblinkers kunnen op het wereldtoneel het verschil maken waardoor de kans op succes toeneemt.

5.1.4. Pilaar 4: Talentindicatie en -ontwikkeling systemen in parasporten

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Systeem gerelateerde talentselectie beschikbaar; Gecoördineerd systeem en financiële steun voor de combinatie van topsport en studies: niveau hoger onderwijs; Verstrekking van informatie aan nationale sportbonden om talent te ontwikkelen.

Case 1:

Bij talentindicatie en -ontwikkeling gaat het in de parasport anders dan in de reguliere sport, de grens tussen breedtesport en topsport (talent) is klein. Eén van de medewerkers zegt hierover het volgende:

"Je bent in beeld en ineens ben je talent, dus hoe meer we de jongeren in beeld krijgen, des te makkelijker wordt dan ook het definiëren van talent en daar kun je ook differentiëren."

(Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 juli 2023)

Het is van belang om zoveel mogelijk jongeren in beeld te krijgen om de poule van voetbaltalenten zo groot mogelijk te maken. Eén van de manieren die ze gebruiken is zichtbaar zijn, zodat de voetballer hen kan vinden. Een andere manier die ingezet wordt is het structureel aanbieden van de Oranje Para-voetbaldagen waarin ze zes tot acht keer per jaar op de KNVB campus trainen met de verschillende nationale teams en ze daar ook mensen voor uitnodigen om te komen kijken en meedoen, om zo de poule van voetbaltalenten te vergroten.

Binnen de reguliere - en para-topsport wordt er in Nederland gewerkt met een statussysteem. Vanuit NOC*NSF zijn er vier statussen opgesteld, waar topsporttoekenningen aan worden gekoppeld. (Niet-)Olympische sporten maken aanspraak op deze statussen/toekenningen. Bij Paralympische sporten geldt dit ook, maar voor niet-paralympische sporten doet NOC*NSF dit niet. Waardoor niet-paralympische topsport, zoals de verscheidende voetbalvormen, uitgesloten zijn van (rijks)financiering en voorzieningen (Nederlandse Sportraad, 2022). Zoals één respondent treffend zegt:

"Ik weet wel vanuit de Paralympische periode dat daar zeker wel rekening mee wordt gehouden, maar val je niet binnen die koker, dan ben je toch echt wel op jezelf aangewezen."

(Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 juli 2023)

Tijdens de periode dat CP op het paralympische programma stond werd er rekening gehouden met een combinatie tussen topsport en studie, door gebrek aan financiën is dat nu niet mogelijk. Zoals hierboven beschreven focust NOC*NSF op de Paralympische sporten, hun talentontwikkelingsmodellen zijn gericht op de verschillende classificaties die in de Paralympische sporten aan bod komen. Ze geven niet weer welke classificaties nodig zijn voor niet-Paralympische sporten en op de talentendagen van NOC*NSF zijn niet-Paralympische sporten niet welkom (NOC*NSF, 2023a). De niet-Paralympische sporten krijgen dus vanuit NOC*NSF geen ondersteuning.

Doordat de onderkant van de voetbalpiramide (zie pilaar 3) nog niet breed genoeg is, leidt deze pilaar momenteel nog niet tot het succes dat het zou kunnen leiden. De respondenten zijn het er over eens dat een goede ontwikkeling van talent een positieve invloed heeft op de teamsamenstelling en een ander bijkomend effect is dat het de spelers van het nationaal team scherp houdt zodat zij zichzelf ook blijven ontwikkelen (omdat zij niet hun basisplek willen kwijtraken). Hiernaast speelt talentidentificatie ook een belangrijke rol bij succes, door het beter weten van de classificatieregels kan er nationaal meer gedaan worden aan herkenning, waardoor er meer potentiële topvoetballers gespot worden. Wat weer zal

leiden tot een hoger niveau van de selectie, waardoor er op termijn meer succes geboekt kan worden.

Case 2:

In het gameplan '21-'24 is talentontwikkeling een pijler, door middel van drie thema's wil de FA dit een boost geven. Thema één is gericht op identificatie en werven van spelers, hierin is het belangrijk dat ze mensen opleiden tot herkenning van talenten. Ook zetten ze in op minderheidsgroepen en maken ze de weg door middel van de inzet van sociale media zo kort mogelijk voor de para-voetbaltalenten, 70% van de spelers in het talentensysteem zit verborgen in amateurvoetbal en die weten ze via deze weg te bereiken. Elk jaar organiseert de FA talentendagen voor de verschillende doelgroepen. Hierin spelen de county's (districten) en de professionele voetbalclubs ook een belangrijke rol in het identificeren van nieuwe spelers. Er is wel een duidelijke tweedeling te maken tussen de 'makkelijk' vindbare talenten, waaronder het Elektrisch Rolstoelvoetbal en blindenvoetbal vallen en de 'moeilijk' vindbare talenten, zoals CP, doven, slechtzienden deze zitten ook vaak in het amateurvoetbal verborgen.

Thema twee richt zich meer op de talentontwikkeling, hierin vinden ze het belangrijk dat er op district-, regionaal- en nationaal niveau talentontwikkelingsprogramma's beschikbaar zijn. Zo werkt de FA samen met de verschillende county's (districten) en professionele voetbalclubs om regionale talentenhubs aan te bieden, binnen deze hubs proberen ze één keer in de maand een dag te organiseren (12x per jaar). Thema drie speelt in op positieve invloedrijke ervaring bieden. Hierin staat het belang van ieder individu voorop, waarin ieder zijn/haar eigen ontwikkeling doormaakt (The Football Association, 2021).

Binnen de Engelse bond staat het individu voorop en vinden ze een duale focus belangrijk, (zowel focus op voetbal als op scholing/beroepsvorming). Hierin werken ze samen met verschillende partners. Eén van deze partners is TASS (Talented Athlete Scholarship Scheme), zij helpen atleten (minimaal 16 jaar) om balans te vinden tussen sport en de rest van hun leven, waaronder onderwijs. Per jaar krijgt de FA een aantal plekken dat in aanmerking komt voor ondersteuning van deze externe partner. Met deze ingevulde plekken hebben ze ook wat extra (financiële) ondersteuning om de voetballers te helpen.

Zoals hierboven beschreven focust BPA zich alleen op de Paralympische sporten, ze ondersteunen vooral in de aanloop naar de Paralympische Spelen zoals trainingskampen en de atleten, ze zijn minder bezig met de nationale bonden. Ze helpen dan ook de FA niet.

Bij de FA zien ze dit, naast pilaar 2, als de belangrijkste pilaar als het gaat om succes bevorderen bij de nationale para-voetbalteams. Door het aanbieden van maandelijkse regionale talentendagen ziet de FA de talentenpoule groeien. Wel ziet de FA dat ze momenteel nog niet alle groepen in de samenleving weten te bereiken, waardoor ze momenteel nog niet het volledig rendement halen uit deze belangrijke pilaar. Net als de KNVB zien ze dat, wanneer ze meer talenten binnenhalen en dit proces meer en meer stroomlijnen, ze het nationale team sterker maken.

Deelconclusie:

Samengevat is het doel van de KNVB om een breed scala aan jongeren in kaart te brengen, vanuit de gedachte dat de kloof tussen breedte- en topsport relatief klein is in de parasporten. Zo kan er een solide poule aan voetbaltalenten gecreëerd worden. De KNVB richt zich op zichtbaarheid en evenementen, zoals Oranje Para-voetbaldagen om de poule te vergoten. Financiële steun voor een combinatie van sport en studie is er op dit moment niet, en de focus van NOC*NSF ligt vooral op de Paralympische sporten.

In tegenstelling tot de KNVB heeft de FA een meer uitgebreid en gestructureerd systeem voor talentidentificatie en -ontwikkeling in para-voetbal, dit hebben ze ook opgenomen in hun beleid. Ze richten zich op zowel de herkenning als ontwikkeling van talent. Hierin is er ook aandacht voor minderheidsgroepen en worden spelers via verschillende kanalen, zoals sociale media en profclubs, in beeld gebracht. De FA legt de nadruk op een duale carrière en werkt hiervoor samen met externe partners zoals TASS. De BPA is meer gericht op Paralympische sporten en biedt geen ondersteuning aan de FA.

Beide landen geven aan dat deze pilaar belangrijk is voor het succes van hun nationale teams, beide landen geven ook aan dat ze binnen deze pilaar nog veel stappen kunnen zetten. De FA is hierin wel verder dan de KNVB, zij richten zich hierin ook op doelgroepen (omdat ze ook hierin inclusief willen zijn). Hiernaast bieden ze nationaal maandelijks trainingen aan zodat ze de talenten ook blijvend kunnen monitoren.

5.1.5. Pilaar 5: Atletische - en post-carrière ondersteuning voor para-atleten

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Het aantal teams in de top 8; Gecoördineerd steunprogramma voor topsporters (afgezien van financiële steun); Ondersteuning van atleten aan het einde van hun loopbaan.

Case 1:

Binnen de verschillende para-voetbalteams staan momenteel alleen de CP-mannen en recentelijk de CP-vrouwen in de top 8 van de wereld. Momenteel hebben geen van de voetballers een topsportstatus (zie vorige pilaar). Dat betekent dat deze groep voetballers op dit moment semiprofessioneel is. Vanuit de KNVB kan er geen machtiging uitgaan om de voetballers vrij te krijgen van werk. Wel merken ze dat bedrijven en scholen willen meewerken om de voetballers vrij te geven gedurende een eindronde.

De KNVB helpt de voetballers momenteel niet met hun sociaal maatschappelijke carrière na het voetballen, doordat ze semiprofessioneel zijn komen ze alleen samen om te trainen. Soms organiseren ze wel een seminar ten behoeve van leefstijl, maar alles staat in het teken van de beste prestatie. Toen het CP-team nog Paralympisch was had het wel een status en zaten de jongens ook intern. Nu is dat niet meer het geval.

De respondenten geven aan dat wanneer de voetballers zich meer gesteund voelen, ze meer zekerheid ervaren. Er wordt ook minder druk ervaren, waardoor ze zich meer kunnen focussen en minder bezig zijn met randzaken die niets met voetballen te maken hebben. Een ander mogelijk gevolg is dat ze langer actief blijven binnen de para-voetbalteams. Door een toenemende concurrentiestrijd gaat de kwaliteit binnen het team omhoog, waardoor het ook meer leidt tot succes. De respondenten geven wel aan dat dit misschien wel de minst belangrijkste pilaar is om succes te boeken, maar 1% is ook weer een procent.

Case 2:

Binnen de verschillende para-voetbalteams staan momenteel alleen de blindenmannen en de dovenmannen (veld) niet in de top 8 van de wereld, de andere zes voetbalvormen staan wel in de top 8. Momenteel ontvangen alleen de blindenmannen een vergoeding als ze voor Engeland uitkomen, maar deze vergoeding zal na dit jaar stoppen. Alle voetballers die onderdeel zijn van de verschillende vormen zijn amateur/semiprofessionele sporters. Met ingang van volgend jaar zullen ze vanuit de FA een vergoeding ontvangen als ze voor Engeland uitkomen.

"Now when we the player performance awards come into action, which is going to be in January, the loss of earnings payment will be within that, so the award is bigger than the loss of earnings payment, but it goes some way to cover a tournament if you go, but also some other additional costs."

(Respondent 4, persoonlijke communicatie, 3 augustus 2023)

De FA probeert er alles aan te doen om deze voetballers op een zo goed mogelijke manier te steunen in de transitie van werk naar voetbal. Het merendeel van de voetballers neemt vrijwillige onbetaalde dagen of vakantiedagen op. Wel zien ze nu langzaam een verschuiving dat bedrijven en/of scholen meer willen meewerken om voetballers vrij te geven. Sommigen bedrijven betalen die dagen zelfs uit. Wanneer de voetballer wil dat de FA machtigingen verleent naar de werkgever, dan zet de FA alles in werk om dit voor elkaar te krijgen.

Binnen de Engelse bond staat het individu voorop en vinden ze een duale focus belangrijk. Dat is de focus op voetbal maar ook op academische ontwikkeling, hierin werken ze samen met verschillende partners. Eén van deze partners is TASS (Talented Athlete Scholarship Scheme), zij helpen atleten (minimaal 16 jaar) om balans tussen sport en de rest van hun leven te vinden, waaronder onderwijs. Sinds afgelopen jaar hebben ze iemand in dienst genomen die specifiek gaat kijken naar de transitie van spelers, waaronder het beëindigen van de voetbalcarrière. Op het gebied van para-voetbal is er vanuit de historie nog niets hiervoor bedacht. Wel zijn ze bezig met het ontwikkelen van een plan hoe dit er in de toekomst uit moet komen te zien.

De respondenten geven aan dat zekerheid in de vorm van een (financiële) ondersteuning belangrijk is voor de ontwikkeling van spelers. In Engeland proberen ze via verschillende kanalen hiervoor te zorgen, zo werken ze samen met TASS en hebben ze zelf een budget met onkostenvergoeding voor toernooien. Hiernaast geven ze ook aan dat het een extra stimulans kan geven om onderdeel te worden van dit team, waardoor de onderlinge concurrentiestrijd omhoog gaat en mogelijk het succes van het team omhoog gaat.

Deelconclusie:

Samengevat staan bij de KNVB en de FA verschillende para-voetbalteams in de top 8 van de wereld. De FA heeft momenteel drie keer zoveel teams in de top 8 staan dan de KNVB. Het Nederlands beleid biedt uitdagingen in het ondersteunen van semiprofessionele voetballers, door de beperkte steun voor hun sociale en maatschappelijke carrière na voetbal. De FA toont een meer pro actievare aanpak, met het bewust bevorderen van een duale focus op voetbal en werk/school. Hierin helpen ze de voetballers tijdens de overgang van werk/school naar voetbal. Hiernaast is de FA bezig met het ontwikkelen van een plan voor voetballers die hun carrière willen beëindigen.

Er is een verschillende visie op het succes van deze pilaar, bij de KNVB zien ze dit als een minder belangrijke pilaar terwijl ze bij de FA deze pilaar zien als iets wat ze zo snel mogelijk voor elkaar willen krijgen.

5.1.6. Pilaar 6: Trainings- en wedstrijd faciliteiten voor parasporten

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Bestaan van topsportfaciliteiten; Reistijd atleet/coaches; Zelfde faciliteiten beschikbaar voor valide/ para-atleten?

Case 1:

Op de KNVB Campus is er een plek voor de para-voetbalteams, hier kunnen ze op een professionele wijze op hun niveau trainen. Hier liggen (kunst)grasvelden, krachthonk, hotel(s), datasystemen, etc. Het ligt centraal in het land, waardoor de gemiddelde reistijd voor de coaches en voetballers tussen de 45-60 min bedraagt.

In principe zijn dezelfde faciliteiten beschikbaar voor valide als para-topsportatleten. Echter, het veld, kleedkamers en kleding moeten gehuurd worden. Het inzetten van video analyse of LPS-systemen heeft ook met budgetten te maken. Er zijn veel mogelijkheden,

maar overal hangt er wel een kostenplaatje aan. Nederland O19 heeft ook andere budgetten en kunnen dus ook andere dingen dan het Nederlands Elftal. Maar ze spelen/trainen ook op een ander niveau, dus dan is dat ook uit te leggen, aldus de respondenten. De faciliteiten zijn aanwezig, maar niet altijd toegankelijk vanwege een te hoge kostenpost.

De respondenten geven aan dat goede faciliteiten dienen als voorwaarde om uiteindelijk te kunnen functioneren. Deze faciliteiten dienen te inspireren en zo ook het gevoel te geven dat je serieus genomen wordt. Deze twee samen vormen dan de basis van het succes dat er dient te ontstaan. Basis faciliteiten zijn meer een voorwaarde om tot succes te komen, naarmate er meer data (video / LPS) bijkomt zal dit van invloed zijn op de mate van succes van het team, en kan het team via data-analyse zich verder professionaliseren aldus de respondenten.

Case 2:

Op St. George's Park, de thuisbasis van de Engelse FA, is er ruimte gereserveerd voor de para-voetbalteams. Hier kunnen de para-voetbalteams zich op professionele wijze ontwikkelen. Op St. George's Park liggen grasvelden, een indoorveld, een zaalvoetbalveld, krachthonk, hotel, datasystemen en zijn er herstelmogelijkheden. De 7vs7 vormen kunnen terecht op verschillende grasvelden, hiernaast is er voor het blindenvoetbal een internationaal veld waar ze op kunnen trainen. St. George's Park ligt in niemandsland, maar tegelijkertijd ligt het ook heel centraal in het land, waardoor de gemiddelde reistijd voor de coaches en voetballers tussen de 90-120 min bedraagt. Het is voor de voetballers niet zozeer een uitdaging om er te komen vanaf het dichtstbijzijnde treinstation, het is eerder een uitdaging of de treinen wel rijden en dat ze in de buurt kunnen komen.

Voor het Engelse para-voetbalteams zijn dezelfde faciliteiten beschikbaar als voor bijv. het Engels mannen team. Maar het is niet altijd noodzakelijk om op hetzelfde veld als de Engelse mannen te trainen, ze kijken ook naar wat past bij de doelgroep. Een van de respondenten zegt hierover:

"For example, with our CP players, we want a pitch that's either extremely close to the changing rooms or has its own changing facility because as you know with CP, any changes in temperature or bad weather, it can really impact players and how they feel like muscular temperature."

(Respondent 4, persoonlijke communicatie, 3 augustus 2023)

Echter is St. George's Park ook een commercieel bedrijf: de verschillende velden, kleedkamers, kleding etc. dienen gehuurd te worden. Wel krijgen de Engelse teams kortingen en voorrang met toewijzing van de velden.

De respondenten geven aan dat goede faciliteiten en omgeving belangrijk zijn in de ontwikkeling van het team, ze stellen alles in werking om de spelers naast het veld ook optimaal te faciliteren. Voetbal spelen is één ding, kracht, tactisch inzicht, en data zijn andere belangrijke componenten. De Engelsen zijn dan ook trots op hun faciliteiten, en ze geven aan dat dit in hun ogen een belangrijke component is om tot succes te komen.

Deelconclusie:

Samengevat hebben bij zowel de KNVB als de FA de para-voetbalteams toegang tot professionele topsportfaciliteiten. Op zowel de (KNVB) Campus als St. George's Park zijn er velden, krachthonken, datasystemen, etc. beschikbaar voor trainingen. De reistijd naar de Campus is gemiddeld korter dan naar St. George's Park, maar beide liggen in het midden van het land. Beide landen streven naar gelijke faciliteiten voor zowel de valide teams als de para-voetbalteams, maar financiën spelen hierbij een rol. Beide landen dienen

de verschillende faciliteiten te betalen. De FA heeft wel meer de focus op het kiezen van specifieke trainingsvelden die passen bij de verschillende para-voetbalteams.

De Engelsen geven aan dat faciliteiten belangrijk zijn voor de verdere ontwikkeling van het team en daarmee bijdraagt aan het succes van het team. Voetbal is meer dan de bal rondspelen, het gaat ook om verschillende andere componenten en daarin investeren verhoogt het succes. Bij de KNVB geven ze aan dat deze pilaar meer een voorwaarde is om tot succes te komen en hebben de para-voetbalteams wel toegang tot de faciliteiten, maar gebruiken ze deze niet altijd.

5.1.7. Pilaar 7: Voorzieningen voor trainers/coaches voor para-atleten

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Aantal gekwalificeerde trainers; Diensten/middelen ter ondersteuning van de ontwikkeling van coaches; Beschikbaarheid van vergoedingen & percentage coaches met een schriftelijke arbeidsovereenkomst.

Case 1:

Bij de KNVB hebben alleen de coaches/staf binnen het CP-team een (tijdelijk) nulurencontract, de anderen vormen vallen onder aparte stichtingen, zij zijn daar vrijwilliger of worden betaald uit die stichting. Door deze constructie heeft de KNVB alleen direct invloed op de staf van het CP-team. Bij de andere teams heeft de KNVB indirect invloed door het ontwikkelen van het statusdocument, waarin één van de eisen is dat er een opgeleid kader is. Binnen het CP-team hebben de verschillende stafleden de benodigde KNVB-diploma's gehaald. UEFA B is de minimumeis van de KNVB om bondscoach te kunnen zijn van één van de para-voetbalteams. Kennis van de doelgroep is een pré maar niet vereist. Eén van de respondenten zegt hierover:

"Nee, ik heb liever iemand uit de sport die dan de doelgroep leert kennen... Ik denk niet dat je het los van elkaar kunt zien, maar er moet een sportbasis zijn en kennis van de doelgroep kun je dan mee krijgen... We hebben het over parasport en topsport. Ja, dan moet je ook vanuit de sport iemand erbij te halen."

(Respondent 2, persoonlijke communicatie, 6 juli 2023)

Bij de ontwikkeling van coaches binnen het CP-team kan de KNVB een financiële bijdrage toekennen aan oud-spelers die veel betekend hebben voor het CP-voetbal en/of veel interlands hebben gespeeld. Momenteel is dat er nog niet voor de andere teams, wel kan er in overleg met de KNVB gekeken worden hoe de staf zich het beste kan ontwikkelen of kan de KNVB meedenken wie aan te nemen bij een sollicitatieprocedure.

Binnen het para-voetbal is er momenteel nog beperkt budget voor staf, helemaal buiten de governance van de KNVB. Wel krijgen de verschillende stafleden die helpen bij Oranje-Para dagen van alle teams een kleine onkostenvergoeding. Binnen de governance van de KNVB (CP-voetbal) hebben alle coaches een oproepcontract.

De respondenten geven aan dat goede coaches van een stel individuen een goed team kan maken. De academie (coach opleidingen) zijn niet voor niets een belangrijk onderdeel van de KNVB. Het constant (door)ontwikkelen van coaches is dan ook een voorwaarde tot succes.

Case 2:

Binnen de FA hebben ze één iemand in dienst die programmacoach en tevens hoofdcoach is van het CP voetbal. Deze persoon ondersteunt alle andere coaches van de verschillende voetbalvormen, en leidt nieuwe talenten op. Al deze andere coaches werken op een tijdelijk contract. Het merendeel van de overige stafleden werkt ook allemaal op een tijdelijk

contract. Doordat alle vormen onder de governance vallen van de FA, op amputatievoetbal na, hebben ze invloed op de verschillende stafleden. Ze voeren ook interne evaluaties uit om te kijken of iedereen op de juiste plek zit en waarin ze nog kunnen verbeteren. De coaches moeten allemaal vanuit de UEFA een licentie hebben om te coachen. Hiernaast wordt er wel gekeken naar de technische aspecten van de verschillende vormen. Bij doven- of CP-voetbal bijvoorbeeld, is een 'hoge' UEFA licentie functioneler dan wanneer je kijkt naar elektrisch rolstoelvoetbal. De Engelsen kijken dus eerst naar de voetbalvorm en daarna pas naar de kwalificaties. Voor vormen die veel lijken op het reguliere voetbal stellen ze UEFA eisen en voor vormen die er minder op lijken formuleren ze zelf hun eisen. Ze kijken dan ook per vorm welk persoon het beste aansluit bij de verschillende groep en naar de achtergrond, of deze vanuit de voetbalwereld komt of vanuit de gehandicaptenwereld. Zo is de doven hoofdcoach ook coach binnen een professionele topclub en wordt deze ondersteund door gebarentolken.

Binnen de Engelse FA hechten ze waarde aan het hebben van mensen met een beperking in de coaching staf, hier zijn ze dan ook specifiek op aan het werven en zijn ze een programma aan het introduceren, waarin oud-internationals gemakkelijker de overgang maken van speler naar coach. Maar hierin zullen ze nooit hun standaarden verlagen, want uiteindelijk willen ze de beste coaches voor de nationale teams.

Alle coaches die dus onder de jurisdictie van de FA werken hebben ook een tijdelijk contract. Vanuit de FA besteden ze ook financiële middelen om coaches zich verder te laten ontwikkelen. Zo hebben ze bij de FA een interne programmacoach die andere coaches adviseert.

De respondenten geven aan dat coaches een belangrijk onderdeel zijn voor het maken van een goed team. Met tactische keuzes en kennis van zaken kan dit een echte gamechanger zijn. Een andere belangrijke voorwaarde voor succes is dat de coaches zich constant blijven ontwikkelen en open staan voor feedback.

Deelconclusie:

Samengevat heeft de KNVB voornamelijk invloed op de coaches van het CP-team, terwijl de andere vormen meer indirect betrokken zijn bij het kader. De KNVB streeft naar gekwalificeerde trainers met een UEFA licentie, waar de nadruk op het combineren van voetbalkennis met kennis van de doelgroep een prioriteit heeft. De KNVB heeft beperkte middelen om coaches te laten door ontwikkelen.

In tegenstelling tot het beleid bij de KNVB heeft de FA een gecentraliseerde aanpak, waarin een programmacoach aan het hoofd staat die alle andere coaches ondersteunt en opleidt. Binnen de FA willen ze de beste coaches hebben, dit betekent ook dat ze allemaal een UEFA licentie hebben, al ligt dit wel per doelgroep verschillend. Ze vinden hiernaast dat mensen met een beperking ook deel uit moeten maken van de coaching staf en investeren in ontwikkelingsprogramma's voor coaches.

Beide organisaties hebben voornamelijk coaches/ stafleden met een tijdelijk contract in dienst. Wel geven ze beiden aan dat structuur en het constant ontwikkelen van de staf een belangrijke factor is voor succes.

5.1.8. Pilaar 8: (Inter)nationale competitie voor parasporten

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Beschikbaarheid van financiële middelen voor het bieden op en organiseren van grote internationale sportevenementen; Advies aan bestuursorganen bij de organisatie van grote internationale sportevenementen; Is er een professionele ontwikkeling gaande in de competitie of neemt de acceptatie in de maatschappij toe waardoor het niveau toeneemt?

Case 1:

Binnen de verschillende para-voetbalvormen organiseert iedere vorm een eigen EK/WK. Nederland heeft als droom om in 2026 het WK Para-voetbaltoernooi te organiseren, waarin elke van de vijf disciplines beoefend wordt met drie of vier deelnemers (KNVB Passend Voetbal, 2022). Bij het bieden op een groot internationaal sportevenement (EK/WK para-voetbal of individueel EK/WK) zijn geen extra kosten gemoeid. De kosten voor zo'n toernooi zijn per vorm verschillend, dit ligt ook aan de bijdrage vanuit de internationale bond en de verschillende deelnemende landen, dit verschilt per vorm.

Binnen de KNVB zijn er meer middelen beschikbaar voor het CP-voetbal, dan voor de overige vormen (zoals eerder genoemd). Hiernaast is het CP-voetbal verder ontwikkeld in Nederland dan de andere vormen, Nederland heeft in de laatste 30 jaar drie keer het WK CP-voetbal en één keer het EK CP-voetbal georganiseerd. Bij de andere vormen heeft Nederland nog niets georganiseerd. Bij het organiseren van zulke toernooien wordt er vaak gewerkt met vrijwilligers wat niet bijdraagt aan de professionalisering van de voetbalvorm en er wordt niet gewerkt met een adviescommissie.

Voor deelname aan een eindtoernooi wordt er voor het CP-team, als onderdeel van de KNVB, de inschrijfgelden en reis betaald. Bij de andere para-voetbalteams draagt de KNVB een deel bij. De kwaliteit van de competitie gaat volgens beide respondenten omhoog, mede door een toenemende aandacht en acceptatie, maar qua professionaliteit kunnen er nog stappen gezet worden. Zoals één van de respondenten omschrijft:

"Het is een 'heet thema' op dit moment dat iedereen erbij hoort... Alles moet zoveel mogelijk inclusief en toegankelijk voor iedereen, dus daarmee heeft die aandacht daar wel een bijdrage aan geleverd. Maar ook qua sportniveau vindt er een professionalisering plaats, maar minder snel."

(Respondent 1, persoonlijke communicatie, 28 juni 2023)

De respondenten zijn van mening dat dit bijdraagt aan het succes van de para-voetbalteams; op deze manier kan het para-voetbalteam zich meten met andere landen en zien waar het nog een slag te maken heeft. Deze pilaar zal niet direct tot succes leiden, maar het geeft wel een goed inzicht hoe het land zich verhoudt t.o.v. andere landen.

Case 2:

De FA staat garant voor deelname aan de verschillende EK/WK's, ook voor amputatievoetbal. Hierin worden de inschrijfgelden en reis/hotel betaald. De kwaliteit van de competitie gaat volgens beide respondenten ook omhoog, mede door een toenemende aandacht en acceptatie, maar qua professionaliteit kunnen er nog stappen gezet worden. Professionaliteit ook van de organiserende partijen & internationale bonden, beide partijen worden nu veelal gerund door vrijwilligers. Ze zien dat als eerste stap als het gaat om het verder ontwikkelen van de voetbalvormen. Zo kunnen er ook hogere eisen gesteld worden aan de organiserende partijen, in plaats er mee akkoord te gaan dat het van mindere kwaliteit is. Maar als je de FIFA & UEFA wil warm maken voor de verschillende vormen dan zou je qua professionaliteit nog wel een stap kunnen zetten, aldus de respondenten. Hiernaast is het ook belangrijk dat naast de interne organisatie ook het externe landschap zich (nog) verder ontwikkelt. Hierin ziet de FA dat er nog veel sprake is van discriminatie. Dit komt enerzijds door het publiek dat voetbal trekt (hooligans), anderzijds ook doordat para-voetbal minder ver in de ontwikkeling is dan andere Paralympische sporten, qua sport en 'verhaal'. Hierdoor is para-voetbal bij het bredere publiek minder bekend waardoor het voor kan komen dat mensen er niet vanaf weten en mensen uitsluiten vanwege gebrek aan kennis en mogelijkheden.

De para-voetbal afdeling heeft geen geldpotje voor het organiseren/bieden op een groot toernooi, dit zou uit het eigen operationele budget moeten komen. Momenteel zou dat er niet van af kunnen, want wil je een goed evenement neerzetten dan moet je daar ook een aparte commissie voor oprichten. Wel is er binnen de FA een afdeling die adviezen kan geven en hulp verlenen bij het organiseren van een groot toernooi. Tot voor kort ging het organiseren van internationale evenementen ad hoc, nu zijn ze bezig met het ontwikkelen van een bid strategie waarin een lange termijn planning voor organisatie van internationale toernooien is opgenomen.

De FA staat garant voor deelname aan de verschillende EK/WK's, ook voor amputatievoetbal. Hierin worden de inschrijfgelden en reis/hotel betaald. De kwaliteit van de competitie gaat volgens beide respondenten ook omhoog, mede door een toenemende aandacht en acceptatie, maar qua professionaliteit kunnen er nog stappen gezet worden. Ze vinden met name ook dat de professionaliteit van de organiserende partij & federatie omhoog moet, van vrijwillige - naar een professionele organisatie waar mensen in dienst zijn.

De FA geeft aan dat deze pilaar niet direct van invloed is op succes, een WK/EK of Paralympische Spelen is echt wel anders dan een voorbereidingstoernooi (qua druk, etc.). Wel zijn ze van mening dat wanneer de organisatie van een toernooi in eigen land plaats vindt, dit kan bijdragen aan de bekendheid van de sport wat weer van invloed is op pilaar 3.

Deelconclusie:

Samengevat hebben beide bonden wel de ambitie om internationale para-voetbaltoernooien te organiseren, als is de benadering verschillend. Nederland richt zich op het organiseren van een WK Para-voetbaltoernooi in 2026. Hiernaast staat de KNVB garant voor deelname aan internationale toernooien van de CP-mannen. Bij de FA staan ze garant voor de deelnames aan EK/WK's van alle verschillende para-voetbalvormen. Beide bonden zien de kwaliteit van de competitie verbeteren, mede ook door een grotere acceptatie binnen de bevolking, aldus de respondenten. Maar erkennen ook dat er een verdere professionalisering binnen de verschillende vormen nodig is, met name ook bij de organiserende partijen en internationale bonden omdat deze vaak nog door vrijwilligers worden gerund. Beide organisaties hebben geen apart budget voor het organiseren van een internationaal toernooi. Binnen de FA hebben ze wel een adviesafdeling die helpt met het optuigen van een internationaal toernooi.

Beide landen geven aan dat deze pilaar niet van invloed is op succes. Het geeft eerder inzicht in hoe het team ervoor staat ten opzichte van andere teams op dit moment en waaraan ze dienen te werken om in de toekomst mogelijk succes te boeken.

5.1.9. Pilaar 9: Wetenschappelijke ondersteuning voor de paralympische sport

Binnen deze pilaar is er gekeken naar drie verschillende indicatoren van het SPLISS-model: Nationale coördinatie (er is een netwerk van wetenschappelijke informatie en communicatie gericht op coaches/ bonden); Er zijn specifieke subsidies voor wetenschappelijk onderzoek in de top parasport; Coaches ontvangen wetenschappelijke informatie van hun bonden.

Case 1:

Op het gebied van wetenschappelijke ondersteuning is er binnen de Para-voetbaltak van de KNVB nog weinig kennis. Binnen de Nederlandse para-sportwereld wordt er geen tot nauwelijks kennis gedeeld. Binnen de KNVB nationale teams is er enige kennisdeling beschikbaar, maar momenteel is dat nog vaak gericht op 11v11. Dit betreft voetbal-

specifieke kennis, zoals looplijnen en sprintmeters. In het reguliere voetbal kunnen ze meer sprintmeters op hogere snelheid halen dan in bijvoorbeeld het CP-voetbal. Het systeem staat hierdoor ingericht op 21 km/u als minimale snelheid bij de verschillende nationale teams, binnen het CP-voetbal haalt één iemand dat in de twintigkoppige selectie.

Momenteel gebruikt alleen het CP-team wetenschappelijke informatie, maar dat zit meer in de performance kant. Het is gericht op video-analyse en het gebruik van data als hartslagen, sprintmeters, etc. Maar ook dit heeft allemaal te maken met hoeveel beschikbaar budget er is. Voor het (goed) analyseren dienen er materialen (hartslagmeters, datahesjes, etc.) te worden aangeschaft en dienen de waarden die vervolgens uit deze materialen komen te worden afgelezen. Hiervoor is iemand die hiervan specifieke kennis heeft noodzakelijk.

Binnen de KNVB wordt er momenteel nog weinig gebruik gemaakt van wetenschap(pelijke) ondersteuning. Echter zien ze dit wel als een manier om de kans op succes voor de verschillende teams te verhogen. Met behulp van wetenschappelijke ondersteuning kunnen ze datagericht de kennis van de doelgroep en potentiële spelers in kaart brengen. Maar ook meer wedstrijdgerichte data, waardoor de uitgangspositie beter wordt.

Case 2:

Binnen de FA kijken ze voornamelijk wat impact heeft op de (ontwikkeling van) prestaties. Doordat er een vast budget is binnen het para-voetbalprogramma kan je ook niet zomaar in alles investeren. Binnen de FA kijken ze eerst of het een impact heeft op de prestatie om vervolgens te gaan investeren. Heeft het geen impact op de prestatie dan zullen ze niet investeren. Nagelaten het feit dat ze nu wel een onderzoek doen naar gezondheids- en veiligheidsaspecten, zoals hersenschuddingen.

Momenteel werken ze niet samen met andere organisaties als het gaat om wetenschappelijk onderzoek binnen de para-voetbalwereld. Subsidies zijn er volgens de respondenten wel, maar ze hebben er geen tijd/geld voor om aanbestedingen te schrijven. Dit is wel iets wat de FA verder wil uitdiepen in de toekomst.

De coaches maken gebruik van wetenschappelijke informatie op het gebied van video-analyse en het gebruik van data zoals hartslag, sprintmeters, etc. Maar alles heeft te maken met hoeveel budget er beschikbaar is en of het een invloed heeft op de prestatie.

De FA ziet dit als belangrijk element om succes te bevorderen. Staf en spelers kunnen zowel op fysiek als psychologisch gebied baat hebben bij prestatieondersteuning om meer uit zichzelf/ het team te halen.

Deelconclusie:

Samengevat is er binnen de KNVB een beperkte kennisdeling en wetenschappelijke ondersteuning binnen de para-voetbaltak. Binnen de KNVB is er voornamelijk informatie beschikbaar voor de traditionele 11v11 vorm. Binnen de verschillende vormen maakt alleen het CP-team gebruik van wetenschappelijke gegevens op het gebied van prestatie-analyse. Binnen de FA heeft de wetenschappelijke ondersteuning een meer centrale aanpak waarbij het wordt ingezet voor prestatieverbetering, met specifieke aandacht voor gezondheid en veiligheid. Beide bonden zien de beschikbaarheid van budget als belangrijkste factor tijdens het inzetten van wetenschappelijke informatie voor coaches. Binnen de FA zijn ze momenteel nog niet bezig met subsidies, ook omdat aanbestedingen schrijven veel tijd kost.

Beide landen geven aan dat dit een belangrijk element is om het succes te bevorderen, de KNVB zou hem het liefst breder in willen zetten om ook de instroom te vergroten. De FA

vind het belangrijk om vooral de prestatiebepalende factoren door middel van de inzet van data zo te beïnvloeden dat het de kans op succes vergroot.

5.2. Bijvangst

De bijvangst van het onderzoek gaat in op pilaar tien. Beide onderzoekende partijen geven aan dat tegenwoordig de inzet van media nodig is om meer te kunnen realiseren, enerzijds kan hier een financieel aspect aan zitten door dat sponsors eerder bereid zijn te investeren. De media-inzet kan divers zijn, maar focust zich met name op het gebruik van sociale media door de bonden. Anderzijds is het ook een belangrijk aspect voor het werven van nieuwe deelnemers. Een inclusief communicatiebestand vanuit de bond is hierbij een belangrijke must, omdat zij vaak een groter bereik hebben dan de afzonderlijke kanalen van de para-voetbalteams. Met een inclusief communicatiebestand bedoelen de respondenten twee dingen: één dat er vanuit de bond vaker sociale media posts worden gedaan met betrekking tot de para-voetbalteams. En twee dat er bij standaarduitingen (bijv. kitreleases) naast de mannen en vrouwenteams ook para-voetbalteams worden meegenomen.

Een andere bijvangst van het onderzoek is dat classificatie belangrijk is. Inzicht hebben in classificatie is van belang, aldus de verschillende respondenten. Inzichtelijk krijgen hoe en wat ze internationaal precies keuren om vervolgens de vertaalslag te kunnen maken naar het eigen nationale team. Ten eerste omdat je dan gericht op zoek kan gaan naar de betreffende type spelers voor je team. Ten tweede is het belangrijk dat deze classificatiemomenten niet tijdens een groot toernooi gebeuren, omdat ze van te grote invloed zijn op het verloop van de (internationale) wedstrijden. Ten derde is het voor de spelers/speelsters in kwestie ook vaak een stressvolle activiteit, aldus de respondenten.

Er is ook aan de respondenten gevraagd welke van de bovenstaande pilaren het meest en het minste invloed op succes van de para-voetbalteams hebben. Binnen de KNVB zien ze 'bestuur/organisatie van topsportbeleid' dé pilaar met de meeste invloed. De pilaar 'ondersteuning van de (post)carrière' dichtten ze de minste invloed op succes toe. Bij de FA vinden ze 'bestuur/organisatie van topsportbeleid' ook de pilaar met de meeste invloed, direct opgevolgd door 'talentontwikkeling'. De pilaar '(inter)nationale competitie voor parasporten' dichtten ze de minste invloed op succes toe.

6. Conclusie

*I ōrea te tuatara,
ka puta ki waho.*

*- When poked at with a stick, the tuatara will emerge.
(A problem is solved by continuing to find solutions)*

De centrale hoofdvraag van het onderzoek luidde als volgt: *Op welke manier kan de KNVB succesvol beleid ontwikkelen en implementeren om concurrentievoordeel in de para-voetbalwereld te bewerkstelligen?*

Op basis van de resultaten uit het onderzoek kan geconcludeerd worden dat de KNVB op één pilaar van het SPLISS-model zich onderscheidt ten opzichte van de FA, op zes pilaren scoort de FA beter en op twee pilaren scoren ze gelijk. De in de theorie genoemde pilaren kunnen in de praktijk (voor een groot deel) voor de paravoetbalvormen getoetst worden. Om ontwikkeling en implementatie van succesvol beleid voor para-voetbalteams binnen de KNVB te bewerkstelligen is het nodig dat de pilaren in samenhang wordt begrepen en toegepast. Volgens De Bosscher et al. (2006) is hiermee de kans op succes het grootst. De geconstateerde verschillen tussen de KNVB en FA, zoals uiteengezet in dit onderzoek, bieden waardevolle inzichten om concurrentievoordeel in de para-voetbalwereld te bewerkstelligen.

Allereerst wijst het onderzoek uit dat het voor de KNVB noodzakelijk lijkt om haar financiële strategieën te heroverwegen. Een meer evenwichtige verdeling van haar financiële middelen over de verschillende para-voetbalteams, samen met het actief op zoek gaan naar extra middelen, is een belangrijke stap om de financiële voorwaarden voor succes te optimaliseren. Zoals te zien is bij de FA, waarin ze in verschillende takken met de beste van Europa meedoen. Een ander belangrijk aspect om succesvol beleid te ontwikkelen, volgens de FA, en de basis te leggen voor toekomstig succes, is de uitbreiding van de talentenpool. Dit kan door specifieke aandacht te schenken aan minderheidsgroepen, het bevorderen van duale carrières en de participatie onder de jeugd. Ook is het essentieel dat de KNVB investeert in een gestructureerd systeem van talent-identificatie en -ontwikkeling, waarbij nauwe samenwerkingen met relevante organisaties, zoals scholen, profclubs en lokale verenigingen, van groot belang is. Dit systeem dient het talent het hele jaar door te monitoren om de stroom van talentvolle spelers te waarborgen. Ook kan de KNVB leren van de gecentraliseerde aanpak van de FA als het gaat om het opleiden van coaches met expertise op zowel het gebied van voetbal als de verschillende doelgroepen. Verder zal de wetenschappelijke ondersteuning en kennisdeling moeten worden uitgebreid, met aandacht voor prestatieverbetering, gezondheid en veiligheid van de voetballers.

In vergelijking tot de FA scoort de KNVB goed op de pilaar: Fundatie (cultuur) en participatie in parasporten. Het is belangrijk dat de KNVB ook blijvend in deze pilaar blijft investeren om zo het concurrentievoordeel te behouden.

Ten slotte, een goed doordacht plan met brede steun op alle niveaus van de organisatie wordt beschouwd als de sleutel voor lange termijnsucces. Een strategische planning, ondersteund door het management van de organisatie, is van belang om de gestelde doelen te bereiken.

Samenvattend, is het belangrijk dat in de theorie genoemde geïntegreerde aanpak van succesfactoren/pilaren terugkomen in het beleid dat de KNVB zou kunnen voeren. Hiernaast is het belangrijk om de meso kenmerken zoals beschreven in de inleiding mee te nemen in het uitdragen van de verschillende pilaren. Immers, dit maakt de parasporten ook uniek (Legg & Higgs, 2016). De bevindingen bieden de KNVB een routekaart voor de ontwikkeling van beleid dat niet alleen het concurrentievoordeel vergroot, maar ook een duurzaam en succesvol para-voetbalprogramma mogelijk maakt.

7. Discussie

*He rangi tā Matawhāiti,
he rangi tā Matawhānui.
- The person with a narrow vision sees a narrow horizon,
the person with a wide vision sees a wide horizon.*

De discussie werpt een kritische blik op het onderzoek, en bestaat uit verschillende delen. Ten eerste gaat het in op de theoretische relevantie en beschrijft de relatie tussen het theoretisch kader en de onderzoeksresultaten. Het tweede gedeelte gaat in op de praktische relevantie en beschrijft de relatie tussen de onderzoeksresultaten en de doelstelling van het onderzoek. In het derde deel zijn de begrenzings van het onderzoek omschreven. Tot slot zijn er suggesties opgesteld voor een vervolgonderzoek.

7.1. Theoretische relevantie

Zoals beschreven in de inleiding en in de literatuurstudie is er nog weinig bekend over hoe succesvolle para-voetbalteams opereren. Dit geldt zeker voor de parasporten die geen onderdeel zijn van de Paralympische Agenda. Wel weten we hoe succesvol topsportbeleid dient te worden vormgegeven door het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006). Door de aanvullingen en kritieken uit de theoretische studie van Dowling et al. (2018) ontstaat er al een beter beeld hoe topsportbeleid voor parasporten vormgegeven kan worden. Echter is dit nog niet getest in de praktijk. Deze recentelijke studie past in lijn met de opmars die er gaande is binnen de wetenschap gericht op parasporten (McLean et al., 2021; Misener & Darcy, 2014; Patatas et al., 2018, 2020, 2021).

De theoretische studie van Dowling et al. (2018) richt zich specifiek op parasporten: door input vanuit deze studie werd er rekening gehouden met uitdagingen van para-atleten. Hierdoor kunnen factoren geïdentificeerd worden die van belang zijn voor het succes van parasportteams, zoals bijvoorbeeld de integratie van parasporten in het bredere sportbeleid. Deze studie (Dowling et al., 2018) helpt beleidsmakers en onderzoekers om een beter begrip te krijgen van de factoren die van invloed zijn op het succes van parasportteams en hoe het topsportbeleid beter kan worden afgestemd op de behoeften van deze atleten.

Hoewel het SPLISS-model met kritieken en aanvullingen door Dowling et al. (2018) waardevolle inzichten biedt, zijn er ook beperkingen die meegewogen dienen te worden. Ten eerste is het model ontworpen voor reguliere topsport, waardoor het SPLISS-model onvoldoende in kan gaan op de unieke kenmerken en uitdagingen van de parasport, hierbij denkend aan de verschillende classificaties en bijvoorbeeld infrastructuur die er (nog) niet op ingericht is.

Ten tweede valt op dat in (para)sporten die niet ondersteunt worden door NOC*NSF de topsportcultuur minder zichtbaar is, waardoor beschreven factoren gericht op fulltime topsport minder relevant zijn dan in de reguliere topsport.

Ten derde is parasport nog minder ingebed in structuur van organisaties als reguliere sport: de corebusiness blijft hierin de reguliere sport. Doordat er meer aandacht/middelen beschikbaar komen voor parasport, evolueert de parasport voortdurend. Dus wat in dit onderzoek onderzocht is kan bij publicatie alweer achterhaald zijn.

Ten vierde komen contextuele en culturele verschillen in de parasport meer naar voren dan in de topsport, dit heeft ook met de bredere problematiek te maken met hoe mensen met een beperking gezien worden in de samenleving, zoals blijkt uit het onderzoek van Smith en Thomas (2012). Tot slot wanneer het SPLISS-model op parasporten wordt toegepast is dit op basis van een beperkte empirische evidentie. Binnen de parasport is er

minder onderzoek gedaan dan naar reguliere sporten. Hierdoor is er veel ruimte voor aannames door de respondenten in wat mogelijk zou kunnen werken.

Samenvattend, hoewel de toepassing van het SPLISS-model op parasporten waardevolle inzichten kan opleveren, is voorzichtigheid bij onderzoekers en beleidsmakers op zijn plaats en mogen ze zich bewust zijn van de beperkingen en kritieken van het in de praktijk toepassen van dit model. Het is belangrijk om een breder scala aan benaderingen te overwegen bij het ontwikkelen van beleid voor parasporten.

Dit onderzoek borduurt voort op deze aanvullingen en kritieken en toetst de theorie. De interviews, enquêtes en documentenanalyse hebben de input geleverd voor de praktische aanbevelingen. Deze zijn vervolgens gekoppeld aan de theoretische leidraad, door te kijken of wat er in de literatuur staat ook daadwerkelijk in de praktijk tot uiting komt. In dit onderzoek is opgevallen dat de respondenten tot op heden nog geen gebruik maken van wetenschappelijke kennis. Ze doen de dingen zoals ze het doen, maar een theoretische onderlegger hiervoor ontbreekt.

7.2. Praktische relevantie

De praktische relevantie van het onderzoek gaat in op de meerwaarde van het onderzoek voor de opdrachtgever. Vooraf is de volgende doelstelling gesteld:

"Het doel van dit onderzoek is om een analyse uit te voeren naar de strategieën die de KNVB kan implementeren om meer succes te bereiken binnen de Oranje para-voetbalteams. Om deze doelstelling te realiseren, is er niet alleen een evaluatie uitgevoerd van de Oranje para-voetbalteams die onder de auspiciën van de KNVB opereren, maar er is ook onderzoek gedaan naar nationale para-voetbalteams die al meer succes hebben bereikt dan die van de KNVB. In dit verband zijn de para-voetbalteams van de Engelse Football Association (FA) uitgekozen als referentiepunt voor vergelijking, om zowel de verschillen als overeenkomsten te identificeren in hun benadering."

De onderzoeksresultaten en de aanbevelingen, die volgen uit de resultaten en de conclusie van het onderzoek, gaat de KNVB helpen om succesvoller beleid te formuleren op para-voetbalteams. Het onderzoek geeft KNVB een beeld welke factoren van invloed zijn op het sportsucces. Met de resultaten en de aanbevelingen kan de KNVB inspelen op een succesvoller invulling van het beleid met de nationale para-voetbalteams, waarin meerdere pilaren dus belangrijk zijn voor succes, aldus De Bosscher et al. (2006).

Wanneer er gekeken wordt naar andere (team) parasporten, dan valt op dat de grootte en het bereik van de sport in beperkte mate van invloed zijn als het gaat om het krijgen van gelden van NOC*NSF. Alleen als het Nederlands team uitkomt op de Paralympische Spelen binnen die sport, krijgt de sport financiële ondersteuning vanuit NOC*NSF. Dit geldt zowel in Nederland als in Engeland. De bevindingen uit het onderzoek kunnen mogelijk het NOC*NSF & BPA inzichten bieden om niet alleen te investeren in Paralympische sporten, maar ook in een breder scala aan para-(team)sporten. De respondenten geven aan dat financiële middelen uiteindelijk voorwaardelijk zijn om succesvol te zijn. Met meer financiële middelen is er speelruimte om het team naar een volgende stap te brengen, waardoor het mogelijk meer succesvol kan zijn.

Met de toenemende competitie en professionalisering van de verschillende voetbalvormen kunnen de bevindingen bijdragen aan bredere discussies over inclusiviteit in de sport en de ondersteuning van para-voetbalvormen op nationaal en internationaal niveau. Hierin is de eerste stap het delen van deze bevindingen om het bewustzijn (intern en extern) te vergroten over de uitdagingen waarmee de para-voetbalteams worden geconfronteerd. Om zo ook de samenwerking tussen verschillende belanghebbenden op gang te brengen met als uiteindelijk doel om duurzame veranderingen te bewerkstelligen.

Bovenstaande bevindingen zijn in hoge mate van invloed op de praktische relevantie.

7.3. Begrenzingsen

Tijdens het onderzoek waren er verschillende begrenzingsen. Doordat de onderzoeksvraag zo specifiek was in combinatie met het feit dat de parasport nog redelijk in de kinderschoenen staat in vergelijking met valide sporten, was de respondentengroep aan de lage kant. Het was dan ook niet mogelijk (gezien het specifieke thema van onderzoek) meer respondenten te bevragen omdat ze er eenvoudigweg niet zijn binnen de KNVB en de FA. Doordat dit een exploratief onderzoek is, is er door de onderzoeker gekozen om nu alleen gebruik te maken van de beleidsmakers en relevante beleidsdocumenten.

Doordat het een exploratief onderzoek is, is het SPLISS-model niet getoetst. Er is wel rekening gehouden met de kritieken van Dowling et al. (2018). De theoretische studie van Dowling et al. (2018) en de theorie over het SPLISS-model (De Bosscher et al., 2006) zijn samengevoegd tot onderzoekskader waarover een verschillen- en overeenkomstenanalyse is los gelaten tussen de KNVB en FA. Hierbij diende het SPLISS-model met bijbehorende indicatoren als basis waarin de kritieken en aanvullingen van Dowling et al. (2018) als uitbreiding dienden om het SPLISS-model meer naar de parasport toe te schrijven. Dit resulteerde in dezelfde pilaren maar met andere meetbare indicatoren. Hierin is getracht om zo een compleet mogelijk beeld te schetsen op de invloeden van succesfactoren binnen de parasport, met als leidraad het SPLISS-model. De verschillende pilaren zijn hierdoor niet op inhoud geanalyseerd.

Als laatste speelt tijd een factor in het onderzoek. Als de onderzoeksperiode langer geweest zou zijn (twee jaar), dan hadden er meer landen bevroegd kunnen worden. Dan had er een bredere analyse gemaakt kunnen worden van de verschillende landen om Nederland heen om zo ook daadwerkelijk het model te toetsen. Zo kan een grondiger analyse gemaakt worden, waarin de resultaten en patronen in een breder internationaal perspectief gezet kunnen worden en zo kan ook er meer diepgang plaatsvinden.

7.4. Vervolgonderzoek

Zoals hierboven vermeld staat zijn er verschillende beperkingen aan het huidige onderzoek. In een vervolgonderzoek is het dan ook goed om deze verschillende beperkingen verder uit te diepen. Via dit exploratief onderzoek is een eerste stap gezet in het toepassen van het SPLISS-model op de parasport. Voor een vervolgonderzoek is er nog wel een verdiepende vertaalslag nodig naar de verschillende pilaren. Een mogelijke vervolgvraag zou kunnen zijn: "*Hoe maken we het SPLISS-model toepasbaar op de Parasporten?*" Door deze vraag te stellen kan er in kaart worden gebracht welke factoren nu echt van invloed zijn op het succes in parasport. Dit kan helpen om de prestaties van parasporters te verbeteren, en paratopsportprogramma's verder te optimaliseren. Hiernaast maakt het voor beleidsmakers inzichtelijk welke beleidsfactoren van invloed zijn op de ontwikkeling van parasport, zowel landelijk als wereldwijd. Tot slot draagt dit bij aan de wetenschappelijke kennis over parasport waardoor er meer gericht en effectief onderzoek gedaan kan worden naar paratopsporten en het beleid hierachter.

Om een daadwerkelijke internationale benchmark van het SPLISS-model voor de Parasporten te maken, is het van belang het SPLISS-model in veel verschillende type landen uit te voeren zodat er een breed beeld is van hoe de verhoudingen liggen binnen de parasporten. Het uitvoeren van het SPLISS-model in verschillende landen kan er toe bijdragen welke contextuele factoren van invloed zijn op de ontwikkeling van het succes van parasport. Hiernaast kan er op deze manier ook de voortgang in ontwikkeling gemonitord worden. Hierdoor kunnen er ook gemakkelijker trends gespot worden die bijdragen aan het succes van parasportteams.

Hiernaast is het belangrijk dat de kenmerken die de parasport uniek maken ten opzichte van de valide sport (classificatie, vervoer, etc.) een belangrijkere rol krijgen binnen dit model. Met name classificatie is een ingewikkeld thema, dit zorgt voor uitsluiting. Er zal voor sporters een kloof kunnen ontstaan tussen niet genoeg zijn voor topsport en niet in aanmerking kunnen komen voor parasport.

8. Aanbevelingen

*"We're all in the gutter,
but some look at the stars."*
- Oscar Wilde

Hieronder volgen aanbevelingen die uit het onderzoek naar voren komen. De aanbevelingen zijn gerangschikt op de verschillende pilaren waar de KNVB lager op scoort dan de FA.

Aanbeveling 1: Financiële pilaar

Als er gekeken wordt naar de eerste pilaar is het belangrijk dat de KNVB zich meer in zou kunnen spannen om financiële steun te verwerven voor de organisatie van de andere para-voetbalvormen (naast CP-voetbal). Mogelijk zouden strategische partnerschappen met relevante partners kunnen worden aangegaan. Deze kunnen zowel interne - (al verbonden aan de KNVB (bijv. NIKE) als externe partners (bijv. elektrisch rolstoelvoetbal en het Wheelchair Skills Team) zijn. Ook NOC*NSF en andere (inter)nationale sportorganisaties zouden hier een bijdrage aan kunnen leveren. Door het gezamenlijk streven naar gemeenschappelijke doelen, kan er meer financiële ondersteuning voor para-voetbal worden gegenereerd, waardoor de ontwikkelmogelijkheden worden vergroot. Zoals beschreven in het resultatenhoofdstuk zijn voldoende financiële middelen een voorwaarde tot succes. Onderstaande aanbevelingen zijn dan ook gemakkelijker uitvoerbaar als er voldoende financiële ruimte is.

Aanbeveling 2: Organisatie pilaar

Als er gekeken wordt naar de tweede pilaar is het van belang dat de KNVB het personeelsbestand gaat vergroten. Aangezien de (para) breedte- en topsport vele voetbalvormen heeft, is personeelsuitbreiding noodzakelijk. Dit zou mogelijkwijs kunnen leiden tot een hogere inzet aan de verschillende aspecten, zoals talentontwikkeling, coaching en de doorontwikkeling van nationale teams. Hiernaast kunnen de verschillende medewerkers zich specialiseren in de verschillende vormen om zo expertise op te bouwen en de ontwikkelingen van het para-voetbal te bevorderen. Meer expertise leidt tot een versnelde uitvoering van het proces, waardoor de teams zich verder kunnen ontwikkelen. Hiernaast weten medewerkers met expertise meer wat er werkt, omdat ze die ervaring hebben.

Aanbeveling 3: Talent pilaar

Als er gekeken wordt naar de vierde pilaar is het van belang dat de KNVB een strategie gaat ontwikkelen voor talentidentificatie. Hierin is het mogelijk dat er een actief zichtbaarheids- en wervingsprogramma komt waarin alle vormen in beeld worden gebracht. Hierin kan de KNVB informatie verspreiden over talentontwikkeling en programma's aanbieden binnen de verschillende para-voetbalvormen. Door samen te werken met scholen, (prof)clubs, etc. en door het inzetten van sociale media kunnen meer jongeren worden bereikt. Als er een voorbeeld genomen wordt aan de FA zouden (prof)clubs kunnen helpen om regionale talentenhubs te creëren, hierdoor kunnen talenten regelmatig trainen en zich ontwikkelen in de eigen buurt.

Aanbeveling 4: Atleten pilaar

Als er gekeken wordt naar de vijfde pilaar is het van belang dat de KNVB een strategie ontwikkelt voor een transitieprogramma voor voetballers die hun carrière beëindigen. Het programma dient gericht te zijn op het overgangsproces naar een sociale maatschappelijke carrière na het voetbal.

Hiernaast is het belangrijk dat de KNVB de para-voetballers aanmoedigt om een duale focus na te streven en hierin ondersteuning te bieden bij het balanceren van deze verantwoordelijkheden. Stimuleer dat bedrijven hun werknemers vrijgeven (buiten vakantiedagen om) of biedt financiële ondersteuning aan voor voetballers die deelnemen aan sportevenementen.

Aanbeveling 5: Coaching pilaar

Als er gekeken wordt naar de zevende pilaar is het van belang dat de KNVB streeft naar een directere betrokkenheid bij andere para-voetbalteams. Dit kan er toe leiden dat de coaches van de andere teams meer technische scholing krijgen. Samenwerking met externe stichtingen (CPVV / Amputatievoetbal, etc.) kan hierin helpend zijn. Hiernaast is het van belang dat er een gestructureerd ontwikkeltraject komt voor alle coaches binnen de para-voetbalvormen. Dit traject kan gericht zijn op het verwerven van kennis van zowel voetbaltactieken (UEFA-licentie) als de specifieke behoeften van de doelgroep. Onderzoeksmogelijkheden bieden om coaches in staat te stellen trainingen en workshops te volgen, zowel binnen als buiten de KNVB. Stimuleer ook kennisdeling en samenwerking tussen de verschillende coaches van de nationale para-voetbalvormen. Organiseer bijeenkomsten/workshops waar coaches ervaringen kunnen uitwisselen en nieuwe inzichten kunnen opdoen.

Ook is het belangrijk dat er genoeg ruimte is voor het ontwikkelen en bijscholen van de coaches, bijvoorbeeld door een financiële tegemoetkoming te bieden voor het volgen van een opleiding of wanneer relevant (bijv. dovenvoetbal) stage te laten lopen bij een profclub. Voer regelmatig interne evaluaties om de effectiviteit van de staf en ontwikkelingsprogramma's te meten, verzamel hierin ook de feedback van spelers om te zorgen dat het beleid in lijn blijft met de behoeften van de spelers.

Aanbeveling 6: Wetenschappelijke pilaar

Als er gekeken wordt naar de negende pilaar is het van belang dat de KNVB streeft naar een gestructureerde kennisdeling binnen de Nederlandse parasportwereld. Hierin kunnen ze samenwerkingen en partnerschappen initiëren met bijv. NOC*NSF, maar ook met de Atletiekunie als het bijv. gaat over het sneller worden voor voetballers met CP of met de KNHB (E-hockey) als het bijv. gaat om rolstoelvaardigheden voor voetballers in een elektrische rolstoel.

Hiernaast is het belangrijk dat de KNVB zich inzet voor het creëren van een wetenschappelijke database gericht op prestatieverbetering specifiek voor para-voetbal. Kan iedere classificatievorm dezelfde trainingsbelasting aan? Zijn er mogelijkheden tot samenwerking met academische instellingen of bijvoorbeeld het Mulier Instituut/ Kenniscentrum Sport om gezamenlijk wetenschappelijk onderzoek te voeren gericht op het para-voetbal?

Met behulp van wetenschappelijk onderzoek kan er bepaald worden wat wel en niet werkt en welke verschillen er eventueel liggen in de aanpak van reguliere/ parasportteams, zodat de coaches daar nog meer op in kunnen spelen.

Maak wetenschappelijke informatie toegankelijker voor coaches en ontwikkel hierbij een trainingsmodule of trainingsmateriaal specifiek gericht op de verschillende para-voetbalvormen, en zorg ervoor dat de coaches hier van op de hoogte zijn. En vraag om feedback van coaches en/of voetballers om te kijken of de wetenschappelijke ondersteuning nog steeds een effectieve werking heeft.

Bibliografie

*"The greatest part of a writer's time is spent in reading.
In order to write; a man will turn over half a library to make one book."*

- Samuel Johnson

- Activity Alliance, & IFF Research. (2022). *Annual disability and activity survey: 2022-23*.
- Balyi, I., Way, R., Higgs, D. C., Norris, D. S., & Cardinal, C. (2016). Long-Therm Athlete Development 2.0. In *Canadian Sport for Life*.
- Beacom, A. (2013). Paralympism and Diplomacy: Reassessing Interest Representation. In I. Brittain (Red.), *Disability Sport a Vehicle for Social Change* (pp. 135–148). Common Ground Publishing.
- Berndt, T. (2014). *De houdgreep van Judo Bond Nederland*. Utrecht Universiteit.
- Boeije, H., & Bleijenbergh, I. (2019a). Het bepalen van de steekproef. In *Analyseren in kwalitatief onderzoek* (3rd ed., pp. 53–64). Boom uitgevers.
- Boeije, H., & Bleijenbergh, I. (2019b). Methoden en technieken van kwalitatieve analyse. In *Analyseren in kwalitatief onderzoek* (3d ed., pp. 111–152). Boom uitgevers.
- Bogerd, J. (2010). *Twee kanten van de medaille*. Utrecht Universiteit.
- Boterenbrood, K. (2013). *Het topsportklimaat van het team Jong Oranje (langebaanschaatsen)*. Utrecht Universiteit.
- Bovens, M. A. P., 't Hart, P., & van Twist, M. J. W. (2007). *Openbaar bestuur - beleid, organisatie en politiek* (7de ed.). Wolters Kluwer.
- Brittain, I., & Green, S. (2012). Disability sport is going back to its roots: rehabilitation of military personnel receiving sudden traumatic disabilities in the twenty-first century. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 4(2), 244–264. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2012.685100>
- Brittain, I. (2013). Introduction. In I. Brittain (Red.), *Disability Sport a Vehicle for Social Change*. Common Ground Publishing.
- Brittain, I., & Beacom, A. (2016). Leveraging the London 2012 Paralympic Games: What legacy for people with disabilities? *Journal of sport and social issues*, 40(6). <https://doi.org/https://doi.org/10.1177/0193723516655580>
- Burkett, B. (2010). Technology in Paralympic sport: performance enhancement or essential for performance? *British Journal of Sports Medicine*, 44(3), 215–220. <https://doi.org/10.1136/bjism.2009.067249>
- Burkett, B., McNamee, M., & Potthast, W. (2011). Shifting boundaries in sports technology and disability: equal rights or unfair advantage in the case of Oscar Pistorius? *Disability & Society*, 26(5), 643–654. <https://doi.org/10.1080/09687599.2011.589197>
- Cook, S. D. N., & Yanow, D. (1996). Culture and Organizational Learning. *Journal of Management Inquiry*, 2(4), 373–390. <https://doi.org/10.1177/105649269324010>
- De Bosscher, V., Bingham, J., Shibli, S., Van Bottenburg, M., & De Knop, P. (2006). Sports Policy Factors Leading to International Sporting Success. In *Meyer & Meyer Sport UK* (Vol. 6, Nummer 2).
- De Bosscher, V., De Knop, P., Van Bottenburg, M., Shibli, S., & Bingham, J. (2009). Explaining international sporting success: An international comparison of elite sport systems and policies in six countries. *Sport Management Review*, 12(3), 113–136. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2009.01.001>
- De Bosscher, V., Shibli, S., Westerbeek, H., & Van Bottenburg, M. (2017). *Successful elite sport policies an international comparison of the sports policy factors leading to international sporting success (SLPISS 2.0) in 15 nations*. 1–24. <https://researchportal.vub.be/en/publications/successful-elite-sport-policies-an-international-comparison-in-15>

- De Bruijn, J. A. (2001). *Prestatiemeting in de publieke sector - Tussen professie en verantwoording*. Lemma bv.
- Doorewaard, H., Kil, A., & Van de Ven, A. (2015). *Praktijkgericht kwalitatief onderzoek* (1st ed.). Boom Lemma Uitgevers.
- Dowling, M., Legg, D., & Brown, P. (2018). Comparative sport policy analysis and paralympic sport. *The Palgrave Handbook of Paralympic Studies*, 249–272. https://doi.org/10.1057/978-1-137-47901-3_12
- Eisner, E. W., & Guba, E. G. (1979). Toward a Methodology of Naturalistic Inquiry in Educational Evaluation. *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 1(2), 73. <https://doi.org/10.2307/1163902>
- Elling, A., De Knop, P., & Knoppers, A. (2001). The social integrative meaning of sport: A critical and comparative analysis of policy and practice in the Netherlands. *Sociology of Sport Journal*, 18(4), 414–434. <https://doi.org/10.1123/ssj.18.4.414>
- European Amputee Football Federation. (2023). *Nations League 2023*. www.amputeefootball.eu. <https://amputeefootball.eu/projects/nations-league-2/>
- European Deaf Sport Organization. (2023). *EDSO FOOTBALL AND FUTSAL RANKING APRIL 2023*. www.edso.eu. <https://www.edso.eu/2023/05/03/edso-football-and-futsal-ranking-april-2023/>
- Federation Internationale de Powerchair Football Association. (2023). *FIPFA World Rankings*. www.fipfa.org. <https://fipfa.org/world-cup/>
- Football Association Limited. (2023). *Report and Financial Statements 2022*.
- Green, M., & Oakley, B. (2001). Elite sport development systems and playing to win: Uniformity and diversity in international approaches. *Leisure Studies*, 20(4), 247–267. <https://doi.org/10.1080/02614360110103598>
- Green, S. (2013). Identity of the Warrior and the Impact of Spirituality through Disability Sport for Traumatically Injured British Service Personnel. In I. Brittain (Red.), *Disability Sport a Vehicle for Social Change* (pp. 84–92). Common Ground Publishing.
- Gulbin, J. P., Croser, M. J., Morley, E. J., & Weissensteiner, J. r. (2013). An integrated framework for the optimisation of sport and athlete development: A practitioner approach. *Journal of Sports Sciences*, 31(12), 1319–1331. <https://doi.org/10.1080/02640414.2013.781661>
- Gulbin, J. P., Croser, M. J., Morley, E. J., & Weissensteiner, J. R. (2014). A closer look at the FTEM framework. Response to “More of the same? Comment on ‘An integrated framework for the optimisation of sport and athlete development: A practitioner approach’”. *Journal of Sports Sciences*, 32(8), 796–800. <https://doi.org/10.1080/02640414.2013.855806>
- Henriksen, K. (2010). *The Ecology of Talent Development in Sport A Multiple Case Study of Successful Athletic Talent Development Environments in Scandinavia* [University of Southern Denmark]. http://www.sportspsykologen.dk/pdf/Henriksen_The_ecology_of_talent_development_in_sport.pdf
- Henriksen, K., Stambulova, N., & Roessler, K. K. (2010). Successful talent development in track and field: considering the role of environment. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 20, 122–132. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.2010.01187.x>
- Hoogerwerf, A. (1984). Beleid berust op veronderstellingen: de beleidstheorie. *Acta Politica*, 19(4), 493–531.
- Howe, P. D. (2008). *The Cultural Politics of the Paralympic Movement Through an Anthropological Lens* (1st ed.). Routledge.
- Ingham, A. G., Chure, M. A., & Butt, J. (2002). From the performance principle to the Development principle: Every Kid a Winner? *Quest*, 54(4), 308–331. <https://doi.org/10.1080/00336297.2002.10491781>
- Internationaal Paralympisch Comite. (2010). *Strategisch Plan 2011 - 2014*. www.paralympic.org. https://www.paralympic.org/sites/default/files/document/120118143826469_RZ_IPC_11_Strategic_broc_hure_long.pdf
- Internationaal Paralympisch Comite. (2016). *Agos Foundation: What we do*. www.paralympic.org.

- <https://www.paralympic.org/agitos-foundation/what-we-do>
- International Blind Sports Association Football. (2023). *World ranking*. www.blindfootball.sport.
<https://blindfootball.sport/results-and-rankings/world-rankings/>
- International Federation of CP Football. (2023a). *Men's Ranking*. www.ifcpf.com. <https://www.ifcpf.com/mens-ranking>
- International Federation of CP Football. (2023b). *Women's Ranking*. www.ifcpf.com.
<https://www.ifcpf.com/womens-ranking>
- Invictus Games Foundation. (2016). *THE INVICTUS GAMES FOUNDATION*. www.invictusgamesfoundation.org.
<https://invictusgamesfoundation.org/foundation/>
- Jones, I., Gratton, C., & Robinson, T. (2011). *Onderzoeksmethoden voor sportstudies* (3rd ed.). Taylor & Francis Ltd.
- Khan, S., & VanWynsberghe, R. (2008). Cultivating the Under-Mined: Cross-Case Analysis as Knowledge Mobilization. *Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research*, 9(1), 34. <https://www.qualitative-research.net/index.php/fqs/article/view/334/729>
- Kirk, J., & Miller, M. L. (1986). *Reliability and validity in qualitative research*. Sage.
- KNVB. (2020). *Wat is Passend voetbal?* www.knvb.nl. <https://www.knvb.nl/ontdek-voetbal/passend-voetbal>
- KNVB. (2022). *Strategische doelen 2022-2026*.
- KNVB Media. (2022). *Elektrisch Rolstoelvoetbal: De droom van Thijs*. www.knvb.nl.
<https://www.knvb.nl/nieuws/organisatie/berichten/67028/elektrisch-rolstoelvoetbal-de-droom-van-thijs>
- KNVB Passend Voetbal. (2022). *Para-voetbaltoernooi in Nederland*. knvb.h5mag.com.
https://knvb.h5mag.com/visie_passend_voetbal/pijler_2
- Kohe, G., & Peters, D. (2016). *High Performance Disability Sport Coaching*. Routledge.
- Landsheer, H., & 't Hart, H. (2003). Dataverzameling. In H. Landsheer, H. 't Hart, J. van Dijk, & M. de Goede (Red.), *Praktijkgestuurd onderzoek: Methoden van praktijkonderzoek* (pp. 107–132). Wolters-Noordhoff.
- Legg, D., & Higgs, C. (2016). How Countries Identify, Recruit and Prepare Future Athletes for the Paralympic Games: Case Study - Canada. *Palaestra*, 30(3).
- Lenk, H. (1974). *Leistungssport: Ideologie oder Mythos?* Verlag W. Kohlhammer.
- Luijt, R., Reijgersberg, N., & Elling, A. (2009). *Alles voor de sport !? (Gestopte) Topsporttalenten en hun ouders over investeringen, opbrengsten en offers*. Arko Sports Media/ W.J.H. Mulier Instituut.
- Matthews, S. H. (2005). Crafting qualitative research articles on marriages and families. *Journal of Marriage and Family*, 67(4), 799–808. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2005.00176.x>
- McLean, S., Read, G. J., Ramsay, K., Hogarth, L., & Kean, B. (2021). Designing success: Applying Cognitive Work Analysis to optimise a para sport system. *Applied Ergonomics*, 93, 103369. <https://doi.org/10.1016/j.apergo.2021.103369>
- Misener, L., & Darcy, S. (2014). *Managing disability sport : From athletes with disabilities to inclusive organisational perspectives*. 17, 1–7. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2013.12.003>
- Nederlandse Sportraad. (2022). *Gelijkwaardig en inclusief - advies over de doorontwikkeling van paralympische topsport*. <https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/documenten/publicaties/2022/03/31/gelijkwaardig-en-inclusief---advies-over-de-doorontwikkeling-van-paralympische-topsport>
- NOC*NSF. (2022). *Toekenningen programma 's bonden en TeamNL centra 2022*. www.nocnsf.nl.
<https://nocnsf.nl/media/3723/nocnsf-lijst-topsporttoekenningen-2021.pdf>

- NOC*NSF. (2023a). *Paralympische Sportwijzer*. www.nocnsf.nl. <https://nocnsf.nl/media/1955/paralympische-sportwijzer-teamnl.pdf>
- NOC*NSF. (2023b). *TeamNL Talentendag voor paralympische sporters*. www.nocnsf.nl. <https://nocnsf.nl/paralympische-talentdag>
- NOC*NSF. (2023c). *Toekenningen programma's bonden en TeamNL centra 2023*. www.nocnsf.nl. <https://nocnsf.nl/topsport/nederland-in-de-top-10/topsportfinanciering>
- Novak, A. (2014). Disability Sport in Sub-Saharan Africa: From Economic Underdevelopment to Uneven Empowerment. In *Disability and the Global South* (pp. 44–63).
- Pankowiak, A., Brocket, C., De Bosscher, V., & Westerbeek, H. (2015). Developing a Theoretical Model to Compare National Para-Sport Policies - Para-SPLISS. *SPLISS - 2nd World Conference on Elite Sport*. <https://researchportal.vub.be/en/publications/developing-a-theoretical-model-to-compare-national-para-sport-pol>
- Patatas, J. M., De Bosscher, V., Derom, I., & De Rycke, J. (2020). Managing parasport: An investigation of sport policy factors and stakeholders influencing para-athletes' career pathways. *Sport Management Review*, 23(5), 937–951. <https://doi.org/10.1016/J.SMR.2019.12.004>
- Patatas, J. M., De Bosscher, V., & Legg, D. (2018). Understanding parasport: an analysis of the differences between able-bodied and parasport from a sport policy perspective. *International Journal of Sport Policy*, 10(2), 235–254. <https://doi.org/10.1080/19406940.2017.1359649>
- Patatas, J. M., De Rycke, J., De Bosscher, V., & Kons, R. L. (2021). It's a Long Way to the Top: Determinants of Developmental Pathways in Paralympic Sport. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 38(4), 605–625. <https://doi.org/10.1123/apaq.2020-0147>
- Pate, J. R., Hardin, R., & Ruihley, B. (2014). Speak for yourself: analysing how US athletes used self-presentation on Twitter during the 2012 London Paralympic Games. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 15(3/4), 141. <https://doi.org/10.1504/IJSMM.2014.072007>
- Patton, M. Q. (1990). *Qualitative evaluation and research methods* (2nd ed.). SAGE Publications, Inc.
- Pavitt, M. (2015). *Explanation for exclusion of seven-a-side football from Tokyo 2020 demanded by CPISRA*. www.insidethegames.biz. <https://www.insidethegames.biz/articles/1025461/explanation-for-exclusion-of-seven-a-side-football-from-tokyo-2020-demanded-by-cpisra>
- Peake, R. (2015). International Sporting Success Factors For United Kingdom Paralympic Athletes. *SPLISS - 2nd World Conference on Elite Sport*.
- Peers, D. (2009). (Dis)empowering Paralympic histories : absent athletes and disabling discourses disabling discourses. *Disability & Society*, 24(5), 653–655. <https://doi.org/10.1080/09687590903011113>
- Radtke, S., & Doll-Tepper, G. (2014). *A cross-cultural comparison of talent identification and development in Paralympic sports*. Sportverslag Strauß.
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2022). *Overzicht meest beoefende sporten in 2001-2021*. www.sportenbewegenincijfers.nl. <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/document/meest-beoefende-sporten>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2023). *Wekelijkse sportdeelname uitgesplitst naar achtergrondkenmerken 2001 - 2022*. www.sportenbewegenincijfers.nl. <https://www.sportenbewegenincijfers.nl/documenten/wekelijkse-sportdeelname-uitgesplitst-naar-achtergrondkenmerken>
- Smith, A., & Thomas, N. (2012). *The politics and policy of inclusion and technology in Paralympic sport : beyond Pistorius. 6940*. <https://doi.org/10.1080/19406940.2012.745893>
- Swedberg, R. (2020). The production of Knowledge/Exploratory Research. *Cambridge University Press*, 17–41. <https://www.cambridge.org/core/books/production-of-knowledge/exploratory-research/FD2ABFAD9DE34B44D015606C962A1AF0>

- The Football Association. (2021). *FOOTBALL YOUR WAY The FA's gameplan for disability football 2021-24*.
- Van Bottenburg, M. (2002). Sport for All and elite sport: do they benefit one another? *IX World Sport for All Congress, October, 27–30*. <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/309609>
- Van Bottenburg, M. (2003). *Top- en breedtesport: Een siamese tweeling?* 285–312.
- Van Bottenburg, M. (2008). *Op jacht naar goud*.
- Van Bottenburg, M., Dijk, B., Eiling, A., & Reijgersberg, N. (2012). *Bloed, zweet en tranen - en een moment van glorie*. Arko Sports Media BV.
- Van Bottenburg, M., Elling, A., Hover, P., Brinkhof, S., & Romijn, D. (2012). *Betekenis Van Topsport*.
- Van Der Roest, J., Dopheide, M., Balk, L., Elling, A., De Rycke, J., & De Bosscher, V. (2020). *Maatschappelijke waarde van de Nederlandse topsport*.
- Van Hilvoorde, I., & Landeweerd, L. (2010). Enhancing disabilities : transhumanism under the veil of inclusion ? *Disability and Rehabilitation, 32*(26), 2222–2227. <https://doi.org/10.3109/09638288.2010.491578>
- Vanlandewijck, Y. C., & Thompson, W. R. (2011). *Handbook of sports medicine and science, the paralympic athlete*. John Wiley & Sons.
- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek? Praktijkboek voor methoden en technieken* (5th ed.). Boom Lemma Uitgevers.
- Wheeler, G. D., Steadward, R. D., Legg, D., Hutzler, Y., Campbell, E., & Johnson, A. (1999). Personal Investment in Disability Sport Careers: An International Study. *Adapted Physical Activity Quarterly, 16*(3), 219–237. <https://doi.org/10.1123/apaq.16.3.219>
- Wong, J., Verellen, J., & Vandlandewijck, Y. (2013). The Influence of Team Composition on Paralympic Success. In I. Brittain (Red.), *The Paralympic Games Explained: Second Edition* (2de ed., pp. 161–186). Routledge. https://books.google.nl/books?hl=nl&lr=&id=RUiTDAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=The+Influence+of+Team+Composition+on+Paralympic+Success&ots=j7AecwFvH-&sig=Om9KYD22D7hGNWwY9TQFZm1iJtl&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
- Wormhoudt, R., Teunissen, J.-W., & Savelsbergh, G. (2013). *Athletic Skills Model* (1st ed.). Arko Sports Media BV.
- Wylleman, P., Alfermann, D., & Lavallee, D. (2004). (2004) Career transitions in sport : European perspectives , Psychology of. *Psychology of Sport and Exercise, 5*(1), 7–20.
- Yin, R. K. (1994). Discovering the future of the case study method in evaluation research. *Evaluation Practice, 15*(3), 283–290. [https://doi.org/10.1016/0886-1633\(94\)90023-X](https://doi.org/10.1016/0886-1633(94)90023-X)

Appendix 1: Topiclijst

Financiële Steun:

- Beschikbaarheid van bond & overheids-/ UEFA-gelden voor para-sportinvesteringen
- Ontwikkeling financiële steun

Bestuur & Organisatie & Structuur:

- Visie op de organisatie & beleid van para-voetbal
- Ondersteuning UEFA/ overheid

Fundatie & Participatie:

- Deelname lichamelijke opvoeding

Talentidentificatie & Ontwikkeling:

- Proces van talentidentificatie in paravoetbal
- Duale mogelijkheden
- Ondersteuning UEFA/ Overheid

Carrière mogelijkheden:

- Overige ondersteuningsvormen
- Beëindigen van voetbalcarrière

Faciliteiten:

- Beschikbaarheid van topsportfaciliteiten voor paravoetballers & valide

Trainers/ Coaches:

- Gekwalificeerd
- Ontwikkelmogelijkheden

Competitie:

- Acceptatie vs Sportontwikkeling

Wetenschappelijke Ondersteuning & Onderzoek:

- Gebruik wetenschappelijk onderzoek
- Verspreiding wetenschappelijke informatie

Appendix 2: Vragenlijst

Financiële Steun:

- Hoeveel geld wordt er jaarlijks geïnvesteerd in top parasporten? (SCHATTING)
- Hoeveel geld wordt er jaarlijks door de bond geïnvesteerd in paravoetbal? (SCHATTING)
  - Is dit voor alle teams gelijk? Zo nee, waarom?

Bestuur & Organisatie & Structuur:

- Is er een afdeling binnen de bond toegewijd aan topsport (op het gebied van paravoetbal)? Zo ja, Hoeveel FTE zit daar op?

Fundatie & Participatie:

- Hoe is de sportparticipatie onder mensen met een beperking? Hebben jullie deze in beeld? Zo ja, zouden jullie cijfers kunnen overleggen?

Carrière mogelijkheden:

- Hoeveel para-voetbalteams hebben jullie nu in de top 8 van de wereld? (SCHATTING)
- Is er naast financiële support nog op een andere manier support voor top parasporters?

Faciliteiten:

- Hoe is de reistijd naar deze locaties voor coaches en voetballers (gemiddeld)?

Trainers/ Coaches:

- Hebben alle coaches/trainers een arbeidsovereenkomst? Of werken jullie met oproepkrachten?

Competitie:

- Is er beschikbaarheid van financiële middelen voor het bieden op en organiseren van grote internationale sportevenementen? En kun je een schatting hiervan geven?
- Is er beschikbaarheid van financiële middelen om mee te doen aan een eindtoernooi? En kun je een schatting hiervan geven?
- In hoeverre wordt er een advies afgegeven door een externe partij voor het bieden op/ organiseren van grote int. sportevenementen?

Wetenschappelijke Ondersteuning & Onderzoek:

- Kunnen jullie subsidie aanvragen voor wetenschappelijk onderzoek naar para-topvoetbal?

Appendix 3: Codeboom

